

การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา
โดยกรมดุริยางค์ทหารบก

โดย

พลตรี กฤษดา สาริกา
เจ้ากรมดุริยางค์ทหารบก

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๙
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๙ – ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

เรื่อง การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา
โดยกรมดุริยางค์ทหารบก

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย พลตรี กฤษดา สาริกา **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๕๙

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา โดยกรมดุริยางค์ทหารบก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่และการดำเนินการของกรมดุริยางค์ทหารบก ต่องานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในอดีตที่ผ่านมา เพื่อวิเคราะห์ถึงงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาลในความรับผิดชอบของกรมดุริยางค์ทหารบก และเพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาให้กับรัฐบาล โดยกรมดุริยางค์ทหารบก ขอบเขตการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการวิจัยเป็นการศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกต่อผู้เชี่ยวชาญ ผลการศึกษาพบว่า กรมดุริยางค์ทหารบก มีบทบาทหน้าที่ และดำเนินการต่อทางด้านความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ตามภารกิจหลักของหน่วยอันได้แก่ การแสดงดนตรี และการผลิตสื่อทางดนตรี ในการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลมาตั้งแต่ในอดีต โดยมีการผลิตเพลงปลุกใจ รักชาติ และการแสดงดนตรีให้กับประชาชนในการต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์ งานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลได้แก่ งานทางด้านดนตรี ทั้งในการแสดงดนตรีและการผลิตสื่อทางดนตรี สำหรับแนวทางปฏิบัติในการเสริมสร้างความมั่นคงนั้น ได้แก่ การจัดแสดงดนตรี โดยให้มีความประทับใจและเข้าถึงประชาชนได้ทุกกลุ่มเป้าหมายโดยสอดแทรกอุดมการณ์ความรักชาติ การผลิตผลงานและสื่อทางดนตรีให้สามารถโน้มน้าวจิตใจของผู้ฟังให้คล้อยตามบทเพลง เป็นหลักทางด้านดนตรีที่ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลโดยเฉพาะทางด้านการปกครอง ผลิตผลงานเพลงที่ใช้ในพิธีการที่สำคัญของรัฐบาล รวมทั้งประสานความร่วมมือกับสถาบันทางดนตรีอื่น ๆ ให้ตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลทางด้านความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม และความจงรักภักดีต่อสถาบัน จากการศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะ ควรปรับโครงสร้างของหน่วยให้เป็นมาตรฐานเดียวกับหน่วยระดับกรมอื่น ๆ การบรรจุกำลังพลตามอัตราเต็ม การบรรจุกำลังพลที่มีความรู้และความสามารถพิเศษทางดนตรี รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพในทุกด้านของกรมดุริยางค์ทหารบกให้ได้ในระดับกระทรวงกลาโหม เพื่อการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งข้อเสนอแนะระดับนโยบายที่ควรกำหนดหน้าที่หรือภารกิจการปฏิบัติการแสดงดนตรีสำหรับการสนับสนุนงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาไว้ในอัตราเฉพาะกิจ (อฉก.๔๘๐๐) ของหน่วย

คำนำ

การวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา โดยกรมดุริยางค์ทหารบก เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๙ สืบเนื่องจากวิกฤติของสังคมไทยที่มีความขัดแย้งกันทางความคิดเห็นทางการเมือง สร้างความบอบช้ำให้กับสังคมไทยและเกิดผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งถ้าไม่มีมาตรการที่เหมาะสมในการดำเนินการเพื่อแก้ไขและป้องกันเหตุการณ์ความขัดแย้งอันอาจเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกในอนาคต ความเสียหายจะเกิดขึ้นต่อประเทศชาติอย่างที่ไม่อาจจะประมาณได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความมั่นคงแห่งชาติ ดังนั้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติโดยเฉพาะทางด้านสังคมจิตวิทยา ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัย เรื่องการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา โดยกรมดุริยางค์ทหารบก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่และการดำเนินการของกรมดุริยางค์ทหารบก ต่องานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในอดีตที่ผ่านมา วิเคราะห์ถึงงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาลในความรับผิดชอบของกรมดุริยางค์ทหารบก และเพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาให้กับรัฐบาล โดยกรมดุริยางค์ทหารบก

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้ คงเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจตามสมควร ตลอดจนเป็นประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา โดยกรมดุริยางค์ทหารบก ขอขอบคุณคุณคณาจารย์ เจ้าของเอกสาร หนังสือ และผู้ให้สัมภาษณ์ที่ได้นำมากล่าวถึงในงานวิจัย หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับด้วยความยินดี

พลตรี

(กฤษดา สาริกา)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙

ผู้ทำการวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ ๑ บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	๔
คำจำกัดความ	๔
บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
แนวความคิดเรื่องความมั่นคงของชาติ	๘
องค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติ	๙
บทบาทหน้าที่ของกรมดุริยางค์ทหารบก	๑๒
กฎระเบียบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติของกรมดุริยางค์ทหารบก ในด้านสังคมจิตวิทยา	๑๗
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๗
บทที่ ๓ กรมดุริยางค์ทหารบก	
ภารกิจ	๒๔
การแบ่งมอบ	๒๔
ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ	๒๔
การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่	๒๕
บทบาทหน้าที่	๒๖
แผนปฏิบัติงาน	๒๗
บทที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการตอบแบบสอบถาม	๓๒
วิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการทหาร	๔๘
วิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของอดีตผู้บังคับบัญชากรมดุริยางค์ทหารบก	๔๙
วิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรี	๔๙
วิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของกรมดุริยางค์ทหารบก	๕๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๕ สรุป และข้อเสนอแนะ	
สรุป	๕๕
ข้อเสนอแนะ	๕๘
บรรณานุกรม	๖๐
ภาคผนวก	๖๒
ประวัติย่อผู้วิจัย	๖๖

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่รัฐบาลได้ประกาศนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2558-2564 เพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินการต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและแก้ไขปัญหามากมายที่เกิดขึ้นของประเทศไทย โดยมุ่งแก้ไขปัญหาคือกระทบต่อแกนหลักของประเทศไทย ซึ่งให้ความสำคัญในการรักษาและธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติการสร้างความปลอดภัยของประชาชนในชาติและการเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่สันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ตลอดจนมุ่งส่งเสริมความมั่นคงการป้องกันผลกระทบหรือลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามต่าง ๆ และการมีดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์กับนานาประเทศ รวมถึงองค์การระหว่างประเทศ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรี และประธานสภาความมั่นคงแห่งชาติได้ลำดับความสำคัญ เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายมีทิศทางชัดเจนไว้ 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแกนหลักของชาติ และส่วนที่สอง เป็นนโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป ซึ่งความสำเร็จในการดำเนินการตามนโยบายต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐให้มากขึ้น ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของชาติให้ เป็นไปอย่างยั่งยืน

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติมีจำนวนทั้งสิ้น 16 นโยบาย ประกอบด้วย 1) เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) สร้างความเป็นธรรม ความปลอดภัย และความสมานฉันท์ในชาติ 3) ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดน 5) สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ 6) ปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล 7) จัดระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง 8) เสริมสร้างความเข้มแข็ง และภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน 9) เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริตคอร์รัปชัน 10) เสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และไซเบอร์ 11) รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 12) เสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร 13) พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ 14) เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ 15) พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ และ 16) เสริมสร้างดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ โดย 3 นโยบายแรก (นโยบายที่ 1 ถึง 3) เป็นนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแกนหลักของชาติ และ 13 นโยบายต่อมา (นโยบายที่ 4 ถึง 16) เป็นนโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป

จากการประกาศนโยบายความมั่นคงแห่งชาติตามที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่าความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกนโยบาย ทั้งนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแกนหลักของชาติและนโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป โดยกระทรวงกลาโหมเป็นกระทรวงหลักที่

ดำเนินงานเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อการรบหรือการสงคราม เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อการปราบปรามการกบฏและการจลาจล เพื่อช่วยการพัฒนาประเทศ และเพื่อรักษาประโยชน์ของชาติ

ตาม พระราชบัญญัติ จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551 ได้กำหนดภารกิจของกองทัพไทยในมาตรา 8 วรรค 5 ประการหลัก ได้แก่ 1) การป้องกันประเทศ 2) การรักษาความมั่นคงภายใน 3) การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ 4) การพัฒนาประเทศ และ 5) ภารกิจอื่นที่ไม่ใช่สงคราม (Military Operation Other Than War: MOOTW) เช่น การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาสาธารณภัย (Humanitarian Assistance and Disaster Relief: HADR) การรักษาสันติภาพร่วมกับสหประชาชาติและองค์การนานาชาติอื่น ๆ (United Nations Peace Keeping Operations) และการต่อต้านการก่อการร้าย อีกทั้งในมาตรา 19 ได้กำหนดให้กองทัพบก มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก เพื่อการป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ซึ่งคือการพิทักษ์รักษาเอกราชอธิปไตยความมั่นคงของรัฐสถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ

กรมดุริยางค์ทหารบก เป็นหน่วยขึ้นตรงกองทัพบก มีฐานะเป็นกรมฝ่ายกิจการพิเศษ ในส่วนบัญชาการ มีภารกิจตามอัตราเฉพาะกิจ (อฉก.4800) วางแผน อำนวยการ แนะนำ กำกับ การและดำเนินการเกี่ยวกับ กิจการดนตรี การฝึกศึกษา วิทยาการ การพัฒนาการดนตรี และปฏิบัติการแสดงดนตรีของกองทัพบก โดยมีขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญประกอบด้วย พัฒนาวิทยาการดนตรี การประพันธ์บทเพลง และการเรียบเรียงเสียงประสาน ให้คำแนะนำ/เสนอแนะ วิทยาการดนตรี การแสดงดนตรี และการบันเทิงของกองทัพบก การแสดงดนตรีงานพระราชพิธี สนับสนุนกระทรวงกลาโหมและรัฐบาล การผลิตนายทหารประทวนเหล่าทหารดุริยางค์ และการให้ความรู้แก่กำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ ตามแนวทางรับราชการ สรุปได้ว่า กรมดุริยางค์ทหารบกมีหน้าที่อยู่ 3 สถานะ ได้แก่ หน่วยปฏิบัติด้านการดนตรี หน่วยการศึกษา (โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก) และหน่วยหัวหน้าเหล่าสายวิทยาการดุริยางค์ ซึ่งสถานะหน่วยปฏิบัติด้านการดนตรี ถือได้ว่าเป็นบทบาทด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งและแข็งแกร่งทางด้านจิตวิทยาให้กับประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นภารกิจหนึ่งของการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยานั้นเอง

สังคมไทยได้ผ่านบทเรียนอันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสังคมจิตวิทยาภายในประเทศมาหลายเหตุการณ์หลายยุคหลายสมัย ล่าสุดเกิดความขัดแย้งในสังคมไทยระหว่างฝ่ายที่มีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันหรือที่รู้จักกันในนามความขัดแย้งระหว่างฝ่ายเสื้อเหลืองและฝ่ายเสื้อแดง สร้างความบอบช้ำให้กับสังคมไทยและเกิดผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติในหลาย ๆ ด้านตามมา ซึ่งถ้าไม่มีมาตรการที่เหมาะสมในการดำเนินการเพื่อแก้ไขและป้องกันเหตุการณ์ความขัดแย้งอันอาจเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกในอนาคต ความเสียหายจะเกิดขึ้นต่อประเทศชาติอย่างที่ไม่อาจจะประมาณได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความมั่นคงของประเทศ ผู้วิจัยในฐานะผู้บังคับบัญชาหน่วยกรมดุริยางค์ทหารบก (เจ้ากรมดุริยางค์ทหารบก) เล็งเห็นการปฏิบัติการที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งกรมดุริยางค์ทหารบก ได้ปฏิบัติมา ตั้งแต่ในอดีตที่ยังมีฐานะเป็นกองดุริยางค์ทหารบก จนถึงปัจจุบันที่มีฐานะเป็น

กรมดุริยางค์ทหารบก มีอยู่หลายภารกิจที่เป็นส่วนหนึ่งของงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคม จิตวิทยา ได้แก่ การผลิตสื่อทางดนตรีและแสดงดนตรี ประเภทเพลงปลุกใจ เพลงรักชาติ เพลงเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เพลงที่สร้างความรักความสามัคคีให้กับคนในชาติ ตลอดจน สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งภารกิจดังกล่าวเป็นภารกิจที่สำคัญแม้ว่าจะมิได้ระบุไว้ โดยชัดเจนในภารกิจของหน่วย แต่กรมดุริยางค์ทหารบก ได้ปฏิบัติภารกิจนี้มาโดยตลอดและ มีความพร้อมในขีดความสามารถที่จะให้การสนับสนุนการบริหารงาน และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ชาติของรัฐบาล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่อง “การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ ทางด้าน สังคมจิตวิทยาโดยกรมดุริยางค์ทหารบก” เพื่อที่จะให้ได้ข้อเสนอแนะทางวิชาการในการเสริมสร้าง ความมั่นคงแห่งชาติตามนโยบายรัฐบาลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่และการดำเนินการของกรมดุริยางค์ทหารบก ต่องาน ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในอดีตที่ผ่านมา
2. เพื่อวิเคราะห์ถึงงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ที่สนับสนุนนโยบาย รัฐบาลในความรับผิดชอบของกรมดุริยางค์ทหารบก
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ให้กับ รัฐบาล โดยกรมดุริยางค์ทหารบก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา
 - 1.1 ศึกษาเรื่องโครงสร้าง บทบาทและการปฏิบัติงานของ กรมดุริยางค์ทหารบก ที่ผ่านมา
 - 1.2 ศึกษาทางด้านความมั่นคงของชาติด้านสังคมจิตวิทยาที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาล
 - 1.3 ศึกษาเรื่องแนวทางในการกำหนดบทบาทของกรมดุริยางค์ทหารบก เพื่อ ปฏิบัติงานด้านสังคมจิตวิทยาให้สามารถสนับสนุนต่อภารกิจของรัฐบาลได้อย่างเป็นรูปธรรม
2. ด้านประชากร

ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก ต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วย

 - 2.1 ปลัดกระทรวงกลาโหม
 - 2.2 รองเสนาธิการทหารบก ด้านงานยุทธการ
 - 2.3 รองเสนาธิการทหารบก ด้านงานกิจการพลเรือน
 - 2.4 เจ้ากรมยุทธการทหารบก
 - 2.5 เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารบก
 - 2.6 อดีตผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก
 - 2.7 อดีตผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก
 - 2.8 ศ.ดร.ณชชา พันธุ์เจริญ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรี)
 - 2.9 รศ.ดร.สุกรี เจริญสุข (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรี)

3. ด้านเวลา

ดำเนินการศึกษาวิจัย ตั้งแต่ พ.ย.59 – พ.ค.60

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีการดำเนินการดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ จะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างและบทบาทของกรมดุริยางค์ทหารบก โดยรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร, ห้องสมุด และ เว็บไซต์

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ จะรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน ตามขอบเขตที่กล่าวไปแล้ว

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิ วิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ หาความสัมพันธ์ด้วยเหตุและผล เพื่อให้ได้แนวทางที่ต้องการ

3. การนำเสนอข้อมูล

จะนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิจัยโดยการพรรณนา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบ บทบาทหน้าที่และการดำเนินการของกรมดุริยางค์ทหารบก ต่อทางด้านความมั่นคงแห่งชาติ ด้านสังคมจิตวิทยาในอดีตที่ผ่านมา

๒. ทำให้ทราบงานความมั่นคงแห่งชาติด้านจิตวิทยาที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาล ในความรับผิดชอบของ กรมดุริยางค์ทหารบก

๓. ทำให้ทราบแนวทางในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยาให้กับรัฐบาล โดย กรมดุริยางค์ทหารบก

คำจำกัดความ

กรมดุริยางค์ทหารบก หมายถึง

หน่วยทหารของกองทัพบก ที่ได้รับการจัดตั้งตาม คำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๙/๕๘ เรื่อง ปรับการจัดหน่วย เปลี่ยนนามหน่วย และ ปรับการบังคับบัญชา กองดุริยางค์ทหารบก ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๘

ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา หมายถึง สภาวะทางจิตใจของประชาชนที่มีความรู้สึกปลอดภัยหรือไว้วางใจต่อการไม่เกิดภัยคุกคามต่อเอกสาร อธิปไตย บุรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน

การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน หรือที่กระทบต่อ
ผลประโยชน์แห่งชาติ หรือการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้ง
ความพร้อมของประเทศไทยที่จะเผชิญ สถานการณ์ต่าง ๆ
อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

บทที่ ๒

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

มโนทัศน์ของความมั่นคงแห่งชาติ หมายถึงการพิทักษ์รัฐและพลเมืองของรัฐต่อวิกฤตการณ์ “แห่งชาติ” ทุกชนิดโดยใช้การแสดงอำนาจ (power projection) ต่าง ๆ เช่น อำนาจทางการเมือง การทูต อำนาจทางเศรษฐกิจ แสยยานุภาพ ฯลฯ ภายใต้ประชาคมการเมืองและประชาคมอาเซียน ความหมายของ “ความมั่นคงแห่งชาติ” อาจมีความหมายเดียวกับ “ความมั่นคงของรัฐ” โดยที่รัฐ (State) ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ ประชากร ดินแดน รัฐบาล และอำนาจอธิปไตย หากองค์ประกอบใดไม่เข้มแข็งเพียงพอชาติก็จะขาดความมั่นคงและการให้ความหมายของคำว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” ในแต่ละช่วงเวลาของแต่ละกลุ่มบุคคลนั้น อาจมีความหมายและองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป และให้ความสำคัญในแต่ละปัจจัยหรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องมากน้อยต่างกันไป ซึ่งโดยทั่วไปรัฐหรือชาติต้องการดำรงความเป็นอยู่ ต้องการมีเสรีภาพ (liberty) คือ มีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของตน มีอิสระต่อแรงกดดันต่าง ๆ มีความมั่นคงปลอดภัย (security) และมีความผาสุกสมบูรณ์ (wealth) การที่จะมีสิ่งเหล่านี้ได้รัฐต้องมีพลังอำนาจของชาติ (national power) ที่เข้มแข็ง หรือมีศักยภาพในหลายด้านด้วยกัน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปกป้องผลประโยชน์ของชาติ (national interests)

การสิ้นสุดของสงครามเย็นมีผลต่อแนวความคิดในการพิจารณาปัญหาความมั่นคงของชาติ จากเดิมที่ความขัดแย้งในเชิงอุดมการณ์ลดน้อยลง แต่มีความขัดแย้งในผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของชาติเพิ่มมากขึ้น การศึกษาความมั่นคงภายใต้สถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ที่ผ่านมากลับมาในอดีต ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติมักให้ความสนใจที่ภัยคุกคามจากภายนอก โดยเฉพาะภัยคุกคามทางทหาร ด้วยเหตุนี้เมื่อกล่าวถึงความมั่นคงของชาติ จึงเป็นที่เข้าใจว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทหารหรือการสงครามหรือในความหมายของความมั่นคงของชาติแบบดั้งเดิมเป็นในลักษณะสถานการณ์ของชาติภายใต้การนำของรัฐบาลที่มีอำนาจอธิปไตยในการปกครองดินแดนดังกล่าวด้วยตนเอง อยู่ในสภาพที่มีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นการเสี่ยงใด ๆ ความเกรงกลัว ความกังวล และความสงสัย อีกทั้งมีเสรีต่อแรงกดดันต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนภายในชาติดำเนินไปได้อย่างอิสระ นอกจากนี้ ยังมีความแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย มีความอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ที่มากระทบ และมีขีดความสามารถที่จะพร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แต่ในสภาวะปัจจุบัน ความมั่นคงแห่งชาติมิได้ให้ความสำคัญเฉพาะเรื่องของการสงครามและการทหารเพียงอย่างเดียวแต่ได้ขยายวงกว้างขวางขึ้นโดยมีมิติอื่น ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา การเมือง เพิ่มเข้ามา จึงพบว่าปัญหาสิ่งแวดล้อม ผู้ลี้ภัยที่ไม่พึงประสงค์ ภาวะโลกร้อน ฯลฯ ล้วนแต่เป็นประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อความขัดแย้ง โดยผ่านกลไกการเชื่อมถอยทางเศรษฐกิจ และความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง เมื่อจำแนกความมั่นคงออกเป็นมิติต่าง ๆ จึงกล่าวได้ว่าประกอบด้วย ความมั่นคงทางทหาร หมายถึง ความพร้อมทางทหารเพื่อป้องกันการรุกราน ความมั่นคงทางการเมือง หมายถึง การมีระบบการเมืองที่มั่นคง มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หมายถึง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมี

อัตราการส่งออกสูง ประชาชนมีรายได้ต่อหัวสูง และความมั่นคงทางสังคม หมายถึง คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีระบบสาธารณสุขที่ดี ปลอดภัยภัยไข้เจ็บ และมีความอยู่ดีกินดี เป็นต้น สภาความมั่นคงแห่งชาติได้กำหนดภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติกว้าง ๆ ไว้ ๒ ทาง คือ ภัยคุกคามจากภายใน เป็นปัญหาทางด้านการเมืองภายในประเทศ ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาพื้นที่ด้อยพัฒนา ปัญหาชายแดน ปัญหาทางด้านสังคมและจิตวิทยา และปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และภัยคุกคามจากภายนอก ได้แก่ ปัญหาความขัดแย้งของสังคมโลก ปัญหากลุ่มประเทศมุสลิม ปัญหาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น ซึ่งพลังอำนาจของชาติจะเป็นขีดความสามารถทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคง ผ่านพ้นจากภัยคุกคามได้

ความมั่นคงแห่งชาติ (National Security) จึงมีความหมายถึง สภาวะการณ์ของชาติอันประกอบไปด้วย กลุ่มคน หรือประชาชน ที่มีวัฒนธรรม ประเพณี แหล่งกำเนิด ประวัติศาสตร์ ภาษาเดียวกันหรือร่วมกัน อาศัยอยู่ในดินแดนด้านภูมิรัฐศาสตร์ ภายใต้การนำของรัฐบาลที่มีอำนาจอธิปไตยในการปกครองดินแดนดังกล่าวด้วยตนเอง อยู่ในสภาพที่ มีความปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวง สถาบันการศึกษาทางการทหารของประเทศสหรัฐอเมริกา National Security : USACGSC ได้ให้คำนิยามศัพท์ของความมั่นคงแห่งชาติไว้ดังนี้ The Protection of a nation from all types of external aggression espionage hostile reconnaissance sabotage subversion annoyance and other inimical influence แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า "ความมั่นคงแห่งชาติหมายถึง การป้องกันชาติให้พ้นจากอันตรายทั้งปวง อันได้แก่การรุกรานจากภายนอก การจารกรรม การลาดตระเวนของข้าศึก การวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การรบกวน และอิทธิพลอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงแก่ชาติ" ส่วน วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรประเทศอินโดนีเซีย ให้คำจำกัดความของความมั่นคงแห่งชาติไว้ดังนี้ “Ketahanan Nasional adalah kondisi dinamik bangsa yang meliputi segenap aspek kehidupan nasional yang terintegrasi berisi keuletan dan ketangguhan yang mengandung kemampuan mengembangkan kekuatan nasional, dalam menghadapi dan mengatasi segala tantangan, ancaman, hambatan dan gangguan baik yang datang dari luar maupun dari dalam, yang langsung maupun yang tidak langsung untuk menjamin identitas integritas, kelangsungan kehidupan bangsa dan negara, serta perjuangan mencapai Tujuan Nasionalnya. ถอดความเป็นภาษาไทยได้ว่า ความมั่นคงแห่งชาติ (ความหมายของคำว่า Ketahanan ในที่นี้มีความหมายถึง ความหนักแน่นทนทาน ไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นความหมายของความมั่นคง) คือ สภาวะการณ์ของชาติที่เต็มไปด้วย จิตใจและพลัง (พลังอำนาจของชาติ) สามารถตอบโต้สิ่งที่มากระทบ ได้อย่างรวดเร็ว, สามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น, ทั้งนี้สภาวะการณ์ดังกล่าวนั้นครอบคลุมในทุกองค์ประกอบของประชาชาติ (ประกอบไปด้วย ภูมิรัฐศาสตร์, ประชาชน, การเมือง, เศรษฐกิจ, สังคมจิตวิทยา และการทหาร), มีบุรณภาพที่เข้มแข็ง ไม่ง่ายที่จะทำลาย และมีความพยายามที่จะไปถึงจุดหมายปลายทางของชาติ อันประกอบด้วย ความสามารถในการพัฒนาประเทศ ความพร้อมในการเผชิญหน้า และขจัดปัญหาทุกปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้ง, ภัยคุกคาม, ปัญหาที่เป็นตัวถ่วง และปัญหาการรบกวนต่าง ๆ ทั้งที่มาจากภายนอกประเทศหรือจากภายในเอง ทั้งที่เป็นภัยกระทบโดยตรง หรือที่เป็นผลกระทบในทางอ้อม ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะสามารถมั่นใจได้ในบุรณภาพแห่งดินแดน ความดำรงอยู่ของประชาชาติ ตลอดจนสามารถที่จะต่อสู้ไปจนถึงจุดหมายปลายทางของชาติได้

แนวความคิดเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ

สำหรับความหมายของความมั่นคงแห่งชาติ ในหนังสือคู่มือที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาตามหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ, ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ : ๒ - ๔) ได้รวบรวมไว้ดังนี้

๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสในการอธิบายความหมายของความมั่นคงแห่งชาติไว้อย่างชัดเจนในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ เมื่อ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๔ ณ ลานพระบรมรูปทรงม้า พระราชวังดุสิต กรุงเทพมหานคร ความว่า “...ประเทศชาตินั้นประกอบด้วย ผืนแผ่นดินกับประชาชน และผืนแผ่นดินนั้นเป็นที่เกิด ที่อาศัย ที่อำนวยประโยชน์สุข ความมั่นคง ร่มเย็นแก่ประชาชน ให้สามารถรวมกันอยู่เป็นปึกแผ่นเป็นชาติได้ ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศจึงมิได้อยู่ที่การปกป้องรักษาผืนแผ่นดินไว้ด้วยแสนยานุภาพแต่เพียงอย่างเดียว หากจำเป็นที่ประชาชนจะต้องมีความวัฒนาผาสุก ปราศจากทุกข์ยากเข็ญด้วย...”

๒. พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ ให้คำนิยามไว้ว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ คือ การทรงตัวอยู่อย่างแน่นหนาถาวร ดำรงเอกราช มีเสรีภาพแห่งชาติ มีความสงบสุข ภายในประเทศ มีความแน่นอนในชีวิต และเศรษฐกิจของพลเมืองคาดหมายรายได้ของรัฐได้ถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง ค่าของเงินตรามีเสถียรภาพ รัฐไม่ต้องประสบความยุ่งยากกระส่ำระสาย ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ได้ง่าย ประชาชนพลเมืองรู้สึกมีความปลอดภัย มีความหวัง และความไว้วางใจในอนาคต และยังไว้วางใจต่อไปอีกว่า ถึงแม้ความผันผวน หรือเหตุร้ายอันใดจะเกิดขึ้นมา รัฐสามารถจะต่อสู้หรือป้องกันได้และได้จำแนกความมั่นคงแห่งชาติ ออกเป็น ๔ ด้าน ตามลักษณะของภารกิจที่ชาติจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของชาติคือ ความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง ความมั่นคงแห่งชาติด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา ความมั่นคงแห่งชาติด้านทหาร

๓. ความมั่นคงแห่งชาติของประเทศในลักษณะของรูปธรรม ประกอบด้วย ชาติ (Nation) เป็นศัพท์ ที่เน้นถึงคนที่มีวัฒนธรรมร่วมกัน มีเชื้อสายเดียวกัน มีความรู้สึกร่วมกันในสายเลือด และมีประวัติศาสตร์ร่วมกัน อยู่ในรัฐเดียวกันภายใต้ประมุขของรัฐคนเดียวกัน รัฐ (State) คือชาติที่มีการจัดเป็นรูปองค์กรอิสระขึ้นเป็นประเทศ (Country) เป็นศัพท์ที่เน้นทางภูมิศาสตร์ หมายถึง การมีดินแดนอันเป็นที่รวมของชนชาติของรัฐ หรือเป็นที่รวมของสังคมขนาดใหญ่ สังคม (Society) เป็นศัพท์ที่เน้นถึงสภาพความเป็นอยู่ของหมู่คนที่คบค้าสมาคมอยู่ ดังนั้นเมื่อก้าวถึงความมั่นคงแห่งชาติ จึงอาจกล่าวว่าเป็นความมั่นคงของสังคมก็ได้ ดังนั้น องค์ประกอบของชาติในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงได้แก่ ดินแดน ประชากร รัฐบาล ความมีเอกราช และการรับรองของสังคมนานาชาติ

๔. ความคิดของนักวิชาการอื่น ๆ กล่าวว่า ความมั่นคงของชาติคือความมั่นคงของแกนทั้งสาม ซึ่งได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ แกนนี้เป็นรากแก้วหรือแกนแท้ของประเทศประสานกันอยู่ในลักษณะของรูปสามเหลี่ยมปิรามิด

๕. ความมั่นคงแห่งชาติในความหมายใหม่ตามแนวคิดของนักวิชาการ และนักบริหารยุคปัจจุบันมองว่าเป็นความมั่นคงในลักษณะองค์รวมที่มีความหมายกว้างขึ้นครอบคลุม ถึงปัจจัยทุก ๆ ด้านมากขึ้น โดยไม่มองเฉพาะในความหมายเพียงความอยู่รอด ความปลอดภัยของรัฐ หรือความเข้มแข็งของชาติ ของชุมชน และของประชาสังคมในทุกด้าน แต่จะหมายรวมไปถึงนอกประเทศด้วยคือความมั่นคงของประเทศเพื่อนบ้านด้วยเหตุผลว่า ประเทศไม่สามารถมั่นคงได้ ด้วยตนเองโดยลำพัง

หากเพื่อนบ้านยังไม่มั่นคง แนวคิดในลักษณะองค์รวมนี้เรียกว่า ความมั่นคงสมบูรณ์แบบหรือความมั่นคงเบ็ดเสร็จสมบูรณ์ (Comprehensive National Security)

๖. ความมั่นคงแห่งชาติ หมายถึง การป้องกันชาติให้พ้นจากอันตรายทั้งปวง อันได้แก่ การรุกรานจากภายนอก การจารกรรม การลาดตระเวนของข้าศึก การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การรบกวนและอิทธิพลอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงแห่งชาติ

องค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติ

ในหนังสือคู่มือที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาตามหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ, ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ : ๕ - ๘) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติและกำลังอำนาจแห่งชาติไว้ดังนี้

๑. ในการปกครองแต่โบราณ ประเทศไทยมีความมั่นคงปลอดภัย เพราะเหตุ ๒ ประการคือ

๑.๑ เพราะประเทศไทยมีกำลังทหารมาก

๑.๒ เพราะอุปนิสัยประจำชาติของคนไทยอันได้แก่ ความรักอิสระ ความไม่เบียดเบียนผู้อื่น และความฉลาดในการประสานประโยชน์ของคนไทย

๒. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช “...ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศจึงมิได้อยู่ที่การปกป้องรักษาผืนแผ่นดินได้ด้วยแสนยานุภาพเพียงอย่างเดียว หากจำเป็นที่ประชาชนจะต้องมีความวัฒนาผาสุก ปราศจากทุกข์เข็ญด้วย...”

๓. พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ จำแนกความมั่นคงแห่งชาติออกเป็น ๔ ด้าน ตามลักษณะของภารกิจที่ชาติต้องดำเนินการ คือ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา และด้านการทหาร

๔. การศึกษาในเรื่องความมั่นคงแห่งชาตินั้น วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ปี ๒๕๔๘ แบ่งความมั่นคงออกเป็น ๕ ด้าน คือ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้านการป้องกันประเทศ และด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม

๕. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรปี ๒๕๕๑ ได้พิจารณาองค์ประกอบของ ความมั่นคงแห่งชาติไว้เป็นการเฉพาะ โดยมีจุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับ เรื่องยุทธศาสตร์ของการศึกษา ๘ ด้าน คือ ด้านการเมือง (ภายในและระหว่างประเทศ) ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้านการป้องกันประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ด้านการพลังงาน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ

๖. จากเอกสารทางประวัติศาสตร์ พอกกล่าวประมวลจุดมุ่งหมาย หรือทิศทาง ของประวัติศาสตร์ออกเป็น ๓ ช่วงด้วยกัน

๖.๑ ช่วงแรกในระยะเริ่มต้นประวัติศาสตร์ หรือสมัยโบราณให้ความสำคัญแก่วงศ์ตระกูลผู้เป็นประวัตินิยมแบบพงศาวดาร ความมั่นคงของสังคมอยู่ที่ความมั่นคงของผู้ปกครองสูงสุด ประชาชนจะสุข ต่อเมื่อกษัตริย์อันเป็นสมมุติเทพเป็นสุข เป็นต้น

๖.๒ ช่วงที่สองเป็นประวัติศาสตร์สมัยใหม่ให้ความสำคัญแก่ประวัติพัฒนาการและความสัมพันธ์ของรัฐบาล ความมั่นคงของสังคมอยู่ที่ ความมั่นคงของรัฐบาล ซึ่งมักประกอบด้วยดินแดนที่แน่นอน อำนาจอธิปไตย และผลประโยชน์ของประชาชนชาติ ช่วงที่สองนี้ยาวมาจนถึงปัจจุบัน

๖.๓ ช่วงที่สามเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ ในสมัยหลังสมัยใหม่หรือโลกาภิวัตน์จากปัจจุบันสู่ออนาคต มีการเสนอแนวคิด เช่น องค์กรเหนือรัฐ และอีกด้านหนึ่งเสนอเรื่องความมั่นคงของมนุษย์ ผลจะออกมาอย่างไรไม่ชัดเจน แต่มีการพูดกันมากขึ้นถึงเรื่องที่ประวัติศาสตร์ จะคลี่คลายไปพร้อมกับการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์จนถึงที่สุด

๗. กำลังอำนาจแห่งชาติ (Nation Power) หมายถึง

๗.๑ ความสามารถของรัฐประเทศในอันที่จะก่อให้เกิดอิทธิพลแก่รัฐ/ประเทศอื่นๆ

๗.๒ ความสามารถของชาติหนึ่งที่สามารถชักจูงใจ ทำให้ชาติอื่นกระทำการใด ๆ ตามที่ตนปรารถนาหรือเป็นผลให้เกิดความกดดันจนบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเมืองของชาติได้

๗.๓ ชีตความสามารถในการใช้อิทธิพลเหนือจิตใจผู้อื่น

๗.๔ ความเข้มแข็งที่ชาติมีอยู่เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของตน

๗.๕ ความสามารถในการทำลายสิ่งต่างๆ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต

๗.๖ กำลังทั้งสิ้น/ชีตความสามารถของชาติในการทำให้ผลประโยชน์ของชาติบรรลุผล

๗.๗ ชีตความสามารถทั้งหมดของรัฐที่จะทำให้บรรลุความมุ่งหมายที่มีต่อรัฐอื่น

๘. คุณลักษณะของกำลังอำนาจแห่งชาติ

๘.๑ ทุกประเทศต้องการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติไว้ จึงต้องมีกำลังอำนาจที่เข้มแข็ง และพยายามเสริมสร้างกำลังอำนาจให้เหนือกว่าประเทศศัตรูหรือที่มีผลประโยชน์ของชาติขัดกัน

๘.๒ ประเทศที่มีกำลังอำนาจแห่งชาติมากกว่า ย่อมจะได้เปรียบหรือมีอิทธิพลเหนือกว่า สามารถป้องปรามหรือบังคับประเทศที่ด้อยกว่าให้ปฏิบัติตามที่ปรารถนา

๘.๓ ลักษณะสำคัญของกำลังอำนาจอยู่ที่ความไม่แน่นอนในตัวเองและสามารถเปลี่ยนแปลงได้

๘.๔ ถ้าประเทศหนึ่งมีกำลังความสามารถเพิ่มขึ้น แต่อีกประเทศหนึ่งมีกำลังความสามารถที่กำลังอำนาจของประเทศหลังย่อมลดน้อยลงโดยการเปรียบเทียบ

๘.๕ กำลังอำนาจของประเทศที่มีอยู่แล้วสามารถจะระดมและสร้างเพิ่มเติมจากภายในประเทศและแสวงหาจากภายนอกประเทศเพิ่มขึ้นได้ด้วย

๘.๖ กำลังอำนาจมีทั้งแบบมีตัวตนและไม่มีตัวตน ทั้งรูปธรรมและนามธรรม

๘.๗ สิ่งมองเห็นและจับต้องได้ มิได้เป็นเครื่องชี้ว่าเหนือกว่าหรือต่ำกว่าชาติอื่น เพราะสิ่งที่เป็นามธรรมก็สามารถทำให้เหนือชาติอื่นได้

๘.๘ ไม่มีประเทศใดมั่นใจกำลังอำนาจที่มีอยู่แล้วนั้นเพียงพอ

๘.๙ ประเทศที่แพ้สงครามมาจากคาดคะเนพลังอำนาจของประเทศปรปักษ์ผิดพลาด

๘.๑๐ ต้องศึกษาให้รู้วิธีวิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกำลังอำนาจแห่งชาติ

๘.๑๑ รู้จักประเมินค่าศักยภาพพลังอำนาจของชาติ และชาติอื่น

๙. องค์ประกอบของกำลังอำนาจแห่งชาติ

๙.๑ แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างรัฐต่างๆ

๙.๒ กฎหมายระหว่างประเทศถือว่ารัฐทุกรัฐมีความเท่าเทียมกันหมดไม่ว่า มีขนาดใด มีชีตความสามารถทางเศรษฐกิจและทางทหารเป็นอย่างไร

๙.๓ ทุกรัฐมีสิทธิที่จะออกเสียงได้เพียง ๑ ในสหประชาชาติ

๙.๔ ขีดความสามารถของรัฐเป็นคุณสมบัติที่แสดงให้เห็นฐานะที่แท้จริงของรัฐนั้นในเวทีระหว่างประเทศ

๙.๕ คุณสมบัติของรัฐจึงเป็นเสมือน “รากฐานของอำนาจแห่งรัฐ”

๙.๖ รัฐจะเป็นเครื่องมือในการสร้างอำนาจ (Power Inventory) ที่มีศักยภาพ (Power Potential) ในการดำเนินนโยบายของประเทศ

๑๐. เครื่องมือกำลังอำนาจแห่งชาติ ประกอบด้วย

๑๐.๑ เครื่องมือทางการเมือง

๑๐.๒ เครื่องมือทางเศรษฐกิจ

๑๐.๓ เครื่องมือทางสังคมจิตวิทยา

๑๐.๔ เครื่องมือทางการทหาร

๑๐.๕ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม

ตามพระราชบัญญัติความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๙ ให้ความหมายว่า ภาวะที่ประเทศปลอดภัยจากการคุกคามต่อเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน หรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ หรือการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, ๒๕๕๙ : ๑)

รัฐบาลได้ประกาศนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๔ ประกอบด้วย ๑๖ ประเด็นนโยบาย ซึ่งได้ลำดับความสำคัญเพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายมีทิศทางที่ชัดเจน กำหนดเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่ ๑ นโยบายสำคัญเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ ๓ นโยบายมุ่งเสริมสร้างฐานรากความมั่นคงและเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่สันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และส่วนที่ ๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป ๑๒ นโยบาย มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมในทุกระดับ ให้พร้อมเผชิญปัญหาและภัยคุกคามต่าง ๆ รวมถึงการลดความเสี่ยงจากผลกระทบของภัยคุกคามในการป้องกันประเทศ และการเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศที่เอื้อต่อการรักษาตั้งกล่าวตลอดจนการเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาความมั่นคงอย่างรอบด้าน มีความเข้มแข็งผลประโยชน์ของชาติ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ มีจุดหมายสำคัญ คือ การมีเสถียรภาพความเป็นปึกแผ่น ปลอดภัยจากภัยคุกคาม และก่อให้เกิดความเชื่อใจในอาเซียนและประชาคมโลก ทั้งนี้ โดยให้ความสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในการกำหนดเจ้าภาพหรือหน่วยรับผิดชอบให้ชัดเจน การขยายเครือข่ายภาคีด้านความมั่นคงและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมการบริหารจัดการนโยบายในทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในการกำหนดให้นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรอบการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ และแผนปฏิบัติการหรือแผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล

สำหรับความหมายของ “สังคมจิตวิทยา” นั้น ในหนังสือคู่มือ ที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาตามหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร(วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ, ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ : ๑๘) หมายถึง การนำความรู้เกี่ยวกับสังคม สังคมวิทยา จิตวิทยา และจิตวิทยาสังคม

มาประยุกต์ใช้ทั้งส่วนของบุคคล กลุ่มคน ตลอดจนรัฐบาล เพื่อพัฒนาสังคม ประเทศชาติให้มีความเจริญ ตลอดจนเพื่อความมั่นคงของชาติในที่สุด โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ พื้นฐานสังคมไทย ลักษณะของสังคมไทย สถาบันทางสังคม การจัดระเบียบทางสังคม และโครงสร้างสังคม โดยโครงสร้างทางสังคมประกอบด้วย บรรทัดฐานทางสังคม (Norms) สถานภาพ (State) และบทบาท (Roles) เป็นต้น

เมื่อนำความหมายของสังคมจิตวิทยารวมกับความมั่นคงแห่งชาติแล้ว จึงเป็นความหมายที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรได้ให้ไว้ดังนี้ “ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา หมายถึง สภาพทางด้านสังคมที่ทำให้ประชากรสามารถครองชีวิตอยู่ได้ด้วยความปลอดภัย มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมในการดำเนินชีวิตที่มีความเสมอภาคและภราดรภาพ มีความรู้ความสามารถ มีวัฒนธรรม จริยธรรม และศีลธรรม รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของพลเมืองและต่อสังคม ตลอดจนมีจิตสำนึกและภาคภูมิใจ ในความเป็นชาติและเกียรติภูมิของบรรพบุรุษ รวมทั้งยึดมั่นในอุดมการณ์ของชาติ (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรฯ, ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ : ๑๘) ซึ่งผู้วิจัยจะใช้เป็นหลักในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

บทบาทหน้าที่ของกรมดุริยางค์ทหารบก

กรมดุริยางค์ทหารบก ถือกำเนิดจากกองแตรวงในบริเวณสวนกุหลาบในพระบรมมหาราชวัง เมื่อปี ๒๔๑๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงจัดตั้งกองแตรวงขึ้นในบริเวณสวนกุหลาบในพระบรมมหาราชวัง ทรงมอบหมายให้พระเจ้าน้อยยาเธอพระองค์เจ้าสุขสวัสดิ์ ซึ่งขณะนั้นเป็นผู้บังคับกองร้อยทหารราบที่ ๕ ในกรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ปกครองบังคับบัญชา ต่อมาพระองค์ทรงตั้งให้พระเจ้าน้อยยาเธอ พระองค์เจ้าดิศวรกุมาร (พลโทพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ) ซึ่งในครั้งนั้นมียศเป็นร้อยตรี เป็นผู้บังคับกองแตรวง และทรงเห็นว่า ม.ร.ว.ชิต เสนีวงศ์ ณ กรุงเทพ เป็นผู้รู้วิชาแตรเป็นอย่างดี เป็นนายวงดนตรีมียศเป็นจ่านายสิบ ซึ่งต่อมา ม.ร.ว.ชิต เสนีวงศ์ ณ กรุงเทพ ได้เป็นผู้บังคับกองแตรวง และได้รับพระราชทานสัญญาบัตรยศเป็น พระวาทิตประเทศ ซึ่งต่อมาก็ได้เป็นผู้บังคับกองแตรวง และได้รับพระทานยศเป็น พันตรีพระวาทิตประเทศ เช่นเดียวกัน พุทธศักราช ๒๔๕๔ กองแตรวงได้ย้ายตามทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์จากบริเวณสวนกุหลาบในพระบรมมหาราชวัง มาอยู่ที่บริเวณสวนดุสิต ริมนนเบญจมาศ ด้านทิศตะวันออกใกล้เชิงสะพานมฆวาทรังสรรค์ และทางราชการได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “กองแตรวงกรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์” และเปลี่ยนชื่อตำแหน่งผู้บังคับบัญชาในหน่วยนี้ว่า “ผู้บังคับกองแตรวงกรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์” พุทธศักราช ๒๔๖๕ ทางราชการได้ย้าย เรือตรี สุทธิ ศรีชญา จากกองแตรวงทหารเรือ มาเป็นผู้ช่วยผู้บังคับกองแตรวงกรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘ ได้รับพระราชทาน สัญญาบัตรยศเป็น พันตรี หลวงประสานดุริยางค์ ในระยะนี้กองแตรวงทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ได้จัดวงเครื่องสายฝรั่งวงเล็ก ๆ ขึ้นไว้ใช้ในราชการ ต่อมาปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว กองแตรวงกรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ได้ย้ายไปขึ้นสังกัดกับจังหวัดทหารบกกรุงเทพฯ จึงเรียกชื่อหน่วยนี้ใหม่ว่า “กองแตรวงจังหวัดทหารบกกรุงเทพฯ” พุทธศักราช ๒๔๘๐ กองแตรวงจังหวัดทหารบกกรุงเทพฯ ได้ย้ายจากสวนดุสิตเชิงสะพานมฆวาทรังสรรค์ มาพร้อมกับกองพันทหารราบที่ ๓ มาตั้งที่ตำบลทุ่งพญาไท โดยตั้งอยู่ด้านตรงข้ามกับ กองพันทหารราบที่ ๓ ในระยะนี้ผู้บังคับบัญชา และพลเอกหลวงพรหมโยธี ซึ่งย้ายไปรับราชการหน่วยเหนือ ได้ร่วมกันปรับปรุงแก้ไขวงดนตรีต่าง ๆ ให้ทันสมัยโดยได้จัดตั้งวงดนตรีแบบหัดดนตรี และตั้งชื่อให้ว่า

วง “ดุริยางค์โยธิน” และจัดตั้งวงปี่พาทย์ใหม่ไว้ใช้ในราชการด้วย พุทธศักราช ๒๔๘๖ ทางราชการได้สั่งย้ายกองตรวจจังหวัดทหารบกกรุงเทพฯ ไปขึ้นตรงต่อกองทัพบก และเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “กองตรวจกองทัพบก” และในปีเดียวกันนี้ ทางราชการได้เปลี่ยนจาก เหล่าตรวจ หรือ “ตว.” เป็นเหล่าดุริยางค์ หรือ “ดย.” พุทธศักราช ๒๔๘๙ ทางราชการได้สั่งย้ายกองตรวจกองทัพบก ไปขึ้นตรงกับ มณฑลทหารบกที่ ๑ และเปลี่ยนเรียกชื่อใหม่ว่า “กองดุริยางค์มณฑลทหารบก ๑” และได้รับนักเรียนดุริยางค์ เป็นครั้งแรก พุทธศักราช ๒๕๐๕ ได้แก้อัตรากองทัพบก โดยเพิ่มการจัดกองดุริยางค์มณฑลทหารบกที่ ๑ และทำหน้าที่หัวหน้าเหล่า ดย. ตามคำสั่ง ทบ. (เฉพาะ) ที่ ๓๔ เรื่อง ให้ใช้ระเบียบปฏิบัติราชการของ มทบ. ลง ๑ มี.ย. ๐๕ พุทธศักราช ๒๕๐๙ ได้แก้อัตรากองทัพบก ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๘๐/๐๗ ลง ๑๗ กันยายน พ.ศ.๒๕๐๗ และตามคำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๒๕/๐๙ ลง ๕ เม.ย.๐๙ โดยเปลี่ยนเป็นใช้อัตราเฉพาะกิจ มณฑลทหารบกที่ ๑ (อฉก. หมายเลข ๕๑๐๐) พุทธศักราช ๒๕๑๓ ได้แก้อัตรากองดุริยางค์มณฑลทหารบกเปลี่ยนจากผู้บังคับกองดุริยางค์มณฑลทหารบกที่ ๑ เป็น หัวหน้ากองดุริยางค์ทหารบกที่ ๑ (อัตรา พ.อ.(พ.)) ต่อมาปี พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้แก้อัตรากองทัพบก ตามคำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๑๒๗/๒๑ ลง ๓ พ.ย. ๒๑ เรื่อง แก้อัตรากองทัพบก ๒๕๑๓ (ครั้งที่ ๒๓) โดยปฏิบัติตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๑๗๗/๒๑ ลง ๑๘ ตุลาคม ๒๕๒๑ ให้กองดุริยางค์ทหารบกเป็นหน่วยขึ้นตรงกองทัพบก และเมื่อ ๑๔ ธ.ค. ๒๕๒๑ ทบ. ได้ออกคำสั่ง ทบ. ที่ ๑๒๒๙/๒๑ เรื่องมอบอำนาจการบังคับบัญชา ให้มอบอำนาจการบังคับบัญชา ดย.ทบ. ไว้กับ สก.ทบ.เป็นต้นมา ที่ตั้ง กองดุริยางค์ทหารบก เลขที่ ๗๕ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทร.๐-๒๒๔๕-๓๓๗๓, ๐-๒๒๔๕-๑๔๕๗ โทรสาร.๐-๒๒๔๗-๗๙๒๘โทร.ทหาร ๕๓๒-๑๖๐๕ โทร.ทบ. ๘๙๕๐๐, เว็บไซต์ www.rta-band.com การจัดหน่วยกองดุริยางค์ทหารบก ดังนี้

๑. ภารกิจกองดุริยางค์ทหารบก (ตามอัตราเฉพาะกิจ ๔๘๐๐)

๑.๑ ภารกิจ มีหน้าที่ วางแผน อำนวยการ กำกับ การ และดำเนินการฝึกศึกษาการดนตรี รวมทั้งการปฏิบัติการแสดงดนตรีของกองทัพบกที่ได้รับมอบ มีผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๑.๒. การแบ่งมอบ เป็นหน่วยทหารของกองทัพบก

๑.๓. ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่สำคัญ

๑.๓.๑ วางแผน อำนวยการ กำกับ การดำเนินการเกี่ยวกับการฝึก และศึกษาวิชาการดนตรีให้กับกำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ รวมทั้งนักเรียนดุริยางค์ของกองทัพบก

๑.๓.๒ พัฒนาศึกษาการดนตรี รวมทั้งการประพันธ์เพลงและเรียบเรียงเสียงประสาน ตลอดจนให้คำแนะนำและเสนอแนะวิชาการดนตรีให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๓ ปฏิบัติการแสดงดนตรีของกองทัพบก การแสดงดนตรีในงานพระราชพิธีต่าง ๆ รวมทั้งปฏิบัติการแสดงดนตรี เพื่อสนับสนุนหน่วยทหารของกองทัพบก ในเขตจังหวัดทหารบก กรุงเทพฯ และส่วนราชการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๔. การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่

๑.๔.๑ กองบังคับการ มีหน้าที่ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับการ ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของกองดุริยางค์ทหารบก

๑.๔.๒ แผนกดนตรี มีหน้าที่ปฏิบัติการแสดงดนตรีสากล โยธวาทิต หัสดนตรี และดนตรีไทย ซึ่งจะมี มว.ดย. ในสายบังคับบัญชา ๔ มว.

๑.๔.๓ แผนกวิทยากร มีหน้าที่ศึกษาค้นคว้า และพัฒนาวิทยากรการดนตรีให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิทยากรการดนตรีสากล ดนตรีไทย ตลอดจนการประพันธ์เพลง และการเรียบเรียงเสียงประสาน เพื่อใช้ในกิจการดุริยางค์ของกองทัพบก

๑.๔.๔ แผนกบริการ มีหน้าที่ให้บริการในเรื่องที่เกี่ยวกับการสวัสดิการ การซ่อมบำรุง การขนส่ง การเลี้ยงดู และการรักษาความปลอดภัย

๑.๔.๕ โรงเรียนดุริยางค์ มีหน้าที่ดำเนินการฝึก และศึกษาวิชาการดนตรีให้กับกำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ รวมทั้งนักเรียนดุริยางค์ของกองทัพบก

๒. ประเภทวงดนตรี

๒.๑ วงโยธวาทิต (MILITARY BAND) เป็นวงดนตรีที่มีเสียงดัง ตื่นเต้นเร้าใจ อีกเหิมเหมาะแก่การใช้บรรเลงสถานที่กว้าง ๆ หรือกลางแจ้ง ขนาดของวงมีผู้บรรเลง ตั้งแต่ ๑๕ คน ขึ้นไปถึง ๑๐๐ คน วงดนตรีชนิดนี้ประกอบด้วยเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าเป็นหลัก แบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ ๓ กลุ่มดังนี้

๒.๑.๑ กลุ่มเครื่องลมไม้ (WOODWIND INSTRUMENT)

๒.๑.๒ กลุ่มเครื่องทองเหลือง (BRASS INSTRUMENT)

๒.๑.๓ กลุ่มเครื่องจังหวะ (PERCUSSION INSTRUMENT)

หน้าที่การบรรเลง

- สมทบแถวทหารกองเกียรติยศในการรับเสด็จฯ
- นำขบวนแถวทหารในงานพระราชพิธีและงานพิธีต่าง ๆ
- แสดงการแปรขบวน
- การบรรเลงประเภท Concert Band

๒.๒ วงดนตรีสากล (ORCHESTRA) เป็นวงที่มีเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายเป็นหลัก มีเสียงนุ่มนวล ไม่ระคายหู อ่อนหวาน ไพเราะ ฟังแล้วมีอารมณ์สดชื่นสวยงาม ถึงแม้จะมีเครื่องดนตรีอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบทำให้เสียงดังได้ ก็เป็นเพียงบางครั้งบางคราวเท่านั้น เหมาะแก่การใช้บรรเลงในสถานที่ไม่กว้างขวางมากนัก หรือเป็นสถานที่ซึ่งจัดไว้สำหรับบรรเลงฟัง เช่น Concert Hall เป็นต้น ขนาดของวงมีผู้บรรเลงขนาดย่อมตั้งแต่ ๒๐ คน ขึ้นไปถึง ๑๐๐ คน วงดนตรีชนิดนี้ประกอบด้วยเครื่องดนตรีซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ ๔ กลุ่มดังนี้

๒.๒.๑ กลุ่มเครื่องสาย (STRING INSTRUMENT)

๒.๒.๒ กลุ่มเครื่องลมไม้ (WOODWIND INSTRUMENT)

๒.๒.๓ กลุ่มเครื่องทองเหลือง (BRASS INSTRUMENT)

๒.๒.๔ กลุ่มเครื่องจังหวะ (PERCUSSIONS INSTRUMENT)

หน้าที่การบรรเลง

- บรรเลงในงานเลี้ยงรับรองแขกพิเศษของกองทัพบก
- บรรเลงในงานเลี้ยงรับรองสำหรับผู้บังคับบัญชาในกองทัพบก
- จัดการแสดงคอนเสิร์ตมาตรฐาน

๒.๓ วงหัดดนตรี (DANCE BAND) เป็นวงดนตรีที่บรรเลงแบบสนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจ เหมาะสำหรับการเต้นรำ บรรเลงได้ทั้งกลางแจ้ง และในห้องขนาดกลางขึ้นไป ขนาดของวงมีผู้บรรเลง ๙ คน ถึง ๒๒ คน ถ้าจัดเป็นวงเล็ก ๆ ๕ - ๖ คน เรียกวาง COMBO หรือ STRING COMBO วงดนตรีชนิดนี้ประกอบด้วยเครื่องดนตรีซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ ๓ กลุ่ม ดังนี้

๒.๓.๑ กลุ่มเครื่องลมไม้ (WOODWIND)

๒.๓.๒ กลุ่มเครื่องทองเหลือง (BRASS)

๒.๓.๓ กลุ่มเครื่องจังหวะ (RHYTHM SECTION)

หน้าที่การบรรเลง

- บรรเลงในงานเลี้ยงรื่นเริง
- บรรเลงในงานเต้นรำ
- บรรเลงในงานเลี้ยงรับรองแขกพิเศษของกองทัพบก
- บรรเลงในงานเลี้ยงรับรองสำหรับผู้บังคับบัญชาในกองทัพบก

๒.๔ วงดนตรีไทย (THAI MUSIC) แบ่งตามกริยาอาการที่ทำให้เกิดเสียงมี ๔ ประเภท ได้แก่ ดิด สี ตี เป่า จำแนกออกได้ ๓ ประเภท ดังนี้

๒.๔.๑ วงปี่พาทย์

- วงปี่พาทย์ไม้แข็ง ประกอบด้วยเครื่องดนตรี ปี่ ระนาดทุ้ม ซ้อง ฉิ่ง กลอง ระนาดตีด้วยไม้แข็ง ฟังดูแข็งแรงสดใสเหมาะแก่การบรรเลงกลางแจ้ง

- วงปี่พาทย์ไม้นวม เครื่องดนตรีเช่นเดียวกับวงปี่พาทย์ไม้แข็งเปลี่ยนเครื่องดนตรีจาก ปี่ เป็น ขลุ่ย และเพิ่มซออีกหนึ่งอย่าง ระนาดตีด้วยไม้นวมฟังระรื่นหู

- วงปี่พาทย์มอญ เครื่องดนตรีเช่นเดียวกับวงปี่พาทย์ เปลี่ยนเครื่องดนตรีบางอย่าง ปี่ใช้ปี่มอญมีเสียงต่ำฟังเยือกเย็น ซ้องใช้ซ้องมอญ ตะโพนใช้ตะโพนมอญ มีเสียงลึกลับกว่าตะโพนไทย และเพิ่มเปิงมางอีก ๗ ลูก วงปี่พาทย์มอญมีเสียงนุ่มนวล เยือกเย็น

๒.๔.๒ วงเครื่องสายไทย ประกอบด้วยเครื่องดนตรี ขลุ่ย ซอสามสาย ซอด้วง ซออู้ โทน รำมะนา ฉิ่ง ฉาบ

๒.๔.๓ วงมโหรี เป็นวงที่เอาเครื่องดนตรีเอก ในวงปี่พาทย์ เช่น ระนาด ทุ้ม ซ้อง และเครื่องดนตรีในวงเครื่องสายไทย มารวมเป็นวงเดียวกัน

หน้าที่การบรรเลง

- บรรเลงในงานเลี้ยงรับรองแขกพิเศษของกองทัพบก
- บรรเลงในงานเลี้ยงรับรองสำหรับผู้บังคับบัญชาในกองทัพบก
- บรรเลงในงานพิธีต่าง ๆ เช่น ทำบุญ เลี้ยงพระ งานแต่งงาน งานศพ

จนกระทั่งถึง วันที่ ๑ เมษายน ปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ กระทรวงกลาโหม ได้อนุมัติยกฐานะ กองดุริยางค์ทหารบก ขึ้นเป็น กรมดุริยางค์ทหารบก เป็นกรมฝ่ายกิจการพิเศษอยู่ในส่วนบัญชาการ ใช้นามย่อว่า “ดย.ทบ.” เป็นหน่วยปฏิบัติการดนตรี ตามภารกิจที่ระบุใน อัตราเฉพาะกิจ ๔๘๐๐ และ เป็นเหล่าสายวิทยาการดนตรีหรือดุริยางค์ ของกองทัพบก โดยมีบทบาทที่สำคัญ ๓ บทบาท คือ

๑. บทบาทในฐานะหน่วยปฏิบัติการแสดงดนตรี ได้แก่

๑.๑ การแสดงดนตรีในงานพระราชพิธี และพิธีการทางทหาร อาทิเช่น พระราชพิธีวันฉัตรมงคล พระราชพิธี ถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนาม

ของทหารรักษาพระองค์ พิธีเฉลิมพระเกียรติ วันเฉลิมพระชนมพรรษา พิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล และพิธีกระทำสัตย์และสวนสนามของนักศึกษาวิชาทหาร เป็นต้น

๑.๒ งานเลี้ยงรับรอง ของ กองทัพบก, กองบัญชาการกองทัพไทย, กระทรวงกลาโหม และรัฐบาล

๑.๓ งานสนับสนุนภาครัฐและเอกชน

๑.๔ งานพิเศษช่วยเหลือสังคม อาทิเช่น คอนเสิร์ต รักเพลง รักแผ่นดิน ของ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์, โครงการค่ายดนตรีวันอาทิตย์ ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, โครงการเยาวชนรักดนตรี กองทัพบก และโครงการครุฑดนตรีอาสา ของมูลนิธิ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ กรมดุริยางค์ทหารบก เพื่อพัฒนาการดนตรี เป็นต้น

๑.๕ ภารกิจการแสดงดนตรีในต่างประเทศ อาทิเช่น จัดวงดุริยางค์ในนาม กองทัพบก ร่วมแสดงดนตรี ณ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี, งาน The ๓๘ Musikschal der nationen ณ เมืองเบอร์เมน ประเทศเยอรมัน, งาน Norwegian Military Tattoo ณ เมืองออสโล ประเทศนอร์เวย์, จัดวงดุริยางค์ผสมร่วมกับ วงดุริยางค์ กองบัญชาการกองทัพไทย ในงาน ๖๐ พรรษา สุลต่านบรูไน ประเทศบรูไน และร่วมฉลองเอกราช ๕๐ ปี ณ ประเทศมาเลเซีย, งาน The ๔๙th Japan Self-Defense Forces Marching Festival ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

๑.๖ ดำเนินกิจการมูลนิธิ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ กองดุริยางค์ทหารบก เพื่อพัฒนาการดนตรี ซึ่งได้จัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖

๒. บทบาทในฐานะเหล่าสายวิทยาการ ได้แก่

กรมดุริยางค์ทหารบก มีหน้าที่กำกับดูแลหน่วยในเหล่าสายวิทยาการ ด้านหลักนิยม การบรรเลง การฝึกศึกษาของกำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ การตรวจสอบการฝึก ทั้งเป็นบุคคล และเป็นหน่วย ให้กับหมวดดุริยางค์ที่สังกัด มณฑลทหารบก และหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก จำนวน ๔๑ หน่วย ได้แก่ ในพื้นที่กองทัพบกที่ ๑ จำนวน ๑๕ หมวด, พื้นที่กองทัพบกที่ ๒ จำนวน ๑๐ หมวด, พื้นที่กองทัพบกที่ ๓ จำนวน ๑๐ หมวด และ พื้นที่กองทัพบกที่ ๔ จำนวน ๖ หมวด

๓. บทบาทในฐานะสถานศึกษาของกองทัพ

กรมดุริยางค์ทหารบก มีโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก เป็นสถานศึกษาของ กองทัพบก มีหน้าที่ผลิตและพัฒนาทหารดุริยางค์ สนับสนุนให้กับหน่วยในเหล่าสายวิทยาการ โดยมี หลักสูตรนักเรียนดุริยางค์ทหารบก เพื่อการผลิตกำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ ให้กับ กรมดุริยางค์ทหารบก มณฑลทหารบก และหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก ที่มีเหล่าทหารดุริยางค์ อยู่ในอัตรา หลักสูตรตามแนวทางรับราชการ ได้แก่ หลักสูตรนายสิบชั้นต้น หลักสูตรนายสิบอาวุโส และหลักสูตร ชั้นนายร้อย เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ของกำลังพล ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นหน่วย ให้มี คุณภาพของกองทัพบก

สรุปภารกิจ กรมดุริยางค์ทหารบก ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีบทบาท สนับสนุน ภารกิจของชาติตามแผนงานนโยบายของกองทัพบก สอดคล้องกับคำขวัญ ของกองทัพบก ที่ว่า "เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์และประชาชน" (For Country, Religions, Monarchy, and People) อันหมายรวมถึงความมั่นคงของชาติทั้งทางด้านสังคมและจิตวิทยาเป็นภาพรวม

กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติของกรมดุริยางค์ทหารบก ในด้านสังคมจิตวิทยา

กรมดุริยางค์ทหารบก ได้มีการผลิตเพลงที่เกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติสถาบันกษัตริย์ เช่น เทิดทูนจอมทัพ จอมทัพไทย อริยกษัตริย์ ขวัญของชีวิต ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ฯลฯ เพลงที่เกี่ยวกับความรักชาติ เช่น แดนคุณแผ่นดิน ทหารแห่งแผ่นดิน ฯลฯ เพลงที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาล เช่น คั้นความสุขให้ประเทศไทย เพราะเธอคือประเทศไทย คั้นรอยยิ้มให้ประเทศไทย สะพาน มั่นคงมั่งคั่งยั่งยืน คำนิยมคนไทย ๑๒ ประการ เป็นต้น และ เพลงสร้างกำลังใจให้กับประชาชน เช่น ฉันทาได้เพื่อเธอ เป็นกำลังใจให้เธอ ประเทศไทยศิวิไลซ์ ฯลฯ ทั้งนี้ เป็นไปตามภารกิจและนโยบายหรือการสั่งการของหน่วยเหนือ รวมทั้งจากที่ กรมดุริยางค์ทหารบก ได้รับการประสานขอรับการสนับสนุนการจัดทำเพลงหรือบันทึกเสียง จากองค์กรต่าง ๆ ผ่านกองทัพบก และตรงตามแผนงาน นโยบาย และระเบียบการปฏิบัติของกรมดุริยางค์ทหารบก กล่าวคือ เป็นหน่วยปฏิบัติดนตรี ตามภารกิจที่ระบุใน อัตราเฉพาะกิจ 4800

นอกจากการผลิตเพลง การจัดการแสดงดนตรี และ การจัดทำเพลงแล้ว กรมดุริยางค์ทหารบก ยังได้มีการปฏิบัติการแสดงดนตรีต่อสาธารณชนตามภารกิจและนโยบายหรือการสั่งการของหน่วยเหนือด้วยเช่นกัน ได้แก่ การแสดงดนตรีในสวนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ การแสดงคอนเสิร์ตเฉลิมพระเกียรติของกองทัพบก การแสดงดนตรีตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) การแสดงดนตรีปลอบขวัญผู้ประสบอุทกภัยในศูนย์พักพิงผู้ประสบภัยน้ำท่วมในปี ๒๕๕๔ และผู้ประสบภัยธรรมชาติอื่น ๆ การแสดงดนตรี “รักเพลง รักแผ่นดิน” สนับสนุนดำริของ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ผ่านทางมูลนิธิ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ กรมดุริยางค์ทหารบก เพื่อพัฒนาการดนตรี รวมทั้งการแสดงดนตรีในพิธีการของทหาร ได้แก่ พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ พิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล, พิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของนักศึกษาวิชาทหาร และพิธีสวนสนามของทหารผ่านศึก ที่มีการถ่ายทอดสดให้ประชาชนได้รับชม เหล่านี้มีผลต่อสังคมจิตวิทยาของประชาชนทั้งสิ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคม

พงศกร วาสุกี (๒๕๕๓ : ๑) ได้เขียนเรื่องอิทธิพลของดนตรีที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน โดยกล่าวว่าดนตรีนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งกับร่างกายและจิตใจของมนุษย์ สอดคล้องกับ นายแพทย์ ทวีศักดิ์ ศิริรัตน์เราชา (๒๕๕๔ : ๑) ได้รวบรวมผลการศึกษา พบว่าผลของดนตรีต่อจิตใจและสมองทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ สติสัมปชัญญะ จิตนาการ การรับรู้สภาพความเป็นจริง และการสื่อสารทางอวัจนภาษา สอดคล้องกับ ปัญญา รุ่งเรือง (๒๕๕๖ : ๑) นักวิชาการดนตรี ได้เขียนบทความเรื่องบทเพลงกับความก้าวร้าวทางอารมณ์ โดยได้กล่าวถึงงานวิจัยของสมาคมจิตเวชอเมริกัน ที่เสนอผลงานวิจัยว่าบทเพลงที่มีเนื้อหารุนแรงส่งผลต่อความคิดและอารมณ์ ทำให้คนฟังมีนิสัยก้าวร้าว และบทเพลงรุนแรงก็ไม่ได้ช่วยให้คลายความโกรธ

สุกรี เจริญสุข (๒๕๕๐ : ๖๒ - ๖๓) กล่าวว่าเสียงดนตรีมีอิทธิพลต่อร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดความรู้สึกถึงความปัจจุบัน ทำให้นึกถึงอดีตและทำให้คิดถึงอนาคต ดนตรีทำให้อารมณ์เปลี่ยนแปลงไปตามมิติของกาล อาจจะเป็นอารมณ์ที่ทวนรำลึกถึงอดีต อาจจะเป็นการสร้างอารมณ์ปัจจุบัน และอาจสร้างจินตนาการได้

เสียงดนตรีมีอิทธิพลต่อจิตใจ “เสียงใสใจสะอาด” เป็นอิทธิพลที่เกี่ยวกับเสียงโดยตรง เนื่องจากเสียงออกมาจากจิตใจ เมื่อใจรู้สึกเป็นอย่างไรก็จะถ่ายทอดเป็นเสียงออกมาเป็นอย่างนั้น ในขณะที่เดียวกันเสียงที่ออกมาจากจิตใจ ความสุขและความทุกข์ได้อาศัยเสียงระบายออกมาภายนอก ซึ่งทำให้จิตใจผ่อนคลายลงได้ธรรมชาติ ดนตรีจึงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและจิตใจ

เสียงดนตรีทำให้สมองรับรู้ เส้นประสาทสมองขยายตัวเมื่อสัมผัสกับเสียงดนตรีที่ดี ทำให้สมองตื่นตัวกับเสียงที่ได้ยิน เสียงดนตรีบ่งบอกประวัติศาสตร์ บ่งบอกความเป็นมา บ่งบอกประเพณี บ่งบอกวัฒนธรรมของสังคม และบ่งบอกวิถีชีวิตของคนในแต่ละสังคมนั้น ๆ

เสียงดนตรี (Music) เป็นเสียงที่ไพเราะ เป็นเสียงที่ละเอียดสร้างขึ้นโดยความตั้งใจ ด้วยการประดิษฐ์เสียงอย่างประณีตและบรรจง มนุษย์สร้างเสียงขึ้นเพื่อให้มนุษย์ด้วยกันฟัง มนุษย์เป็นผู้สร้างมาตรฐานของความไพเราะ โดยอาศัยความรู้สึกที่ดีเอาเสียงที่ไพเราะงดงาม นำแต่ละเสียงมาเรียงร้อยให้ปะติดปะต่อกันจนกลายเป็นบทเพลงที่ไพเราะ ดนตรีเป็นศิลปะที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการใช้ ตามความปรารถนาของมนุษย์ ซึ่งดนตรีอาจจะรับใช้ในฐานะที่เป็นส่วนประกอบของพิธีกรรม หรือดนตรีอยู่ในฐานะของความบันเทิง

เสียงหยาบ (Noise) เป็นเสียงรบกวนและเป็นเสียงที่มนุษย์ไม่ปรารถนา การแยกแยะระหว่างเสียงที่ชอบและเสียงที่ไม่ชอบ ขึ้นอยู่กับอำนาจว่ามีสิทธิที่จะชอบหรือมีสิทธิที่จะไม่ชอบเพราะความชอบและความไม่ชอบ ขึ้นอยู่กับวิถีชีวิตและรสนิยมอย่างไรก็ตามแม้จะเป็นเสียงที่หยาบ (ดัง แร่ กระด้าง) แต่เสียงก็เป็นจุดศูนย์รวมของอำนาจด้วยเหมือนกัน

มนุษย์จะเลือกเสียงที่อบอุ่นละมุนละไม เลือกเสียงที่กังวานเลือกเสียงที่ไพเราะ เลือกเสียงที่ชอบมากกว่าที่จะเลือกเสียงกระด้าง ดังนั้นเสียงที่ไพเราะหรือจะเรียกว่าเสียงดนตรี จึงมีอำนาจมากกว่าเสียงรบกวน

ทั้งนี้สอดคล้องกับทัศนะของ นักมานุษยวิทยา อย่างเช่น ยุคติ มุกดาวิจิตร (๒๕๕๓ : ๑๒๔ - ๑๒๖) ก็ได้พูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับมนุษย์ ในการบรรยายเรื่องการเมืองของดนตรี และ ดนตรีของการเมือง เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ณ หอประชุมศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร สรุปได้ว่า คนเราอยู่ในเพลง แล้วเพลงก็อยู่ในกระบวนการสังคม การฟังเพลงจึงเป็นสิ่งที่ได้รับรู้ ไม่เพียงแต่ผัสสะต่าง ๆ แต่ว่ายรับรู้ถึงความหมาย อารมณ์ และสถานะต่าง ๆ สังคมต่าง ๆ ตลอดจนถึงตัวตน ประวัติศาสตร์ อัตลักษณ์ และมิติต่าง ๆ ทางการเมือง

ในการที่ดนตรีหรือเพลงจะสื่อเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ จึงมีอิทธิพลไปถึงสังคมนั้น ผู้สร้างผลงานเพลง หรือผู้เขียนเพลง หรือผู้ประพันธ์เพลงย่อมต้องคำนึงถึงผู้ฟัง เพื่อให้ผลงานของตนเป็นที่ยอมรับของผู้ฟังให้มากที่สุด เชษฐา ยารสเอก (๒๕๔๘ : ๑๓๘) นักเขียนเพลงจากค่ายคิตา อาร์เอส และ จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ ได้กล่าวถึงการเขียนเพลง เพื่อให้เป็นที่ประทับใจของผู้ฟัง ควรมีข้อพิจารณา ในการเขียนเพลงดังนี้

๑. นักร้อง ต้องคำนึงถึงบุคลิกภาพของนักร้องแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่มว่าเป็นอย่างไร สไตล์ไหน มีจุดเด่นอย่างไร อย่างเช่น โจทย์เป็นพีเบิร์ด ถ้าเป็นเพลงเร็วควรเขียนเพลงที่สนุกสนาน ผ่างความขี้เล่น ถ้าเป็นเพลงช้า เนื้อหาต้องอบอุ่น โรแมนติก

๒. อารมณ์ของดนตรี ต้องวิเคราะห์ทำนายให้ได้ว่าเป็นอารมณ์แบบไหนเร็วสนุกแบบแดนซ์ รุนแรงเร้าใจแบบร็อก ซ้ำเศร้าถึงรันทด หรือหวานซึ้งโรแมนติก ควรเขียนเนื้อเพลงให้ได้อารมณ์ตามโจทย์

๓. คอนเซ็ปต์ คือเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเพลง อาจเป็นเรื่องของความรักที่ผิดหวังหรือสมหวัง หรือพูดเรื่องอะไรก็ได้ที่เป็นงานนำเสนอที่แปลกออกไป ขึ้นอยู่กับสไตล์ของนักร้องหรือแนวเพลง อยากแนะนำให้คิดเรื่องสร้างสรรค์หรือยังไม่เคยมีใครใช้เพราะจะทำให้เพลงมีความน่าสนใจขึ้น

๔. การสื่อสาร คือขั้นตอนของการลงมือเขียน ควรจัดลำดับก่อน-หลังของเรื่องราวที่จะเล่าให้อยู่ในคอนเซ็ปต์ จากเริ่มต้นจนถึงไคลแมกซ์ ไม่ควรเขียนไปลอย ๆ ตามอารมณ์เพราะจะทำให้เขียนออกนอกเรื่องได้ และการใส่คำลงไปในทำนองเพลงนั้นไม่ควรตัดโน้ตจนฟังแล้วเพี้ยนเสียงวรรณยุกต์ของคำใดคำหนึ่งในเพลงมากเกินไป เพราะอาจทำให้ฟังดูแปลก ๆ จนถึงขั้นตลกไปเลย การสื่อสารที่ดีย่อมทำให้ผู้ฟังเข้าใจและคล้อยตามเรื่องที่เรากล่าวทั้งหมด

๕. ความประทับใจ คือการพิจารณาการใช้ภาษา ว่าคำที่ใช้จะสามารถสร้างความรู้สึกต่าง ๆ ให้เกิดกับผู้ฟังตรงตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ อย่างเช่น เขียนเพลงเร็วให้สนุก ก็ต้องใช้ภาษาพูดที่ทันสมัยกับยุค อาจใช้ศัพท์แสลงได้ หรือถ้าเป็นเพลงช้า ก็ควร มีภาษาพูดที่สละสลวย หรือก่อให้เกิดความสะเทือนใจแก่ผู้ฟัง

นิติพงษ์ ห่อนาค นักแต่งเพลงที่มีชื่อเสียง ในสังกัดจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ อ้างโดย กฤตวิทย์ ภูมิถาวร (๒๕๕๗ : ๓๒๕) ได้มีหลักหรือทฤษฎีในการแต่งเพลงที่เป็นของตน ดังนี้

๑. นักร้อง นักแต่งเพลง ต้องดูว่านักร้องแต่ละคนเสียงไปในทิศทางไหน เหมาะกับเพลงแนวไหน ถึงจะดึงตัวตนของเขาออกมาได้หมด

๒. ทำนอง เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ฟังเพลงจดจำเพลงนั้นได้ง่ายขึ้น โดยการไม่นึกถึงทำนองที่ยากเกินไป

๓. เรื่องราว การถ่ายทอดเรื่องราวที่ตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม จะทำให้ผู้ฟังเบื่อได้

๔. การสื่อสาร เป็นสิ่งสำคัญสำหรับตัวศิลปินเองรวมไปถึงคนฟังด้วย ว่าเพลงแต่ละเพลงนั้นสื่อสารคนฟังได้มากแค่ไหน

๕. ความประทับใจ คือสิ่งที่คนฟังเข้าใจและเข้าถึงอารมณ์เพลงจึงทำให้เกิดความประทับใจขึ้น

ในการแต่งเพลงนั้น สามารถแต่งได้ทั้งทำนองหรือเนื้อร้องก่อน ถ้าคนที่แต่งทำนองและเนื้อร้องคนละคน ส่วนมากจะแต่งทำนองมาก่อน แต่ในกรณีที่มีเนื้อร้องมาก่อนมักจะเป็นเนื้อร้องสำคัญหรือบุคคลสำคัญเป็นคนแต่ง การเล่าเรื่องในเพลงควรจับประเด็นว่า อะไรสำคัญ อะไรควรเล่าก่อนหลัง และปูพื้นไม่ยืดเยื้อ พอให้คนฟังได้เข้าใจที่มาที่ไปได้แล้วเข้าถึงตัวเรื่อง สิ่งสำคัญคือ ควรหาจุดไคลแมกซ์ว่าอยู่ตรงไหน และจบอย่างไร โดยเพลงที่ติดหูควรมีประโยคเด็ดของเพลงนั้น โดยการวางคำให้เหมาะสม เช่น “เราจะทำตามสัญญา ขอเวลาอีกไม่นาน” หรือเอาคำแปลก ๆ มาใส่ไว้ในเพลงก็สามารถทำให้ติดหูได้เช่นกัน

จะเห็นได้ว่าความประทับใจของผู้ฟังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้เขียนเพลงหรือผู้สร้างผลงานเพลงจะต้องคำนึงถึง ซึ่งจะทำให้ผลงานเพลงบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในด้านของผู้ฟัง

สุกรี เจริญสุข (๒๕๓๒ : ๖๕) กล่าวถึงประเภทของการฟัง ได้ดังนี้

๑. การฟังภายนอกของดนตรี มีจุดประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและการฟัง เนื้อหาความหมาย คนส่วนใหญ่ นิยมฟังกันเพื่อความเพลิดเพลินผ่อนคลายความเครียด ผู้ฟังไม่ต้องใส่ใจมากว่าจะเป็นคนตรีอย่างไร อาจจะไปฟังตอนทำงาน ทำการบ้าน อ่านหนังสือ ขับรถ รับประทานอาหาร

ก่อนนอน หรือเป็นเพลงที่เปิดให้ฟังตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นการเปิดเพลงฟังเป็นเพียงพอด้าน ๆ ดนตรีทำหน้าที่ประกอบเท่านั้นสำหรับการฟังเพื่อความหมาย ดนตรีมีความหมายในตัวเอง โดยศิลปินผู้สร้างงานสอดใส่อารมณ์เพลงที่แฝงความรู้สึกเป็นความหมายไว้ ประการที่สองผู้ฟังนำเข้ามาหาความหมายใครมีประสบการณ์อย่างไรก็พยายามดึงเข้าหาความหมายตามที่ตนประสบมา

๒. การฟังภายในดนตรี เป็นการฟังอย่างวิเคราะห์และฟังเพื่อความไพเราะทางสุนทรียะจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ฟังต้องรู้รายละเอียดขององค์ประกอบดนตรี เช่น เสียง จังหวะ ทำนอง การประสานเสียง คำร้อง การประสานเสียง พื้นผิวของเสียง สีเสียง และคีตลักษณ์ของดนตรี และองค์ประกอบเหล่านี้วิเคราะห์เป็นการฟังแบบเจาะลึกเข้าไปภายในตัวของดนตรี ต้องนำความรู้เข้ามาประกอบสามารถให้เหตุผลได้ว่าทำไมจึงชอบหรือไม่ชอบ ความรู้จะเป็นเหตุผลควบคุมอารมณ์อีกระดับหนึ่ง

เสาวนีย์ สังข์โสภณ (๒๕๔๑ : ๓๙) กล่าวว่า “การฟังเพลงเป็นกิจกรรมทางดนตรีที่ได้รับคามนิยามจากผู้ฟังทุกชาติ ทุกภาษา ทุกเพศ ทุกวัย การฟังเพลงก่อให้เกิดความสุข ความเบิกบานใจ ผ่อนคลายความเครียด ทั้งทางกายและจิตใจ ทำให้สุขภาพจิตดีพัฒนาสมอง

พีระชัย ลีสมบูรณ์ผล (๒๕๔๗ : ๑๘ - ๑๙) กล่าวว่า การฟังเป็นการใช้โสตประสาทรับรู้ความเคลื่อนไหวการแสดงที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ของอวัยวะ เสียงเป็นสื่อธรรมชาติ ดังนั้นความรู้สึกพึงพอใจซาบซึ้งในดนตรีจึงไม่มีความจำเป็นต้องใช้สติปัญญาหรือใช้เหตุผลพิเศษ โดยเฉพาะความพึงพอใจอยู่ที่การฟังเสียงเครื่องดนตรี ความซาบซึ้งในความไพเราะของเสียงเพลงและอารมณ์ที่ถ่ายทอดให้ผู้ฟังได้รับฟัง

อารมณ์ความรู้สึกทางดนตรีมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเสียง ทำนอง จังหวะดนตรี และองค์ประกอบต่างๆ ทางดนตรี ซึ่งสามารถบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ ได้โดยอาศัยจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของผู้ประพันธ์ นักดนตรีและนักร้อง

การฟังเพลงแต่ละครั้งผู้ฟังสามารถรับรู้ความรู้สึก ความหมายของดนตรี ที่สามารถแสดงความคิดตามจินตนาการต่าง ๆ อย่างไม่มีข้อกำหนดอย่างแน่นอน ตามคำจะยกคำใด ๆ มาอธิบายก็ไม่สามารถอธิบายได้อย่างชัดเจน ความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังอาจจะมีความแตกต่างกันบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโน้มน้าวของแต่ละบุคคลสิ่งที่สำคัญคือสามารถทำลายอุปสรรคของคำที่ใช้อธิบายความรู้สึกซึ่งคำอธิบายมักมีปัญหาคือจะสื่อให้เกิดความหมายผิดเพี้ยนง่าย อธิบายให้เข้าใจไม่ตรงกับอารมณ์ที่ถ่ายทอด ไม่ยืดหยุ่น มีระเบียบแบบแผนมากในการที่จะอธิบายเป็นความหมายตามที่ต้องการ

ดนตรีทำหน้าที่สื่ออารมณ์ ผู้ฟังก็สามารถเข้าใจความหมายของอารมณ์จากการสัมผัสทางอารมณ์ด้วยตัวของผู้ฟังเพลง ดนตรีทำหน้าที่สนับสนุนอารมณ์ที่แตกต่างกัน บางครั้งผู้ประพันธ์ก็ใช้เครื่องดนตรีร่วมบรรเลงไปตามความคิด จินตนาการ หรือเล่าเหตุการณ์ ดนตรีสามารถสร้างผลกระทบต่อประสบการณ์ด้านต่าง ๆ มากมาย สำหรับเพลงขับร้อง ก็จะมีคำร้องและดนตรีที่ใช้บรรเลง ผู้ประพันธ์ต้องมีความสามารถมากในการเลือกเสียงและต้องใช้สติปัญญามากในการทำสมาธิเข้าใจความคิด จินตนาการ และความหมายของเพลง เพื่อนำไปสู่การถ่ายทอด อารมณ์ให้ผู้ฟังได้รับรู้ อารมณ์ที่ต้องการถ่ายทอด

จากข้อสรุป ของนักวิชาการด้านดนตรี และบุคลากรที่ในการสร้างผลงานดนตรี จึงกล่าวสรุปได้ว่าดนตรีนั้น มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ โดยเฉพาะด้านอารมณ์ความรู้สึก การปลูกฝังบุคคลในชาติบ้านเมืองด้านดนตรี ให้มีความสามัคคี และสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาล จึงเป็นสิ่งที่

การดำเนินการมาต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตยุคสมัย ต่อสู้กับ เอาชนะคอมมิวนิสต์ จนถึงปัจจุบัน และเป็นแนวทางหนึ่งที่สนองต่อนโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยาของรัฐบาลได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้บทเพลงกับความมั่นคงของชาติ

สิรินธร กิรติบุตร (2525) ศึกษาเรื่อง “เพลงปลุกใจ (พ.ศ.2475 – 2525) การวิเคราะห์ทางการเมือง” อ้างถึงใน วรรณลดา พิรุณสาร (๒๕๔๓ : ๒๕) ผลการศึกษาพบว่า จำนวนเพลงปลุกใจที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2475 – 2525 มีอยู่ 448 เพลง นอกจากนี้ยังมีเพลงปลุกใจที่สูญหายไปจำนวนมาก เพลงปลุกใจแต่ละเพลงมีวัตถุประสงค์ในการชักชวนให้ประชาชนเกิดความรู้สึกนึกคิดและให้มีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละสถานการณ์ เนื้อหาของเพลงปลุกใจส่วนใหญ่จะชักชวนให้รักชาติ รักชาติต่อชาติ และกระทำทุกวิธีการเพื่อรักษาชาติให้ อยู่รอดและเจริญก้าวหน้าต่อไป

ประจักษ์ สังเกต (2540) ศึกษาเรื่อง “เพลงปลุกใจของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ” อ้างถึงใน วรรณลดา พิรุณสาร (๒๕๔๓ : ๒๕) ผลศึกษาพบว่า บทเพลงที่ประพันธ์โดยพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ มีทั้งหมด 204 เพลง แยกเป็นเพลงใช้ประกอบละคร 120 เพลง บทเพลงขับร้องทั่วไป 84 เพลง จากการพิจารณาเนื้อร้องของบทเพลง สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ เพลงวีรกรรม เพลงแห่งความรักชาติ เพลงแห่งความสามัคคี และเพลงความรักระหว่างหญิง-ชาย ซึ่งเพลงต่างๆเหล่านี้ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการประพันธ์ขึ้นเพื่อสนองนโยบายนิยมไทยต่อต้านจีนของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นการใช้เพลงเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดนโยบายของรัฐสู่ประชาชน

นฤมล ทับจุมพล (2530) ศึกษาเรื่อง “การใช้สื่อในการสร้างอุดมการณ์ทางการเมือง” อ้างถึงใน วรรณลดา พิรุณสาร (๒๕๔๓ : ๒๖) ผลการศึกษาพบว่า บทเพลงของทางราชการที่ได้มีการประพันธ์และเผยแพร่ต่อประชาชนนั้น เป็นเรื่องของการให้ความสพคัญต่ออุดมการณ์ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ควบคู่ไปกับบริบททางสังคมและการเมือง โดยบทเพลงของทางราชการ ในช่วง พ.ศ. 2475 – 2500 นั้น จะเน้นการให้น้ำหนักต่ออุดมการณ์ และเนื้อหาของบทเพลงจะกล่าวถึงเกียรติภูมิ ประวัติศาสตร์ ความเป็นมา และการให้ความสำคัญต่อความเป็นชาติ ด้วยการกล่าวถึงอาณาเขตและบูรณาภาพเหนือดินแดนของประเทศ ตลอดจนเรียกร้องให้ประชาชนแสดงความรักภักดีด้วยการเสียสละแม้ชีวิต เพื่อปกป้องชาติโดยถือว่าเป็นภารกิจของตน ส่วนลักษณะเนื้อหาของบทเพลงในช่วงหลังจะกล่าวถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยกล่าวถึงประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชาติกับบทบาทของพระมหากษัตริย์ในอดีต ตลอดจนพระราชจริยวัตรและการเสียสละเพื่อพสกนิกรของสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเรียกร้องให้ประชาชนถวายความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ด้วยการปกป้องพระเกียรติภูมิ และสละชีพตนเป็นราชพลี

จรรยารัตน์ สุวรรณภูสิทธิ์ (2531) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาบทเพลงเพื่อชีวิตที่เกี่ยวข้องกับขบวนการนักศึกษา ช่วง พ.ศ. 2516 – 2519” อ้างถึงใน วรรณลดา พิรุณสาร (๒๕๔๓ : ๒๗) ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงระยะเวลา 3 ปี เพลงเพื่อชีวิตสามารถสะท้อนถึงความคิด การเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมและการเมืองที่เกิดขึ้น และยังมีการพัฒนารูปแบบวัฒนธรรมของเพลง และรูปแบบของวงดนตรีไปตามความต้องการของผู้ฟังด้วย ต่อมามีการรวมพลังต่อสู้เพื่อต่อกรกับอำนาจรัฐมากขึ้น โดยมีการนำองค์กรของชาวนาและกรรมกรมาร่วมประท้วง จึงทำให้เกิดลักษณะดนตรีเป็นทำนอง

มารชปลุกใจ ขณะเดียวกันคำร้องในเนื้อเพลงก็มีการใช้คำที่สื่อความหมายถึงความรุนแรงโดยชี้ชวนให้เกิดการต่อสู้ เพราะสังคมช่วงนั้นโจมตีการปฏิบัติงานของขบวนการนักศึกษามากขึ้น นอกจากเพลงเพื่อชีวิตจะสะท้อนแนวความคิดของขบวนการนักศึกษา แล้วยังได้เกิดการพัฒนาทั้งรูปแบบและเครื่องดนตรี งานของเพลงเพื่อชีวิตจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือปรุงใจให้เกิดพลังในการต่อสู้กับอำนาจรัฐหรือกลุ่มประเพณีนิยมได้แต่งบทเพลงปลุกใจขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการต่อสู้เช่นกัน

ฤดีชนก รพีพันธ์ (๒๕๔๖ : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ละครหลวงวิจิตร” ผลการศึกษาพบว่า ละครปลุกใจรักชาติของหลวงวิจิตรวาทการ หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปในนาม “ละครหลวงวิจิตร” คือละครที่มีเนื้อหาปลุกใจให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกรักชาติบ้านเมือง สร้างสามัคคีระหว่างคนในชาติและยอมเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประเทศชาติ “ละครหลวงวิจิตร” เกิดจากที่หลวงวิจิตรวาทการได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร ในรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ท่านได้ใช้บทเพลงแนวปลุกใจรักชาติเป็นสื่อ ในการปลุกฝังลัทธิชาตินิยมให้แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไปซึ่งนอกจากจะเป็นการสนับสนุนกระแสทางการเมืองที่แพร่หลายในขณะนั้นแล้ว หลวงวิจิตรวาทการยังเห็นว่า ความรักชาติจะสามารถช่วยสร้างสรรคบ้านเมืองได้อีกทางหนึ่ง

ภาวิณี ปุณณกันต์ (๒๕๕๓ : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง บทเพลงปลุกใจ : กลยุทธ์ในการเสริมสร้างอุดมการณ์รักชาติ ผลการศึกษาพบว่า การนำเพลงปลอบใจมาเป็นกลยุทธ์ในการเสริมสร้างอุดมการณ์รักชาติ เริ่มมีการนำมาไว้ใช้ในรัชกาลที่ ๕ และมีการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่องจนถึงรัชกาลปัจจุบัน จากการวิจัยมีข้อเสนอว่าบทประพันธ์ควรใช้ภาษาง่าย ๆ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม นักร้องควรเป็นศิลปินที่เป็นที่ยอมรับการเผยแพร่ควรมีอย่างต่อเนื่องและหลากหลายสื่อให้ทั่วถึง รัฐบาลควรสอดแทรกเรื่องรักชาติ ตั้งแต่เด็กเล็ก มีการกำหนดเป็นวาระแห่งชาติดำเนินการในช่วงเวลาที่เหมาะสมและต่อเนื่อง การดำเนินงานควรมีการร่วมมือกับภาคเอกชน (ค่ายเพลง) ตลอดจนควรมีการนำเพลงในอดีตมาเรียบเรียงประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และการดำเนินงานต้องกำหนดกระบวนการที่ชัดเจน และมอบหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรมดุริยางค์ทหารบก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของกรมดุริยางค์ทหารบก กับงานความมั่นคงแห่งชาติ โดยเฉพาะด้านสังคมจิตวิทยานั้น ยังไม่มีผู้ใดได้ทำการศึกษาอย่างจริงจัง แต่ในส่วนของกรมดุริยางค์ทหารบก ได้มีงานวิจัยของ พันเอก ศุภชัย โพธิ์ทองนาค (๒๕๔๒ : บทคัดย่อ) อดีตผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก ได้ทำการศึกษาการพัฒนาศักยภาพของดุริยางค์ทหารบก เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ของกองทัพบกในปี ๒๕๔๒ ผลการวิจัยสรุปว่า บุคลากรระดับผู้บริหารกองทัพมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาศักยภาพของดุริยางค์ทหารบก ซึ่งการพัฒนาศักยภาพจะเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของกองทัพบก โดยสมควรปรับปรุงขนาดและโครงสร้างการจัดหน่วย โดยเห็นสมควรยกฐานะขึ้นเป็นกรม การจัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสม จัดหาเครื่องดนตรีให้พอเพียง และปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือนดนตรีควรส่งเสริมกำลังให้มีโอกาสศึกษาในสถาบันดนตรีต่างประเทศและในประเทศ หรือสถาบันดนตรีโดยเฉพาะ รวมทั้งส่งเสริมให้กำลังพลมีความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการมากกว่าที่เป็นอยู่ อีกทั้งควรสนับสนุนให้กองดุริยางค์ทหารบก มีโอกาสแสดงดนตรีระดับชาติ

แต่ในส่วนของ กรมดุริยางค์ทหารบกได้มีงานการศึกษาของ พลตรี ัญฐวิพงศ์ โพธิ์ทองนาค (๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาศักยภาพเหล่าทหารดุริยางค์เพื่อการยกระดับ

กรมดุริยางค์ทหารบก ขึ้นเป็นหน่วยระดับกรม โดยความเป็นมาของการศึกษาดังกล่าว เนื่องมาจากการพบข้อจำกัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านโครงสร้างการจัดหน่วยที่เป็นหน่วยฝักการบังคับบัญชา ไม่สอดคล้องและสมดุลกับภารกิจและความรับผิดชอบที่มีแนวโน้มจะยิ่งสูงขึ้นตามลำดับ แต่ปัจจุบัน กรมดุริยางค์ทหารบก ได้รับการยกฐานะจาก กองดุริยางค์ทหารบก ขึ้นเป็นหน่วยระดับกรมและขึ้นตรงต่อ กองทัพบก โดยไม่ได้ฝักการบังคับบัญชาเช่นในอดีตแล้ว ดังนั้นความพร้อมในภารกิจด้านกิจการดนตรีของ กรมดุริยางค์ทหารบก จึงมีความสะดวก รวดเร็ว และคล่องตัวกว่าในอดีตที่ผ่านมา และเพื่อเป็นการรองรับภารกิจด้านการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษา เรื่องนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนและทราบแนวทางปฏิบัติ ในการตอบสนองต่อนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของรัฐบาลต่อไป

ปัจจุบัน กรมดุริยางค์ทหารบก ได้รับการยกฐานะเป็นกรมฝ่ายกิจการพิเศษ สายงานกำลังพล ซึ่งทำให้ศักยภาพด้านความเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองทัพบก สูงขึ้นกว่าแต่ก่อน แต่อย่างไรก็ตาม กรมดุริยางค์ทหารบก ยังคงต้องมีการปรับโครงสร้างและอัตราของหน่วย ตามห้วงระยะเวลาที่กำหนดต่อไป รวมทั้งรายละเอียดของการดำเนินการอื่น ๆ เพื่อให้ กรมดุริยางค์ทหารบก ตอบสนองต่อภารกิจพันธกิจ อำนาจและหน้าที่ ที่ได้รับมอบจากหน่วยบังคับบัญชาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภารกิจด้านการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ตามขีดความสามารถและศักยภาพของหน่วย

บทที่ ๓

กรมดุริยางค์ทหารบก

ภารกิจ

ตามภารกิจที่ระบุไว้ในอัตราเฉพาะกิจ หมายเลข ๔๘๐๐ (อนก.๔๘๐๐) ระบุว่า กรมดุริยางค์ทหารบก มีหน้าที่ วางแผน อำนวยการแนะนำ กำกับการ และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการดนตรี การฝึกศึกษา วิทยากร การพัฒนาการดนตรี และปฏิบัติการแสดงดนตรีของกองทัพบก มีเจ้ากรมดุริยางค์ทหารบก เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

เมื่อวิเคราะห์ภารกิจของกรมดุริยางค์ทหารบก ในส่วนที่เป็นภารกิจดนตรีจะเห็นได้ว่า กรมดุริยางค์ทหารบก เป็นหน่วยที่ดำเนินการเกี่ยวกับกิจการดนตรีทั้งปวงของกองทัพบก จึงสามารถผลิตบทเพลง และผลิตสื่อทางการดนตรีต่าง ๆ รวมทั้งปฏิบัติการแสดงดนตรีตามภารกิจของหน่วยและตามที่ได้รับมอบหมายผ่านทาง กรมฝ่ายเสนาธิการของกองทัพบกได้

การแบ่งมอบ

เป็นส่วนราชการขึ้นตรงกองทัพบก และมีฐานะเป็นกรมฝ่ายกิจการพิเศษอยู่ในส่วนบัญชาการตามคำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๙/๕๘ เรื่อง ปรับการจัดหน่วย เปลี่ยนนามหน่วย และปรับการบังคับบัญชา กรมดุริยางค์ทหารบก ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๘

ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

- วางแผนอำนวยการ กำกับการ ดำเนินการเกี่ยวกับกิจการดนตรีทั้งปวงในฐานะเป็นหัวหน้าเหล่าสายวิทยาการของกองทัพบก
- ดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกและศึกษาวิชาดนตรีให้กับกำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ของกองทัพบก
- ดำเนินการผลิตนักเรียนดุริยางค์ทหารบก เพื่อบรรจุเป็นกำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ให้แก่หน่วยทหารในกองทัพบก
- ดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพด้านการดนตรีของกำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ ทั้งเป็นบุคคลและเป็นหน่วยด้วยการทดสอบเพื่อจัดระดับขีดความสามารถ และการตรวจสอบการฝึกการบรรเลง และประเมินผลในระดับ มว.ดย.
- พัฒนาวิทยาการดนตรี การประพันธ์บทเพลง การเรียบเรียงเสียงประสานตลอดจนให้คำแนะนำ และเสนอแนะวิทยาการดนตรีให้ส่วนราชการในกองทัพบก และส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากกองทัพบก

๖. ปฏิบัติการแสดงดนตรี และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบันเทิงของกองทัพบก และปฏิบัติการแสดงดนตรีในงานพระราชพิธีต่าง ๆ รวมทั้งปฏิบัติการแสดงดนตรี เพื่อสนับสนุนหน่วยทหาร และส่วนราชการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๗. กำหนดหลักนิยมนด้านการดนตรี คุณลักษณะเฉพาะเครื่องดนตรี และอุปกรณ์ประกอบการแสดงดนตรีของกองทัพบก

๘. กำหนดความต้องการ การจัดหา การเก็บรักษาและการแจกจ่าย สิ่งอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสายวิทยาการเหล่าทหารดุริยางค์ของ กองทัพบก

การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่

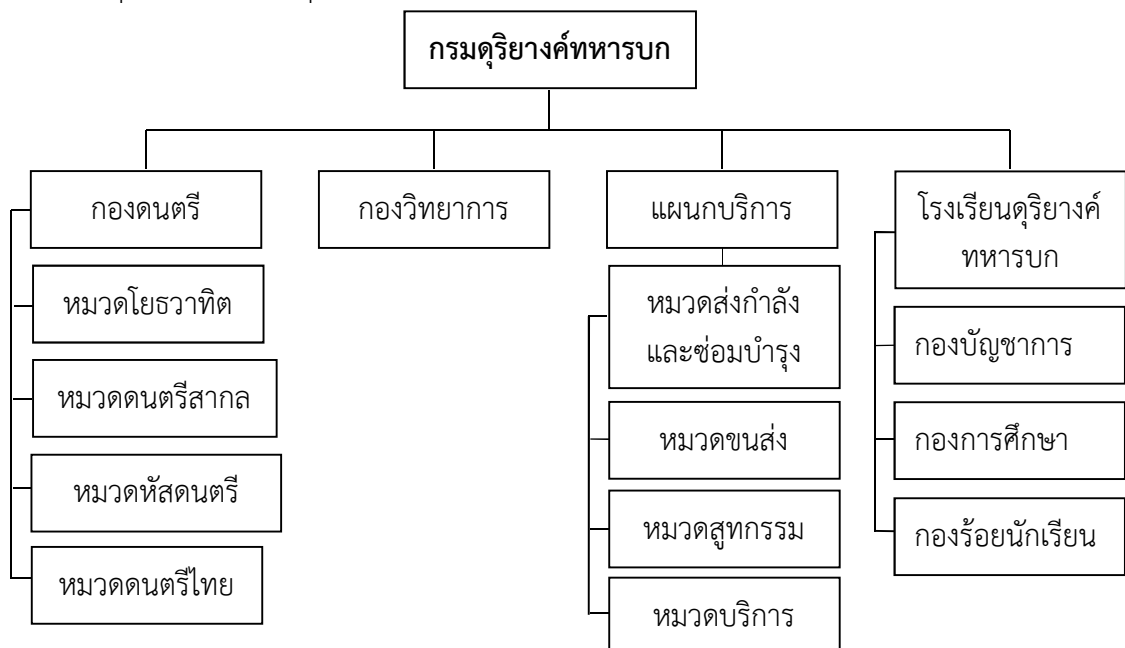
กรมดุริยางค์ทหารบก แบ่งส่วนราชการออกเป็น

๑. กองดนตรี มีหน้าที่ ปฏิบัติการแสดงดนตรีสากล โยธวาทิต หัสดนตรี และดนตรีไทย ดำเนินการจัดวงดุริยางค์จาก มว.ดนตรีต่าง ๆ ไปบรรเลงตามลักษณะงาน ผลิตผลงานเพลงใหม่ และเรียบเรียงเสียงประสานเพื่อสนับสนุน ภารกิจของกองทัพบก และส่วนราชการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบ

๒. กองวิทยาการ มีหน้าที่ ดำเนินการเกี่ยวกับการค้นคว้าและพัฒนาวิทยาการดนตรี ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคและวิทยาการที่ทันสมัยให้กับสายงาน ด้านดนตรีสากล และดนตรีไทย ตลอดจนให้คำปรึกษาเสนอแนะด้านการประพันธ์เพลง การเรียบเรียงเสียงประสาน การวิจัย และพัฒนาด้านดนตรี การบันทึกเสียง เพื่อใช้ในกิจการของ กองทัพบก รวมทั้งดำเนินการในเรื่อง ห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์

๓. แผนกบริการ มีหน้าที่ ให้บริการเกี่ยวกับ การสวัสดิการ การขนส่ง การรักษาพยาบาล การสาธารณูปโภคและการสุขาภิบาล รวมทั้ง การสนับสนุนกำลังพลเกี่ยวกับการรักษาการณ์ รักษาความปลอดภัย การซักกรี๊ด และการบริการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบ

๔. โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก มีหน้าที่ ดำเนินการฝึก และศึกษาวิชาดนตรี ให้กับกำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ นักเรียนดุริยางค์ของกองทัพบก

บทบาทหน้าที่

จากการกำหนดภารกิจของกรมดุริยางค์ทหารบก สรุปได้ว่า กรมดุริยางค์ทหารบก มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

๑. บทบาทในฐานะผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับการดนตรีทั้งปวงของกองทัพบก ทั้งการแสดงดนตรีและมหรสพ การผลิตบทเพลง การผลิตสื่อต่าง ๆ ด้านการดนตรี และเป็นฝ่ายกิจการพิเศษ เพื่อเสนอแนะกิจการด้านการดนตรีให้กับผู้บังคับบัญชา

๒. บทบาทในฐานะหัวหน้าเหล่าสายวิทยาการ ที่ควบคุมหลักนियมการฝึกศึกษา การตรวจสอบการบรรเลง รวมทั้งหลักปฏิบัติการแสดงดนตรีของหมวดดุริยางค์ประจำมณฑลทหารบก และหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก ที่มีหมวดดุริยางค์ อยู่ในอัตรา รวม ๔๑ หมวด

๓. บทบาทในฐานะหน่วยงานศึกษาของกองทัพบก มีหน้าที่ผลิตนายทหารประทวนเหล่าทหารดุริยางค์ให้กับกองทัพบก โดยมีโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก เป็นหน่วยขึ้นตรงที่ดำเนินการเปิดหลักสูตรนักเรียนดุริยางค์ทหารบก หลักสูตร ๓ ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วบรรจุเข้ารับราชการให้กับกรมดุริยางค์ทหารบก มณฑลทหารบก และหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก ที่มีเหล่าทหารดุริยางค์ อยู่ในอัตรา รวมทั้งการเปิดหลักสูตรตามแนวทางรับราชการ (หลักสูตรนายสิบชั้นต้น, หลักสูตรนายสิบอาวุโส, หลักสูตรชั้นนายร้อย) เพื่อการพัฒนากำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบก

แผนการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ กรมศุลกากร

กาปฏิบัติ	รอบปีงบประมาณ										หมายเหตุ			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		ก.ย.		
๑. ด้่านภาวณตรี														
๑.๑ งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช	↕													เฉพาะปีงบประมาณ ๒๕๖๑
๑.๒ พิธีถวายสังขารปฏิบัติคุณพระและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ ประจำปี														สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ยังไม่ระบุช่วงเวลา
๑.๓ พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน ประจำปี	↕													
๑.๔ พิธีสวนสนามอำลาธงชัยเฉลิมพลและผู้บังคับบัญชาของทหารกองประจำการ	↕													
๑.๕ พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของกองทัพบก ประจำปี	↕													
๑.๖ พิธีรับเสด็จ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภาณุวราชาติดิพลก ประจำปี	↕													
๑.๗ พระราชพิธีวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว														
๑.๘ พระราชพิธีฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย														
๑.๙ พิธีกระทำสังขารปฏิบัติคุณพระและสวนสนามของนักศึกษาวิชาทหาร ประจำปี														
๑.๑๐ งานวันเด็กแห่งชาติของ กองทัพบก														
๑.๑๑ พิธีกระทำสังขารปฏิบัติคุณพระต่อธงชัยเฉลิมพลของหน่วย ทหารในเขตกรุงเทพมหานคร และพิธีสงฆ์ เนื่องในวันกองทัพไทย														
๑.๑๒ พิธีเทิดทูนและกษัตริย์ราชวงศ์จักรี เนื่องในวันกองทัพบก ประจำปี														
๑.๑๓ พิธีสวนสนามสุดท้ายของนักศึกษาของกำลังพล ๓ เหล่าทัพ, ตำรวจ และอาสาสมัครพิเศษ														
๑.๑๔ พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล เนื่องในวันเกษมราษฎร์														
๑.๑๕ พิธีเปิด - ปิด การแข่งขันกีฬาภายใน กองทัพบก														
๑.๑๖ งานกาชาด														

การปฏิบัติ	วอชิงตันปรมาณู											หมายเหตุ			
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.		
๑๑๗) งานวันสถาปนากระทรวงกลาโหม							↔								
๑๑๘) งานวันคล้ายวันสถาปนา หน่วย							↔								
๑๑๙) งานวันขึ้นปีใหม่								↔							
๑๒๐) พิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล เนื่องในวันวิสาขบูชา								↔							
๑๒๑) พิธีเปิดปิด การแข่งขันกีฬากองทัพไทย									↔						
๑๒๒) พิธีเปิดปิด การแข่งขันกีฬา โรงเรียนทหารตำรวจ										↔					
๑๒๓) พิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล เนื่องในวันอาสาฬหบูชา										↔					
๑๒๔) งานวันคล้ายวันสถาปนาสมเด็จพระมหากษัตริยาธิราช											↔				
๑๒๕) งานวันคล้ายวันสถาปนาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ												↔			
๑๒๖) พระราชพิธีวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ													↔		
๑๒๗) การแสดงคอนเสิร์ต สัมมนา มติดี พลเอก เปรม ติณสูลานนท์															
๑๒๘) พิธีทศพิธราชธรรมและอภินิหารของนายทหารชั้นนายพล ประจำปี															
๑๒๙) งานเลี้ยงแสดงมุทิตาจิต เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของ กองทัพบก เกษียณอายุราชการ ประจำปี															
๑๓๐) ประกอบกองทหารเกียรติยศต้อนรับแขกต่างประเทศ															
๑๓๑) คอนเสิร์ตกองทัพ															
๑๓๒) งานแสดงดนตรีในพระราชวังวังท้าว															
๑๓๓) รับส่ง เสด็จ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร, สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ใน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลอยุธยาฯ และพระบรมวงศานุวงศ์															
๒. ต้นปีใหม่															
๒.๑) การทดสอบเพื่อจัดระดับความสามารถของนักดนตรี เป็นรายบุคคล ประจำปี ครั้งที่ ๑ (กำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์)															

กายภาวปฏิบัติ	วิธีปฏิบัติ												หมายเหตุ			
	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔				
๓๓๖ กายประพจน์สังขาร	↕															
๓๓๗ กายประพจน์รูป	↕															
๓๓๘ กายประพจน์นาม		↕														
๓๓๙ กายประพจน์รูปนาม			↕													
๓๔๐ กายประพจน์สังขาร				↕												
๓๔๑ กายประพจน์รูปนาม					↕											
๓๔๒ กายประพจน์สังขาร						↕										
๓๔๓ กายประพจน์รูปนาม							↕									
๓๔๔ กายประพจน์สังขาร								↕								
๓๔๕ กายประพจน์รูปนาม									↕							
๓๔๖ กายประพจน์สังขาร										↕						
๓๔๗ กายประพจน์รูปนาม											↕					
๓๔๘ กายประพจน์สังขาร												↕				
๓๔๙ กายประพจน์รูปนาม													↕			
๓๕๐ กายประพจน์สังขาร														↕		
๓๕๑ กายประพจน์รูปนาม															↕	
๓๕๒ กายประพจน์สังขาร																↕
๓๕๓ กายประพจน์รูปนาม																↕

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับโครงสร้างและบทบาทของกรมศรียาองค์การทหารบก โดยรวบรวมจากเอกสารอรรถาธิบายเฉพาะกิจ (อฉก.๔๘๐๐) งานวิจัยจากห้องสมุดของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และวิทยาลัยการทัพบก เอกสารที่เจ้าหน้าที่จัดทำขึ้นรับการตรวจเยี่ยมของผู้บังคับบัญชา เอกสารการบันทึกของเจ้าหน้าที่ และเว็บไซต์ของกรมศรียาองค์การทหารบก รวมทั้งเว็บไซต์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำแบบสัมภาษณ์พร้อมกับขอสัมภาษณ์ด้วยวาจาเพิ่มเติม และนำข้อมูลในส่วนนี้มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลทุติยภูมิตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ๓ ประการคือ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่และการดำเนินการของกรมศรียาองค์การทหารบก ต่อทางด้านความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยาในอดีตที่ผ่านมา ๒) เพื่อวิเคราะห์ถึงงานความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยาที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาลในความรับผิดชอบของกรมศรียาองค์การทหารบก และ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยาให้กับรัฐบาล โดยกรมศรียาองค์การทหารบก โดยมีประเด็นสัมภาษณ์ที่สำคัญ ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑) สถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบัน ๒) อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความมั่นคงแห่งชาติทางสังคมจิตวิทยา และผลที่เกิดขึ้น และ ๓) กรมศรียาองค์การทหารบก จะมีส่วนเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยาได้อย่างไร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จำนวน ๙ ท่าน โดยแยกเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เป็น ๓ กลุ่มดังนี้

๑. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการทหาร และเป็นผู้กำหนดนโยบายด้านความมั่นคงของกองทัพ

๑.๑ พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล ปลัดกระทรวงกลาโหม

๑.๒ พลโท ธีรพัฒน์ นาคพาณิชย์ รองเสนาธิการทหารบก (ฝ่ายยุทธการ)

๑.๓ พลโท ธีรวัฒน์ บุญยะวัฒน์ รองเสนาธิการทหาร (ฝ่ายกิจการพลเรือน)

๑.๔ พลโท ชูชาติ บัวขาว เจ้ากรมยุทธการทหารบก

๑.๕ พลโท ธเนศ กาลพฤกษ์ เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารบก

๒. กลุ่มอดีตผู้บังคับบัญชาหน่วยกรมศรียาองค์การทหารบก

๒.๑ พันเอก ชูชาติ พิทักษากร

๒.๒ พลโท ศุภชัย โพธิ์ทองนาค

๓. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรี

๓.๑ ศ.ดร.ณัชชา พันธุ์เจริญ

๓.๒ รศ.ดร.สุกรี เจริญสุข

การให้สัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ จะให้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นพร้อมกับให้สัมภาษณ์ด้วยวาจาเพิ่มเติม โดยให้มีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องหลัก ดังต่อไปนี้

๑. สถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบัน

๒. อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความมั่นคงแห่งชาติทางสังคมจิตวิทยา และผลที่เกิดขึ้น

๓. กรมศุริยาศาสตร์ทหารบก จะมีส่วนเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยาได้อย่างไร

๔. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

โดยผู้วิจัยจะนำในส่วนที่เป็นการตอบลงในแบบสัมภาษณ์ และการให้สัมภาษณ์ด้วยวาจามาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน

ผลการตอบแบบสอบถาม

๑. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการทหาร

๑.๑. พลเอก ชัยชาญ ช้างมงคล ตำแหน่ง ปลัดกระทรวงกลาโหม

๑.๑.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๑.๑.๑.๑ สถานการณ์ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ในอดีตและปัจจุบัน มีความแตกต่างกันอย่างไร มีพัฒนาการเป็นเช่นไร

คำตอบ - ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา คือ สภาพทางด้านสังคมที่ทำให้ประชากรสามารถครองชีวิตอยู่ได้ด้วยความปลอดภัย ซึ่งขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งของสถาบัน ทางสังคมต่าง ๆ โดยเฉพาะชุมชน และครอบครัว อย่างไรก็ตามสังคมไทยในอดีตที่ผ่านมาประสบปัญหาความมั่นคงทางด้านสังคมจิตวิทยาที่สำคัญคือ ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในด้านรายได้และระดับการพัฒนา ปัญหาคุณภาพทางการศึกษา ปัญหาเยาวชน ปัญหาความยากจน และการบริการสังคมที่ไม่ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

- ในปัจจุบันบริบทการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ภัยความมั่นคงทางด้านสังคมจิตวิทยามีขอบเขตกว้างขวาง ซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อประชาชนมากยิ่งขึ้น คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีความเชื่อมโยงกับบริบทของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์สูง ทำให้การสร้างความรู้ของประชาชนเกิดการบิดเบือน เกิดการขยายอิทธิพลของแนวความคิดสุดโต่ง นอกจากนั้นยังส่งผลให้การดำรงเอกลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมไทยมีความยากลำบากมากขึ้น

- การรวมตัวกันของกลุ่มประชาคมระหว่างประเทศและการส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างประเทศที่มีพัฒนาการเพิ่มสูงขึ้นกว่าในอดีต แม้ว่าจะส่งผลดีต่อการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างไรก็ตามในขณะเดียวกันได้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรเพื่อนบ้านข้ามพรมแดนเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีขึ้น เกิดปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหายาเสพติด ปัญหาแรงงานต่างด้าว ปัญหาการกระทำผิดกฎหมายในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา นอกจากนั้นการเคลื่อนย้ายประชากรภายในประเทศเข้าสู่สังคมเมืองทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและเกิดช่องว่างทางด้านเศรษฐกิจและสังคมระหว่างสังคมชนบทและสังคมเมือง

- ประชาชนมีส่วนร่วมและตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้นกว่าในอดีต เกิดการเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาในเชิงโครงสร้างทางสังคมที่เชื่อว่าจะมีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและแตกแยกทางความคิดของคนในกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งนับว่าเป็นจุดเปราะบางในการรักษาเอกภาพของชาติ การสร้างภูมิคุ้มกันของสถาบันทางสังคม และการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ

- นอกจากนั้นความเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างทางสังคมไทยที่มีพัฒนาการอันอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านสังคมจิตวิทยาในอนาคต อาทิ การที่ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ กล่าวคือ ร้อยละ ๒๐ ของประชากรไทยจะเป็นผู้สูงอายุในปี ๒๕๖๔ ซึ่งจะทำให้ขาดความสมดุลในสังคมและนำไปสู่ปัญหาทางสังคมเพิ่มขึ้น ประกอบกับประเทศไทยเป็นสังคม พหุวัฒนธรรม ซึ่งมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีสัญชาติไทยและไม่มีสัญชาติไทยเป็นจำนวนมาก และคาดว่าจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เกิดปัญหาการไม่ยอมรับ การเลือกปฏิบัติ และปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการบริหารภาครัฐ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมเพิ่มสูงขึ้น

๑.๑.๑.๒ อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบันและส่งผลอย่างไรบ้าง

คำตอบ - จากสถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยาตามข้อ ๑.๑.๑.๑ ดังกล่าว โดยสรุปจะพบปัจจัยขับเคลื่อนทางสังคมที่สำคัญคือ กระแสการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก ความแตกต่างและเหลื่อมล้ำทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างทางสังคมซึ่งส่งผลกระทบต่อค่านิยมของสังคมไทย (Social value) ทั้งในระดับชาติ ระดับชุมชน และครอบครัว การบริหารราชการภาครัฐจะถูกต้องตรวจสอบจากสังคมมากขึ้น เกิดการเรียกร้องสิทธิทางสังคมจากคนยากไร้ หรือกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มากขึ้น บางครั้งอาจนำไปสู่ความขัดแย้งที่รุนแรง เป็นปัจจัยที่กดดันทำให้สังคมไทยมีความอ่อนแอ และทำให้ประเทศชาติเกิดความไม่มั่นคง ส่งผลกระทบต่อกองทัพต้องเข้ามามีบทบาทในการรักษาความมั่นคงทางด้านสังคมจิตวิทยามากขึ้นกว่าในอดีต

๑.๑.๑.๓ ตามที่หน่วย กรมดุริยางค์ทหารบก เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองทัพบก จะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติตามปัจจัยสำคัญในข้อ ๓.๒ ได้อย่างไร และมีส่วนที่ควรจะมาสนับสนุนเพิ่มเติมอย่างไร

คำตอบ - รัฐบาลสามารถใช้กองทัพในฐานะกลไกของรัฐที่สำคัญด้านความมั่นคงสนับสนุนการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติด้านสังคมจิตวิทยา ที่สำคัญคือ การสนับสนุนการสร้างความปลอดภัยของประชาชนในชาติ การปลูกฝังหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสนับสนุนการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของคนและชุมชนให้ดีขึ้น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ยังสามารถสนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันทางสังคม ด้วยการสร้างอุดมการณ์ความรักชาติของประชาชน การปลูกฝังเยาวชนให้มีวินัย มีจิตสำนึก มีคุณธรรมและจริยธรรม และการเสริมสร้างจิตสำนึกค่านิยม เอกลักษณ์ความเป็นไทย

- สำหรับ กรมดุริยางค์ทหารบก มีภารกิจด้านการแสดงดนตรีซึ่งมีเป้าหมายสำคัญคือ ทำให้ผู้รับฟังหรือรับชมการแสดงเกิดความสุข ความประทับใจ รวมทั้งการกลมเกลียวจิตใจของผู้รับชมได้ จึงสามารถเป็นเครื่องมือของรัฐในบทบาทเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ด้วยการใช้เป็นเครื่องมือทางด้านสังคมจิตวิทยาในการเข้าไปแสดงดนตรี โดยสามารถเข้าถึง ประชาชนได้ทุกกลุ่ม ทุกพื้นที่นำเสนอการแสดงดนตรีเพื่อให้ช่วยกลมเกลียวจิตใจของคนในสังคม และสอดแทรกการปลูกฝังให้ประชาชนเกิดความรักชาติ จงรักภักดีต่อสถาบัน สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม รวมทั้งเกิดความสามัคคีปรองดอง

๑.๑.๒ ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

คำตอบ - ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป อาจพิจารณาการนำศักยภาพและทรัพยากรของกองทัพอื่น ๆ อาทิ กองพันปฏิบัติการจิตวิทยา หน่วยทหารพัฒนา หน่วยทหารช่าง หน่วยบริการทางการแพทย์ ฯลฯ มาร่วมเป็นส่วนในการกำหนดแผนงานการขับเคลื่อนงานรักษาความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาของกองทัพในภาพรวมได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อันจะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในกองทัพ และนำไปสู่การสนับสนุนการปฏิบัติการกิจต่าง ๆ ของกองทัพ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๑.๒ พลโท วัลลภ นาคพาณิชย์ ตำแหน่ง รองเสนาธิการทหารบก (ด้านงานยุทธการ)

๑.๒.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๑.๒.๑.๑ สถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในอดีตและปัจจุบัน มีความแตกต่างกันอย่างไร มีพัฒนาการเป็นเช่นไร

- สถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยาในอดีต ปัญหาที่เกิดขึ้นมีความสลับซับซ้อนต่ำ สามารถแบ่งแยกได้ค่อนข้างชัดเจนระหว่างปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอกและภายในประเทศ พัฒนาการของปัญหาเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากการรับรู้ของประชาชนมีข้อจำกัด ดังนั้น รัฐซึ่งเป็นองค์กรหลักด้านความมั่นคง จึงสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันเวลา

- สถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบัน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีความสลับซับซ้อนสูง หลายกรณีที่มีความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยภายนอกในประเทศไทย พัฒนาการของปัญหาเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและกว้างขวางยากต่อการปกป้องหรือควบคุม การจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกภาคส่วน ไม่จำกัดเพราะรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเท่านั้น

๑.๒.๑.๒ อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบัน และส่งผลอย่างไรบ้าง

- ยุคโลกาภิวัตน์ และพัฒนาการที่รวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำให้ประชาชนในสังคม สามารถรับรู้ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน ส่งผลให้เกิดความล่อแหลมต่อการรับรู้ของประชาชน และก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการชักจูงหรือชี้นำไปในทางที่ผิด

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา ขาดเอกภาพในความพยายาม (Unity of Effort) ในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากปัญหาสังคมจิตวิทยาในปัจจุบันมีความเชื่อมโยงและความสลับซับซ้อน ส่งผลให้การจัดการปัญหาเป็นไปด้วยความล่าช้าและอาจไม่ทันเวลา

- ไม่มีการกำหนดวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ประจำชาติที่ชัดเจน ส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับคนในชาติโดยองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ มีความหลากหลายแต่ขาดความเชื่อมโยงกัน ส่งผลให้สถาบันครอบครัวโดยรวมมีความล่อแหลมและอ่อนแอ

- กระบวนการขัดเกลาทางสังคมและระบบการศึกษามุ่งเน้นตอบสนองต่อความต้องการทางเศรษฐกิจมากกว่าการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของประชาชน

ส่งผลให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เน้นการแข่งขันเพื่อเอาตัวรอด ประชาชนขาดวินัย ไม่เคารพกฎหมาย และกฎระเบียบทางสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม

๑.๒.๑.๓ ตามที่ กรมศรียาญค้ทหารบก เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองทัพบก จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมความมั่นคงของชาติตามปัจจัยในข้อ ๑.๒.๑.๒ ได้อย่างไร และมีส่วนที่ควร จะมาสนับสนุนเพิ่มเติมอย่างไร

- กรมศรียาญค้ทหารบก เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองทัพบก และ หน่วยงานหนึ่งของรัฐ ที่มีขีดความสามารถเฉพาะด้านการดนตรี และการประพันธ์เพลง ดังนั้น จึงสามารถมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยา ได้ดังนี้

- ผลิตสื่อบทเพลงและเสียงดนตรี โดยใช้เนื้อเพลงและทำนองที่ มีความทันสมัยกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เพื่อปลูกฝังสำนึกรักชาติ คุณธรรม จริยธรรม และความ สามัคคีของในชาติให้กับกำลังพลทหาร และประชาชนทั่วไป

- ประสานงาน ร่วมมือ และให้คำแนะนำกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการปลูกฝังสำนึกรักชาติ คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีของในชาติ ให้กับประชาชนและสังคม โดยใช้บทเพลง เสียงดนตรี และการแสดงดนตรีเป็นสื่อกลาง

๑.๒.๒ ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

- กรมศรียาญค้ทหารบก ควรแสวงประโยชน์จากการพัฒนาการด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ ในการเผยแพร่ผลงานดนตรีและบทเพลงที่หน่วย ริเริ่มผลิตขึ้นสำหรับสนับสนุนความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมและจิตวิทยา เพื่อให้เกิดประโยชน์ใน วงกว้าง

- กรมศรียาญค้ทหารบก ควรพัฒนาขีดความสามารถของนักร้องและ นักดนตรีสังกัดกองทัพบก เพื่อให้มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอก อันจะเกื้อกูลต่อ การปฏิบัติงานสนับสนุนความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมและจิตวิทยาในวงกว้างต่อไป

๑.๓ พลโท ธีรวัฒน์ บุณยะวัฒน์ ตำแหน่ง รองเสนาธิการทหารบก (ด้านงานกิจการพลเรือน)

๑.๓.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๑.๓.๑.๑ สถานการณ์ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ในอดีตและในปัจจุบัน มีความแตกต่างกันอย่างไร มีพัฒนาการเป็นเช่นไร

- คำจำกัดความ “ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา” ตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้คือ สภาวะทางจิตใจของประชาชนที่มีความรู้สึกปลอดภัยหรือไว้วางใจต่อการไม่ เกิดภัยคุกคามต่อเอกสาร อธิปไตย บุรณภาพแห่ง อาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน หรือ ที่กระทบต่อผลประโยชน์ ของชาติ หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความ พร้อมของประเทศที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

- ตามคำจำกัดความดังกล่าว หากมองในภาพรวมแล้ว สถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยายังคงอยู่ในกรอบของทฤษฎี Maslow ซึ่ง กล่าวถึงว่า มนุษย์มีความต้องการในการได้รับความพึงพอใจอยู่เสมอ ตั้งแต่ขั้นแรกไปสู่ความปรารถนา ขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับ ใน ๕ ด้านหลัก ได้แก่

- ๑. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)
- ๒. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)
- ๓. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs)
- ๔. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs)
- ๕. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-actualization needs)

- เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียด จะพบว่าสถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา ในปัจจุบันได้มีพัฒนาการต่างไปจากอดีต (อดีตในที่นี้หมายถึงเวลาย้อนหลังไปประมาณ ๓๐ ปี) โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

ความรู้สึกปลอดภัยหรือไว้วางใจต่อการไม่เกิดภัยคุกคาม		พัฒนาการและความแตกต่าง
ด้านต่าง ๆ	ปัจจุบันเทียบกับอดีต	
- ต่อเอกสาร	น้อยลง	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้สื่อโซเชียล และอินเทอร์เน็ต ทำให้การเข้าถึงและเผยแพร่เอกสารต่าง ๆ กระจ่างได้ง่ายขึ้น - การใช้เอกสารที่เป็นกระดาษลดน้อยลง เอกสารที่เป็นไฟล์ข้อมูลมีแนวโน้มมากขึ้น - เอกสารทางราชการ และส่วนบุคคล ถูกเผยแพร่สู่สาธารณะมากขึ้น มีการปลอมแปลง ตัดต่อ และนำไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบมากขึ้น
- ต่ออิบิไทย และบูรณภาพแห่งอาณาเขต	มากขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> - กระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้พรมแดนที่เป็นอาณาเขตก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งน้อยลง - เทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้พิสูจน์ทราบแนวอาณาเขตได้อย่างถูกต้องชัดเจนมากขึ้น - มืองค์กรและกติกากฎหมายระหว่างประเทศควบคุมมิให้เกิดการรุกรานระหว่างกันได้โดยง่าย
- ต่อสถาบันศาสนา	น้อยลง	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้นำศาสนา และ/หรือ นักบวช มีการกระทำที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น ทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธา - สื่อต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การกระทำที่ไม่เหมาะสมของผู้นำศาสนา และ/หรือ นักบวช ให้สังคมได้ทราบได้รวดเร็ว และทั่วถึงมากขึ้น - การไม่สามารถหาทางแก้ปัญหาของประชาชนได้ด้วยตนเอง ทำให้มีผู้ใช้ความเชื่อ ความศรัทธาเป็นช่องทางในการหลอกลวงประชาชนโดยอ้างศาสนาเป็นเครื่องมือ
- ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์	น้อยลง	<ul style="list-style-type: none"> - คนรุ่นใหม่ ไม่ได้สัมผัสและรับรู้ถึงการทรงงานและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ - มีช่องทางต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งโซเชียลมีเดีย อินเทอร์เน็ต และการแสดงออกในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ
- ต่อความปลอดภัยของประชาชน	น้อยลง	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นวัตถุนิยมมีมากขึ้น ก่อให้เกิดผลตามมกในเรื่องของอาชญากรรมที่มากขึ้นด้วยเช่นกัน และมีรูปแบบที่หลากหลาย - ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชนลดน้อยลง - สื่อต่าง ๆ ตีแผ่ข่าวเรื่องอาชญากรรมมากขึ้น

ความรู้สึกปลอดภัยหรือไว้วางใจต่อการไม่เกิดภัยคุกคาม		พัฒนาการและความแตกต่าง
ด้านต่าง ๆ	ปัจจุบัน เทียบกับอดีต	
- ต่อผลประโยชน์ของชาติ	น้อยลง	- แม้ว่าความมั่นคงทางการทหาร การทูตและความร่วมมือระหว่างประเทศ จะมีมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการรับรู้ถึงผลประโยชน์ของชาติของประชาชนที่มีมากขึ้น จากสื่อต่าง ๆ ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกไม่ปลอดภัยหรือไว้วางใจต่อการไม่เกิดภัยคุกคาม ในเรื่องผลประโยชน์ของชาติมากขึ้น
- ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	น้อยลง	- ความแตกแยกของประชาชน และความสมัครสมานสามัคคีของประชาชนลดน้อยลง
- ความพร้อมของประเทศไทยที่จะเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ	น้อยลง	- การเตรียมความพร้อมทางการทหาร ให้พร้อมรับมือกับภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ แม้จะมีความพร้อมมากขึ้น แต่ขณะเดียวกัน ภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ได้มีการพัฒนารูปแบบและความรุนแรงที่มากขึ้นด้วยเช่นกัน

๑.๓.๒ อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบัน และส่งผลอย่างไรบ้าง

- ปัจจัยต่าง ๆ จะส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน รวมถึงปัจจัยด้านสังคมจิตวิทยาด้วย โดยปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบัน สามารถสรุปได้ ดังนี้

๑. ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง (Political) : การเมืองการปกครองเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ยกตัวอย่างผลกระทบจาก สถาบันทางการเมือง การขาดความยุติธรรมในการบังคับใช้กฎหมาย การแตกความสามัคคี และระบบการเมืองที่ไม่สนองตอบความต้องการของประชาชน ฯลฯ ล้วน มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านสังคมจิตวิทยาทั้งสิ้น

๒. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ (Economic) : สภาพเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา หากสภาพเศรษฐกิจดีก็จะส่งผลให้ความมั่นคงทางด้านสังคมจิตวิทยาดีตามไปด้วยหากสภาพเศรษฐกิจดีประชาชนอยู่ดีกินดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี ก็จะทำให้ปัญหาอาชญากรรมลดน้อยลง อันจะส่งผลให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งจะทำให้มีความมั่นคงทางด้านสังคมจิตวิทยาด้วยเช่นกัน

๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio And Cultural) : ปัจจัยด้านสังคมจิตวิทยา จะมีผลโดยตรงต่อพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ยกตัวอย่างสังคมเมืองปัจจุบันมีแนวโน้มขยายวงกว้างมากขึ้น จะมีลักษณะที่ต่างคนต่าง แยกต่างไปจากสังคมแบบชนบทที่มีการพึ่งพาอาศัยกัน เจ้าของบ้านรู้จักสนิทสนมคุ้นเคยกัน ช่วยเหลือกันในทุกโอกาส ทำให้มีความปลอดภัยมาก รวมทั้งวัฒนธรรมต่างชาติที่แพร่ขยายตามกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้

เยาวชนรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติ ทั้งแบบชาติตะวันตกหรือในชาติเอเชีย ทำให้วัฒนธรรมไทยแบบดั้งเดิมถูกลบเลือนลดน้อยลงไป

๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technology) : เทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปทำให้มีทั้งด้านที่เป็นบวกและเป็นลบต่อพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติ ในด้านที่เป็นบวกเทคโนโลยีต่าง ๆ สามารถช่วยทำให้เกิดความมั่นใจในความปลอดภัยได้มากขึ้น เช่นระบบโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้รวดเร็ว และระบบกล้องวงจรปิด เป็นต้น แต่ในทางกลับกันเทคโนโลยีก็มีผลทำให้ลดความปลอดภัยลง เช่น สื่อโซเชียลมีเดีย ที่ทำให้ผู้ก่อการทราบความเคลื่อนไหวจนนำไปก่อเหตุได้ รวมทั้งธุรกรรมการเงินการบัญชี ที่ดำเนินการได้ผ่านระบบออนไลน์ก็ทำให้มีมิฉฉาชีพที่อาศัยช่องทางดังกล่าวทำให้เกิดอาชญากรรมและความเสียหายได้

๑.๓.๑.๓ ตามที่หน่วย กรมดุริยางค์ทหารบก ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อ กองทัพบก จะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติตามปัจจัยสำคัญ ในข้อ ๑.๓.๑.๒ ได้อย่างไร และมีส่วนที่ควรจะมาสนับสนุนเพิ่มเติมอย่างไร

๑. ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง (Political)

- การใช้ กรมดุริยางค์ทหารบก ในการช่วยเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ โดยใช้วงดนตรีของ กรมดุริยางค์ทหารบก หรือกำลังพลที่สำเร็จการศึกษาจาก โรงเรียนดุริยางค์ กรมทหารดุริยางค์ทหารบก เป็นเครื่องมือของกองทัพและรัฐบาล ในการเสริมสร้างความรักความสามัคคี และเสริมสร้างอุดมการณ์ความรักชาติ ผ่านทางสื่อดนตรีบทเพลง รวมทั้งกิจกรรมในระหว่างการแสดงอื่นๆ เช่นการแสดงของกรมดุริยางค์ทหารบก หรือหน่วยดุริยางค์ของมณฑลทหารบกต่าง ๆ เป็นต้น

๒. ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural)

- การใช้กรมดุริยางค์ทหารบก ในการช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น เพลงไทย เพลงพื้นบ้าน และเพลงลูกทุ่ง เป็นต้น โดยถ่ายทอดให้กับเยาวชนของชาติ รวมทั้งยังสามารถใช้ในการถ่ายทอดประวัติศาสตร์ของชาติไทย อันจะนำไปสู่การสร้างสำนึกและความรักชาติต่อไป

- การสร้างความบันเทิงและสุนทรีย์ในการรับชมให้กับประชาชน ซึ่งส่งผลโดยตรงกับสภาพจิตวิทยาของผู้รับชม ทำให้มีความผ่อนคลายและลดความตึงเครียดจากปัจจัยภายนอกอื่นๆ ได้

๑.๓.๒ ข้อคิดเห็นอื่นๆ

- กรมดุริยางค์ทหารบก สามารถใช้โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก ในการถ่ายทอด อบรม และปลูกฝังทัศนคติและอุดมการณ์ความรักชาติ รวมทั้งประวัติศาสตร์ชาติไทยให้กับนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ซึ่งนักเรียนฯ ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วจะสามารถเป็นวิทยากรในการถ่ายทอด อบรม และปลูกฝังฯ ขยายผลต่อไปยังประชาชนได้ต่อไป

- การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต ทั้งในระดับตนเอง ครอบครัว หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ จะเป็นสิ่งสำคัญให้เกิดความมั่นคงในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งความมั่นคงในด้านสังคมจิตวิทยา

๑.๔ พลโท ชูชาติ บัวขาว ตำแหน่ง เจ้ากรมยุทธการทหารบก

๑.๔.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๑.๔.๑.๒ สถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ในอดีตและปัจจุบันมีความแตกต่างกันอย่างไร มีพัฒนาการอย่างไร

- สถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในอดีตและปัจจุบัน มีความแตกต่างกันมากตามลำดับการพัฒนาการในห้วงที่ผ่านมากกว่า ๖๐ ปี โดยแนวคิดความมั่นคงแห่งชาติเกิดขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองยุติลง ได้มีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติขึ้น และมีการให้เอกราชต่อรัฐอาณานิคมต่างๆ อย่างไรก็ตาม ต่อมานักวิชาการสหรัฐอเมริกาได้สังเกตพบว่ารัฐที่เพิ่งได้รับเอกราชจากเจ้าอาณานิคมได้เกิดปัญหาตามมาภายในรัฐ ถึงแม้ว่าเจ้าอาณานิคมยังคงให้ความช่วยเหลือการพัฒนาที่ตามจึงได้ทำการศึกษาอย่างจริงจังที่จะทำให้เกิดความมั่นคงขึ้นในรัฐเหล่านั้น ทำให้เกิดแนวคิดความมั่นคงแห่งชาติขึ้น โดยในช่วงแรกมีการแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการทหาร ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยาและต่อมาขยายไปถึงด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเทศไทยได้รับแนวคิดนี้มาใช้ในการศึกษาและการปฏิบัติงานจากผลงานสนธิสัญญาความร่วมมือระหว่างไทย-สหรัฐฯ ในปี พ.ศ.๒๔๙๓ เป็นต้นมา รวมถึงการจัดตั้งหน่วยงานรองรับด้านความมั่นคง โดยมีความมุ่งหมายหลักเพื่อสนับสนุนการรักษาความมั่นคงของรัฐ ในระหว่างความขัดแย้งอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างโลกตะวันตกกับโลกคอมมิวนิสต์ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าความมั่นคงในยุคนี้มีมุมมองในลักษณะ “รัฐเป็นศูนย์กลาง (State Centric)” แนวคิดความอยู่รอดของรัฐที่เป็นผลมาจากการทำสงครามระหว่างรัฐในยุคสงครามเย็นโดยมีมหาอำนาจทั้งสองฝ่ายหนุนหลัง โดยความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา มุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติการจิตวิทยาในระดับเพื่อระดมทรัพยากรของรัฐมาใช้ในการดำเนินการต่อภัยคุกคามคอมมิวนิสต์ทั้งภายในและภายนอกประเทศในยุคสงครามเย็น ควบคู่ไปกับการพัฒนาทางสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

- ในช่วงสงครามเย็น ประเทศมหาอำนาจมีอิทธิพลทางด้านความมั่นคงของรัฐดังกล่าวเพื่อใช้ในการสนับสนุนการต่อสู้ในช่วงสงครามเย็น หลังจากสงครามเย็นยุติและมหาอำนาจลดบทบาทลงแล้วปัญหาความขัดแย้งภายในหน่วยงานรัฐที่เคยถูกมองข้ามไปในยุคสงครามเย็นเนื่องจากความอยู่รอดของรัฐเป็นหลัก และมีมหาอำนาจคอยคุ้มไม่ให้ปะทุจนเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน จึงได้หวนกลับมาใหม่ด้วยสาเหตุที่แตกต่างกันออกไป ส่งผลทำให้หลังจากสงครามเย็นยุติลงได้เกิดความขัดแย้งภายในรัฐและเกิดผลกระทบต่อประชาชนภายในขึ้นจำนวนมาก ทำให้ทุกฝ่ายหันมามุ่งเน้นที่ความมั่นคงของประชาชนภายในรัฐ

- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nation Development Program : UNDP) ได้อธิบายมิติใหม่ของ “ความมั่นคงของมนุษย์” ในรายงานประจำปี ค.ศ.๑๙๙๔ โดยมีแนวคิดพื้นฐาน ได้แก่ ความมั่นคงของมนุษย์มีความเป็นสากลและเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกแห่งในโลกไม่ว่าชาติร่ำรวยหรือยากจนโดยมีภัยคุกคามต่อประชาชนร่วมกันหลายอย่าง มีองค์ประกอบความมั่นคงของมนุษย์เกี่ยวข้องกับทุกชาติ ในด้านความอดอยาก โรคภัย มลพิษ การค้ายาเสพติด การก่อการร้าย การขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์ การแบ่งแยกทางสังคม ไม่ใช่ภัยคุกคามเฉพาะภายในขอบเขตของรัฐแต่เป็นเรื่องของทั้งโลก ความมั่นคงของมนุษย์เป็นเรื่องง่ายที่จะป้องกันไม่ให้เกิดตั้งแต่แรกแต่เป็นเรื่องยากของสหประชาชาติที่จะเข้าไปแทรกแซงภายหลังโดยเป็น

เรื่องประชาชนเป็นศูนย์กลางว่าประชาชนจะมีชีวิตและลมหายใจอยู่ได้อย่างไรในประชาคมมีเสรีภาพอย่างไร สามารถเข้าถึงโอกาสทางสังคมอย่างไร ถ้ากล่าวให้เห็นชัดเจนขึ้นความมั่นคงของมนุษย์ประกอบด้วย จะความปลอดภัยจากภัยคุกคามที่เกิดขึ้น เช่น จากความหิว ไร้คร่ำ และการป้องกันการรบกวนขัดขวางหรือทำร้ายจากรูปแบบการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้แนวคิดด้านความมั่นคงทุกด้านมุ่งไปสู่เพื่อสนับสนุนความมั่นคงภายในรัฐที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งภายในรัฐเอง แทนการมุ่งไปสู่ความปลอดภัยของรัฐเหมือนในช่วงสงครามเย็น ส่งผลทำให้ประเทศไทยได้เริ่มหันมาสนใจความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงทางสังคมจิตวิทยาเพิ่มมากขึ้น

- ในช่วงต้นทศวรรษที่ ๒๑ ได้เกิดเหตุการณ์ ๙/๑๑ ส่งผลทำให้ทั่วโลกตระหนักถึงความมั่นคงระหว่างรัฐที่เกิดขึ้นจากการก่อการร้ายและรวมถึงสิ่งแวดล้อมด้วยต้องเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐ มากขึ้น ทำให้พรมแดนของรัฐซึ่งเคยเป็นเครื่องกีดขวางในยุคสงครามเย็นได้จางหายไป ไทยได้มีการร่วมเป็นพันธมิตรนอกองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือกับสหรัฐอเมริกา จึงทำให้การพัฒนาด้านความมั่นคงซึ่งก่อนหน้านี้ค่อนข้างที่จะแยกแยะระหว่างภายในรัฐและระหว่างรัฐกลายมาเป็นความมั่นคงร่วมกันของประชาคมโลกมากขึ้น ดังนั้น ความมั่นคงทางสังคมจิตวิทยา จึงได้พัฒนาเป็นประเด็นความร่วมมือระหว่างประเทศตามด้วยแต่เนื่องจากประเทศไทยไม่ใช่รัฐมหาอำนาจ จึงทำให้ไม่มีบทบาทมาก

- ปรากฏการณ์ภูมิภาคนิยม (Regionalism) ในศตวรรษที่ ๒๑ ในลักษณะเดียวกับสหภาพยุโรป ได้ทำให้หลายประเทศเริ่มรวมกลุ่มเข้ามาอยู่ในระบบภูมิภาค ประชาคมอาเซียนก็เป็นอีกเวทีความสัมพันธ์ของรัฐสมาชิกในด้านการเมือง เศรษฐกิจ การทหาร สังคม จิตวิทยา และสิ่งแวดล้อม ส่งผลทำให้การพัฒนาความมั่นคงของโลกในแต่ละด้านไม่ได้แยกออกจากกันอย่างชัดเจนเหมือนในอดีต โดยเฉพาะความมั่นคงทางการเมืองและความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาคจะมีความเชื่อมโยงกันอย่างแนบแน่นโดยมีความมุ่งหมายหลักเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางภูมิภาคจากการที่จะต้องร่วมรับภาระต่อความมั่นคงของมนุษย์และความมั่นคงทางสังคม และก่อให้เกิดความร่วมมือในแต่ละประเด็นย่อยๆ ตามมา ในขณะที่การรับรู้ถึงภัยคุกคามจากรัฐเพื่อนบ้านของประชาชนภายในรัฐซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของด้านสังคมจิตวิทยานั้นได้ลดน้อยลงไป

- การพัฒนาความมั่นคงที่มีลักษณะของการครอบคลุมกิจการในทุกด้าน ทำให้เกิดปัญหาในการพิจารณาว่าประเด็นอะไรบ้างที่อยู่ภายใต้ความมั่นคงอะไร ตัวอย่างเช่น ประชาคมอาเซียน จะแบ่งออกเป็นสามเสาหลักได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political and Security Community) ประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community) และ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community) ก็ตาม แต่ประชาคมการเมืองและความมั่นคง ก็ไม่ได้ครอบคลุมความมั่นคงในด้านอื่น ๆ โดยยังคงอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละประชาคม จากที่กล่าวมาในเรื่องสถานการณ์และพัฒนาการความมั่นคงรวมทั้งด้านสังคมจิตวิทยา ได้ก่อกำเนิดขึ้นตั้งแต่ยุคเริ่มแรกในสงครามเย็นมาจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่ดีอธิบายให้มีความชัดเจนได้ยากกว่า ความมั่นคงแห่งชาติซึ่งรวมถึงทางด้านสังคมจิตวิทยานั้นคืออะไรโดยเฉพาะการที่กำหนดความหมายให้เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก เนื่องจากการรับรู้ระดับความมั่นคงของประชาชนในแต่ละรัฐนั้นมีความแตกต่างกัน

๑.๔.๑.๒ อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาด้านความมั่นคงแห่งชาติทางสังคมจิตวิทยาในปัจจุบันและส่งผลอย่างไรบ้าง ตามที่กล่าวมาแล้วว่า การศึกษาเรื่องของความมั่นคงแห่งชาติในปัจจุบันเป็นเรื่องที่ยากที่จะกำหนดให้ชัดเจนเนื่องจากบริบทด้านความมั่นคงได้เปลี่ยนแปลงไปทั้งประเด็นในแต่ละด้านและระดับที่แตกต่างกัน จึงไม่สามารถแยกเฉพาะด้านออกมาพิจารณาเป็นอิสระได้ รวมทั้งมีความคาบเกี่ยวกันระหว่างความมั่นคงภายในและภายนอกประเทศ เพราะทุกปัจจัยล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกันหรืออาจกล่าวอีกทางหนึ่งว่า ทุกปัจจัยเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม จึงถือว่าเป็นปัจจัยทางสังคมทั้งหมด อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเฉพาะปัจจัยสำคัญที่กำลังศึกษาแล้ว อาจจะมีพอแยกได้ดังนี้

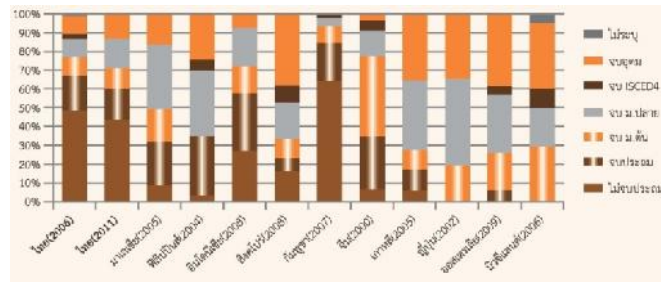
๑) ปัจจัยภายในประเทศ : เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดต่อความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาไทยในปัจจุบันเนื่องจากความขัดแย้งทางการเมืองในไทยที่เริ่มต้นมาตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน ได้ก่อให้เกิดความผลกระทบตามมาอย่างกว้างขวาง โดยมีการแบ่งฝ่ายและใช้กำลังเข้าปะทะกันมาอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ประชาชนไทยมีความรู้สึกตัวเองขาดความปลอดภัย ส่วนใหญ่เริ่มมีความกังวลต่อความอยู่รอดของรัฐและสถาบันของรัฐที่สำคัญ ได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ถึงแม้ว่าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติจะได้เข้ามาควบคุมสถานการณ์ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๕๗ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน แต่ความขัดแย้งดังกล่าวยังคงมีอยู่ในลักษณะของการหลบซ่อนปัญหา เช่นเดียวกับที่เคยเกิดขึ้นในรัฐที่รับเอกราชจากเจ้าอาณานิคมในช่วงสงครามเย็น และเมื่อประเทศไทยกลับเข้าสู่การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยแล้วปัญหาดังกล่าวอาจจะหวนกลับมาใหม่ก็ได้

๒) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ : เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาไทย ซึ่งเป็นผลมาจากการกระจายรายได้ของรัฐที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพทันต่อการพัฒนาประเทศที่เริ่มต้นอย่างรวดเร็วในทศวรรษ ๑๙๘๐ หลังจากญี่ปุ่นได้ย้ายฐานการผลิตมายังไทยส่งผลทำให้ความแตกต่างระหว่างชนชั้นในสังคม เมื่อประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ย่อมส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ จึงต้องใช้เวลาเกือบทั้งหมดไปในการหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่มีส่วนรวมทางการเมืองทำให้ระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทนในไทยไม่ได้ผล เนื่องจากมอบอำนาจในการตัดสินใจให้ผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้ง สิ่งตามมาคือการสร้างความมั่นคงทางสังคมจิตวิทยา

๓) ปัจจัยทางการศึกษา : การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยการเมืองและเศรษฐกิจ เพราะเป็นปัจจัยแรกสุดที่จะทำให้เกิดปัจจัยอื่นตามมา โดยการศึกษาจะทำให้ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นเพราะมีโอกาสในการทำงานที่มีค่าตอบแทนสูง เมืองประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ก็มีเวลาว่างให้กับการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ส่งผลทำให้การเมืองมีคุณภาพไปด้วยการดำเนินการของรัฐเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านจิตวิทยาก็เป็นไปได้ง่าย เพราะประชาชนมีเวลาในการเติมเต็มข่าวสารข้อมูลจากสื่อต่างๆ ผลกระทบอีกประการหนึ่งคือ การศึกษาที่สูงจะทำให้ประชาชนมีวิจาร์ณญาณในการตัดสินใจทางการเมืองได้ดี รวมทั้งมีความสามารถในการรับรู้ต่อผลกระทบทางสังคมจิตวิทยาที่มีคุณภาพมากขึ้น

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของประชากรไทยในวัยทำงานอายุ ๒๕ ปี ขึ้นไปเปรียบเทียบกับประเทศของภูมิภาคแล้ว จะพบว่าระดับการศึกษาของไทยอยู่ในระดับต่ำมาก โดยประมาณร้อยละ ๖๐ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ลงมาตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ร้อยละของระดับการศึกษาของประชากรวัยแรงงานอายุ ๒๕ ปีขึ้นไป

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, สภาการศึกษาศึกษาไทยในเวทีโลก ปี ๒๕๕๗

๔) ปัจจัยทางด้านความยุติธรรม : ความยุติธรรมในสังคมไทย

เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคมจิตวิทยา เนื่องจากกระบวนการตรวจสอบถ่วงดุลตามระบอบประชาธิปไตยของไทยดูเหมือนว่าเป็นการตรวจสอบถ่วงดุลเฉพาะระหว่างอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารเพียงแค่สองฝ่าย ในขณะที่ฝ่ายตุลาการค่อนข้างจะแยกอิสระและไม่เกี่ยวข้องกับอำนาจอีกสองฝ่าย นอกจากนี้ การพิจารณาคดีของไทยตามระบอบกล่าวหาดังนั้น จึงเป็นภาระของคู่ความที่จะต้องใช้จ่ายทั้งเงินและเวลาในการต่อสู้คดีที่ส่งต่อขึ้นมาในชั้นการสืบสวนและสอบสวน ทำให้ประชาชนที่ยากจนไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างแท้จริงเมื่อพิจารณารวมไปถึงชั้นการสืบสวนและสอบสวนแล้ว ผลที่ตามมาทำให้ประชาชนไทยส่วนใหญ่ขาดความมั่นใจในระบอบยุติธรรมของไทย ดังนั้น จึงส่งผลกระทบต่อ การเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมจิตวิทยาโดยตรง

๑.๔.๑.๓ ตามที่กรมตุรียากรบกรเป็นหน่วยขึ้นตรงกองทัพบก จะมี ส่วนช่วยในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติตามปัจจัยสำคัญในข้อ ๓.๒ ได้อย่างไร และมีส่วนที่ควร จะมาสนับสนุนเพิ่มเติมอย่างไร

เมื่อพิจารณาหน้าที่ของกรมตุรียากรบกรจากอดีตมาจนถึง ปัจจุบันแล้ว สรุปว่ามีหน้าที่ในการแสดงดนตรีในงานของกองทัพบกที่ได้รับมอบ ตลอดจนสนับสนุน งานดนตรีให้กับภาครัฐ เอกชนและประชาชน ดังนั้น จึงไม่ได้รับผิดชอบโดยตรงในการเสริมสร้างความ มั่นคงของชาติ แต่มีหน้าที่ในสนับสนุนการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติตามที่ได้รับมอบหมายจาก กองทัพบก ในลักษณะเดียวกับการที่กองทัพภาค ที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงภายในตามที่ได้รับ มอบ ตามที่ปรากฏในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ส่วนราชการกองทัพบกฯ พ.ศ.๒๕๕๒

การปฏิบัติภารกิจสนับสนุนในการเสริมสร้างความมั่นคงของ ชาติด้านสังคมจิตวิทยาดังกล่าว สามารถดำเนินการได้ในหลายระดับ ตั้งแต่เป็นความริเริ่มของ กรมตุรียากรบกรเอง หรือการรับมอบภารกิจของกองทัพบกในโอกาสต่างๆ ซึ่งกองทัพบกอาจจะ ดำเนินการเองหรือได้รับมอบจากกองทัพไทยหรือกระทรวงกลาโหม ตลอดจนรัฐบาล ตามที่ปรากฏให้ ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วกันแล้ว เช่น การสวนสนาม การแสดงดนตรีในงานพระราชพิธีต่างๆ การแสดงดนตรีเพื่อการกุศลหารายได้ในโครงการต่างๆ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือหนึ่งในการช่วยร่วมจิตใจ ของคนไทย เป็นต้น

เมื่อพิจารณาบทบาทของกรมศรียาณ์ทหารบกต่อปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบันแล้วน่าจะมึบทบาทที่โดดเด่นในด้านปัจจัยทางด้านการเมือง โดยเฉพาะการช่วยทำให้ประชาชนไปมีความรักและความสามัคคีตระหนักถึงความเป็นรัฐ มีความจงรักภักดีต่อสถาบันของรัฐ ได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยการแสดงดนตรีในวาระต่างๆ ของกรมศรียาณ์ทหารบก หรือจากการเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพบก หรือร่วมกับเหล่าทัพอื่นในนามกองบัญชาการกองทัพไทยกระทรวงกลาโหม ตลอดจนรัฐบาล โดยการรับชมโดยตรง หรือการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

ส่วนการที่จะสนับสนุนเพิ่มเติมในส่วนของกิจการศรียาณ์ของกองทัพบกในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติได้นั้น ในปัจจุบันน่าจะสามรถดำเนินการสนับสนุนงบประมาณและกำลังพลได้ตามข้อจำกัดของกองทัพ โดยเฉพาะเนื่องจากคุณสมบัติของหน่วยที่มีลักษณะของภารกิจแบบสนับสนุน (Support Function) อาจจะมีปัญหาในการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐเนื่องจากไม่สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่พยายามลดกำลังพลภาครัฐให้เหลือเฉพาะภารกิจหลัก (Core Function) และพยายามรวมกลุ่มงานไว้ด้วยกันซึ่งเคยมีแนวคิดในการรวมโรงเรียนศรียาณ์เหล่าทัพมาแล้วในอดีต นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้มีการปรับการจัดอัตราตำแหน่งต่างๆ ให้ไปสู่ตำแหน่งที่มีชั้นยศ เพื่อให้บุคลากรสามารถมีเวลาปฏิบัติงานในสายงานศรียาณ์ได้อย่างต่อเนื่อง

๑.๔.๒ ความเห็นอื่นๆ ในการวิจัยด้านความมั่นคง

- จากการวิจัยด้านความมั่นคงโดยการแยกส่วนศึกษาเฉพาะความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยาเพียงลำพัง อาจจะส่งผลกระทบต่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ เนื่องจากคุณลักษณะของความมั่นคงในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน และในแต่ละระดับก็มีความเชื่อมโยงกันทั้งในระดับต่ำกว่ารัฐ ระดับรัฐ และระดับภูมิภาค ดังนั้น จึงควรเพิ่มการศึกษาความมั่นคงในด้านอื่นและในระดับอื่นไปด้วยเพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงในภาพรวม ก่อนที่จะสรุปเฉพาะด้านสังคมจิตวิทยาในประเด็นกรมศรียาณ์ทหารบกไทย

- การวิจัยด้านความมั่นคงในระดับหน่วยปฏิบัติ เพื่อเชื่อมโยงไปถึงระดับความมั่นคงของรัฐซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของการศึกษานั้น จำเป็นต้องพิจารณาความเป็นไปได้ในทางระเบียบวิธีวิจัยอาจจะเกิดปัญหาว่าข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาข้อมูลไม่สามารถนำมาอธิบายตามที่วัตถุประสงค์ต้องการได้เพราะเกินความเป็นจริง (Over Simplified) เนื่องจากการวิจัยข้ามระดับหลายชั้น (กรมศรียาณ์ทหารบก -> กองทัพบก -> กองบัญชาการกองทัพไทย -> กระทรวงกลาโหม -> รัฐบาล) ซึ่งยากในการที่จะหาปัจจัยความเชื่อมโยงข้ามระดับได้ ทั้งนี้อาจจะพิจารณาวิจัยโดยการยกระดับการศึกษาเป็นกิจการศรียาณ์ของกระทรวงกลาโหมไทย ซึ่งเพียงแต่เพิ่มการศึกษาเอกสารหรือสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในเหล่าทัพอื่นเพิ่มเติมอีกเล็กน้อยเท่านั้น แล้วระดับในการวิเคราะห์ก็จะสามารถลดระดับลงได้เหลือเพียงหนึ่งระดับ (กระทรวงกลาโหม -> รัฐบาล)

๑.๕ พลโท ธเนศ กาลพฤกษ์ ตำแหน่ง เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารบก

๑.๕.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๑.๕.๑.๑ สถานการณ์ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ในอดีตและปัจจุบัน มีความแตกต่างกันอย่างไร มีพัฒนาการเป็นเช่นไร

- ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในอดีตนั้นมีความมั่นคงสูงเนื่องจากคนไทยต้องเผชิญกับภัยความมั่นคงร่วมกันอย่างต่อเนื่องยาวนานจึงทำให้ทุกคนตระหนักถึงความอยู่รอดของชาติความเป็นปึกแผ่นจึงเกิดขึ้นอย่างเหนียวแน่นปัจจุบันเมื่อบ้านเมืองเจริญรุดหน้าวิทยาการใหม่ๆเทคโนโลยีใหม่เข้ามาทำให้คนไทยหลงลืมและละเลยไม่คำนึงถึงชาติบ้านเมืองคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก

๑.๕.๑.๒ อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบัน และส่งผลอย่างไรบ้าง

- การเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
- การรู้จักสามัคคี
- การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนแก้ไขภัยความมั่นคง
- การรณรงค์ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยให้ดำรงอยู่คู่ชาติไทย
- การยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์

๑.๕.๑.๓ ตามที่หน่วย กรมดุริยางค์ทหารบก เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อ กองทัพบก จะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติตามปัจจัยสำคัญ ในข้อ ๑.๕.๑.๒ ได้อย่างไร และมีส่วนที่ควรจะมาสนับสนุนเพิ่มเติมอย่างไร

- การใช้ดนตรีเป็นสื่อเชื่อมโยงไปสู่จิตใจของกลุ่มเป้าหมายถือเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยจูงใจ ชัดเกลา ปลุกสำนึกจนถึงขั้นปลุกฝังอุดมการณ์ความรักชาติโดยสามารถยึดเอาแนวทางและหลักคิดจากค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ของท่าน นรม. เป็นกรอบในการดำเนินงานได้อย่างครอบคลุมซึ่ง

๑.๕.๒ ข้อคิดเห็นอื่นๆ

- ถือว่าเป็นแก่นของการปลุกฝังความมีวินัยของคนในชาติ เกิดความรักและหวงแหนผืนแผ่นดินโดยสอดแทรกไว้ในทุกโอกาสที่ ดย.ทบ. ปฏิบัติงานซึ่งตรงกับนิสัยคนไทยที่ชื่นชอบความบันเทิงความสนุกสนานเป็นสังคมที่รับต่อการชื่นชมง่ายถึงต้องอาศัยวิธีการถ่ายทอดผ่านกิจกรรม ดนตรีบทเพลงพิธีกร บรรยากาศต่าง ๆ ที่จะส่งตรงถึงถึงความรู้สึกนึกคิด จิตใจ กระตุ้นพลังความดีงามซึ่งมีอยู่ในจิตใจของคนไทยทุกคนให้ออกมาเป็นพลังแห่งความร่วมมือ พลังความรักชาติ แฉกเช่นในอดีตที่ผ่านมา

๒. กลุ่มอดีตผู้บังคับบัญชาหน่วยกรมดุริยางค์ทหารบก

๒.๑ พันเอกชูชาติ พิทักษากร : อดีตผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก (รักษาราชการผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก) ปี ๒๕๑๘-๒๕๑๙

๒.๑.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๒.๑.๑.๑ สถานการณ์ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ในอดีตและปัจจุบัน มีความแตกต่างกันอย่างไร มีพัฒนาการเป็นเช่นไร

- ในช่วงเวลาที่ข้าพเจ้ารับราชการอยู่ ณ ดย.ทบ. เรากำลังรบกับคอมมิวนิสต์ มีแนวรบที่ชัดเจนบ้านเมืองโดยรวมค่อนข้างสงบสุข แม้ว่าจะมีนักวิชาการและกระบวนกรนักศึกษาย้ายจัดออกมาป่วนบ้างก็ตาม

๒.๑.๑.๒ อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบัน และส่งผลอย่างไรบ้าง

- โลกไซเบอร์มีผลทางสังคมจิตวิทยาмаกเด็กๆ ติดเกมและนำความรุนแรงมาใช้ในชีวิตประจำวันการใส่ร้ายกันทำได้ง่ำงๆ คนขาดวิจารณญาณ ขาดเหตุผล เอาแต่อารมณ์ กล่ำแสดงออกถึงการใส่ร้ายสถาบันหลักกล่ำเลียนแบบการก่อการร้าย

๒.๑.๑.๓ ภารกิจ พันธกิจ การจัด กรมดุริยางค์ทหารบก มีส่วนเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาอย่างไร

- สมัยที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก นอกจากปฏิบัติการกิจตามปกติแล้ว ยังมีการจัดทำเพลงปลุกใจขึ้นชุดหนึ่งและได้นำไปแสดงที่ต่างจังหวัดหลายแห่ง เป็นการปฏิบัติการกิจดนตรีด้านสังคมจิตวิทยาไปในตัว ทั้งนี้เนื้อเพลงอธิบายถึงความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ถือเป็นการปลุกฝั่งแบบสอดแทรกด้วยการแสดงดนตรีให้ประชาชนและมีส่วนช่วยสร้างความมั่นคงของชาติด้วย

- สมัยปัจจุบันที่ กองดุริยางค์ทหารบกได้รับการยกฐานะเป็นกรมดุริยางค์ทหารบก เท่าที่ศึกษาจาก อัตราเฉพาะกิจ ๔๘๐๐ ใหม่แล้ว ยังไม่มีข้อความใดระบุว่ำให้กรมดุริยางค์ทหารบก ปฏิบัติการถึงด้านความมั่นคงทางสังคมจิตวิทยา แต่คิดว่าน่าจะเหมือนกับในยุคก่อน ๆ ในการปฏิบัติทั่วไป

๒.๑.๒ ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

- ต้องหาวิธีที่จะทำไห้คนมีความรัก เทิดทูนชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ตั้งแต่อยู่อนุบาลมิฉะนั้นจะสายเกินไป เพลงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยได้มาก

๒.๒ พลโท ศุภชัย โพธิ์ทองนาค อดีตผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก ปี ๒๕๓๗ ถึง ๒๕๔๔ ได้ให้สัมภาษณ์ในภาพรวมของคำถาม ดังนี้

กรมดุริยางค์ทหารบก มีแนวทางเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาจากการปฏิบัติตามภารกิจหลักของหน่วย คือการแสดงดนตรีและการผลิตสื่อทางดนตรีเพื่อให้มีผลต่อทัศนคติของผู้คนในสังคม ในอดีตสมัยที่ยังอยู่ในฐานะระดับกองและฝักการบังคับบัญชา กับ กรมสวัสดิการทหารบก นั้น แม้จะมีผลงานดนตรีที่เสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา โดยเฉพาะการแสดงคอนเสิร์ตในระดับกองทัพและระดับชาติ การผลิตสื่อเพลงพิธีการและเพลงเคารพต่าง ๆ แต่ด้วยความมีฐานะระดับกอง ทำให้มีความจำกัดในศักยภาพของการปฏิบัติในการปฏิบัติการกิจหลายภารกิจ กองดุริยางค์ทหารบก ต้องระดมกำลังพลจากหมวดดุริยางค์ส่วนภูมิภาคและประจำหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก มาร่วมปฏิบัติการกิจ เนื่องจากกำลังพลของกองดุริยางค์ทหารบก มีไม่เพียงพอ และในขณะนี้ ถึงแม้ กองดุริยางค์ทหารบก จะได้รับการยกฐานะเป็น กรมฝ่ายกิจการพิเศษแล้ว แต่โครงสร้าง การจัด และอัตรากำลังพลยังต้องได้รับการปรับปรุงกับฐานะความเป็นกรม รวมทั้งหมวดดุริยางค์ประจำมณฑลทหารบก และหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก จะต้องได้รับการปรับปรุง ให้เป็นหน่วยที่มีศักยภาพ สามารถปฏิบัติการกิจเป็นหน่วยได้ด้วยตนเองไม่สมควรสนธิกำลังปฏิบัติอย่างเป็นอยู่

หาก กรมศรียางค์ทหารบก ได้รับการปรับปรุงโครงสร้าง การจัดและ อัตรากำลังพล ให้เป็นหน่วยที่สมฐานะกับความเป็นกรม สามารถดำเนินการเป็นหน่วยได้ตามภารกิจ โดยไม่ต้องเพิ่มเติมกำลังจากหมวดศรียางค์ส่วนภูมิภาคหรือหน่วยอื่น ๆ ประจำกองทัพบก ก็จะทำให้การ ปฏิบัติภารกิจด้านการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติด้านสังคมจิตวิทยาไม่ว่าจะเป็นการจัดแสดงดนตรี ในระดับชาติ หรือสนับสนุนนโยบายภาครัฐก็จะดำเนินการได้อย่างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรี

๓.๑ ศ.ดร.ณัชชา พันธุ์เจริญ ตำแหน่งปัจจุบัน ศาสตราจารย์ สาขาศรียางค์ศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.๑.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๓.๑.๑.๑ สถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยามี พัฒนาการไปในทางที่เป็นประโยชน์กับส่วนรวม สถาบันที่รับผิดชอบด้านความมั่นคงได้ใช้กลยุทธ์ ทางด้านสังคมจิตวิทยาแทนกลยุทธ์ทางด้านปราบปรามด้วยอาวุธ ส่งผลให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีต่อ กองทัพและรัฐบาล รู้สึกเป็นมิตร และให้ความร่วมมือมากขึ้น

๓.๑.๑.๒ ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยามีหลายประการ การเจรจาการสร้าง ความเข้าใจ การปรับทัศนคติ โดยสร้าง กิจกรรมสาธารณะที่ใช้ดนตรีเป็นสื่อ เพื่อลดช่องว่าง ลดปัญหาอาชญากรรม ลดปัญหาสังคม

๓.๑.๑.๓ การดนตรีมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างความมั่นคง ของชาติ เนื่องจากดนตรีเป็นสื่อที่เข้าถึงผู้คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกชั้น ทุกอาชีพ ถึงแม้จะมีระดับในการรับ ข่าวสารไม่เท่ากันก็ตาม ดนตรีสามารถสื่อเรื่องความรักชาติความซาบซึ้งในประวัติศาสตร์ ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รวมถึงเป็นสื่อในการแก้ปัญหาสังคมที่กำลังเป็นภัยคุกคามความ มั่นคงของชาติ เช่น ยาเสพติด การพนัน สื่อออนไลน์ ฯลฯ

๓.๑.๑.๔ กรมศรียางค์ทหารบก มีจุดแข็งและจุดอ่อนที่ต่างจากสถาบัน ดนตรีอื่น ดังนี้

จุดแข็ง บุคลากรสายทหารได้รับการฝึกฝนให้มีวินัย และ ความอดทนสูง อันเป็นคุณสมบัติที่ดีของนักดนตรี นักดนตรีที่มีวินัย และความอดทนสูงเท่านั้นที่จะประสบความสำเร็จในวิชาชีพ

จุดอ่อน ด้วยสายการบังคับบัญชาของทหาร ทำให้ทหารขาด การฝึกฝนให้รู้จักคิดต่างหรือสร้างสรรค์อย่างอิสระนักดนตรีที่ไม่สามารถใช้จินตนาการการสร้างสรรค์ ผลงานที่มีเอกลักษณ์ของตนเองได้จะทำให้ความคิดถูกจำกัดจนยากที่จะพัฒนาเป็นนักดนตรีที่ดี

กรมศรียางค์ทหารบก สามารถนำจุดแข็งมาเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยาได้เป็นอย่างดี โดยใช้วินัยบึกบึนของทหารผสมผสานกับความอ่อนโยนของ ดนตรี จัดกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนเกิดความรักชาติ รู้รักสามัคคี เป็นผู้นำทางความคิดโดยใช้ดนตรี เป็นสื่อ กิจกรรมดนตรีที่เป็นไปได้ เช่น การจัดคอนเสิร์ตแก่ สาธารณชน การสอนดนตรีแก่ประชาชน การแต่งเพลงที่มีเนื้อหาเสริมสร้างสังคมที่ดี อันจะนำไปสู่ความมั่นคงแห่งชาติ

ในขณะที่เดียวกันจุดอ่อนควรได้รับการปรับปรุงดังนี้ คือ กรมศุริยางค์ทหารบก ควรแสวงหากิจกรรมที่บุคลากรสายดนตรีสามารถคิดเสริมสร้างศักยภาพดนตรีอย่างชัดเจน แม้จะไม่เห็นประโยชน์ในทางทหารก็ตาม แต่อย่างน้อยจะเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้ขึ้นไปสูงสุดได้ในระดับชาติ และระดับสากล เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาคุณภาพดนตรีของกรมศุริยางค์ทหารบก ต่อไป เช่น ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อในสายดนตรีโดยตรงหรือร่วมสัมมนาวิชาการดนตรี ส่งเสริมการจัดคอนเสิร์ตที่บุคลากรสายดนตรีได้แสดงฝีมือขั้นสูงโดยไม่คำนึงถึงผู้ฟังส่วนใหญ่ที่เข้าไม่ถึงดนตรีขั้นสูง ส่งเสริมให้บุคลากรลาไปร่วมงานดนตรีสำคัญของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดเวลาทำงานที่บุคลากรจะมีอิสระทางความคิดเพื่อสร้างผลงานตามความถนัด จัดการเรียนการสอนให้บุคลากรได้พัฒนาฝีมือจนสุดศักยภาพ

๓.๒ รศ.ดร.สุกรี เจริญสุข ตำแหน่ง คณบดีวิทยาลัยดุริยางค์ศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

๓.๒.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๓.๒.๑.๑ สถานการณ์ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ในอดีตและปัจจุบัน มีความแตกต่างกันอย่างไร มีพัฒนาการเป็นเช่นไร

- ดนตรีสร้างความสามัคคีของปวงชน

๓.๒.๑.๒ อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบัน และส่งผลอย่างไรบ้าง

- ความสามัคคีโดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ

๓.๒.๑.๓ ท่านคิดว่า การดนตรีมีส่วนในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ ตามข้อ ๓.๒.๑.๒ หรือไม่ อย่างไร

- เสียงดนตรีคืออำนาจ ผู้มีอำนาจต้องใช้เสียงดนตรีเสียงคือพลังสร้างความเคลื่อนไหว สร้างความเปลี่ยนแปลงทำให้สังคมพัฒนาและสร้างความเจริญ

๓.๒.๑.๔ ในฐานะที่ กรมศุริยางค์ทหารบกเป็นหน่วยงานด้านดนตรีของกองทัพบก มีส่วนใดบ้างที่เป็นจุดแข็ง/จุดอ่อน ที่ต่างกับสถาบันดนตรีอื่น ซึ่งในส่วนที่เป็นจุดแข็งจะนำมาเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาอย่างไร และในส่วนที่เป็นจุดอ่อนได้รับการปรับปรุงอย่างไร หรือเสริมเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อให้การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยามีคุณภาพและประสิทธิภาพมากที่สุด

- กรมศุริยางค์ทหารบกควรเป็นสถาบันหลักของชาติในการสร้างความเข้มแข็งเรื่องดนตรีพิธีการ

๓.๒.๒ ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

- ดนตรีสร้างความสามัคคีของคนในชาติอำนาจอยู่ที่ไหน เสียงอยู่ที่นั่น เสียงอยู่ที่ไหนอำนาจอยู่ที่นั่น

วิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการทหาร

๑. สถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

ผู้เชี่ยวชาญด้านการทหาร เห็นว่าสถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบันมีขอบเขตที่กว้างขวางและมีความสลับซับซ้อนสูง อันเนื่องมาจากบริบทของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ประกอบเข้ากับการเชื่อมโยงกันระหว่างปัจจัยภายนอกประเทศกับปัจจัยภายในประเทศทำให้พัฒนาการของปัญหาเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง โดยปัจจัยที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาสรุปได้ 3 ประการ ดังนี้

๑.๑ ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง (political) ผู้ให้สัมภาษณ์ 2 ท่าน จาก 5 ท่านได้เห็นตรงกันว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดต่อความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา โดยความขัดแย้งทางการเมืองได้เริ่มก่อตั้งและเห็นได้ชัดเจนตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา มีการแบ่งฝ่ายและใช้กำลังเข้าปะทะกันมาอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะไม่มีการใช้กำลังเข้าปะทะกันเช่นเดียวกับในอดีตที่มีการแยกฝ่ายเสื้อเหลือง เสื้อแดง แต่ความขัดแย้งดังกล่าวยังคงหลบซ่อนอยู่ และเมื่อประเทศกลับเข้าสู่การเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยแล้วปัญหาดังกล่าวอาจจะหวนกลับมาได้อีก

๑.๒ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic) เป็นประเด็นผู้ให้สัมภาษณ์ 2 ท่าน จาก 5 ท่าน เห็นตรงกันและจัดให้เป็นลำดับที่ 2 เช่นเดียวกัน โดยปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาหลายประการ เช่น ปัญหาอาชญากรรม การค้ามนุษย์ ปัญหาด้านการศึกษา เป็นต้น

๑.๓ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio and cultural) ปัจจัยด้านนี้มีผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้ระบุโดยตรง แต่ผู้ให้สัมภาษณ์อีก 2 ท่านไม่ได้กล่าวไว้โดยตรง แต่กล่าวถึงสังคมไทยในลักษณะที่เป็นพหุวัฒนธรรม การรับวัฒนธรรมของต่างชาติได้ง่าย และแพร่หลาย รวมทั้งยังมีความอ่อนแอต่อการรณรงค์ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ให้ดำรงอยู่คู่ชาติไทย นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ ยังได้ระบุปัจจัยอื่น ๆ เช่น ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านความยุติธรรม ฯลฯ

๒. การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาโดยกรมดุริยางค์ทหารบก

เนื่องจากกรมดุริยางค์ทหารบก เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการดนตรีและผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่าน ต่างก็อยู่ในส่วนที่กำหนดนโยบายให้หน่วยปฏิบัติ ดังนั้นในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์ จึงเป็นในลักษณะที่ให้หน่วยปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการดนตรีกับข้อเสนอแนะที่เป็นการขยายภารกิจ ให้มีการสนับสนุนกว้างขวางยิ่งขึ้น สรุปได้ดังนี้

๒.๑ กรมดุริยางค์ทหารบก เป็นหน่วยที่แสดงดนตรี ที่จะต้องเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม หมายถึงให้ผู้รับชมหรือผู้รับฟังเกิดความสุข ความประทับใจ กล่อมเกลาจิตใจของผู้รับชมหรือผู้รับฟังสามารถเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของรัฐ ในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาให้ได้เป็นอย่างดี

๒.๒ การแสดงดนตรีของกรมดุริยางค์ทหารบก หากสามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกกลุ่ม จะเป็นผลดีต่อการสอดแทรกการปลูกฝังให้ประชาชนเกิดความรักชาติ จงรักภักดีสถาบัน สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม รวมทั้งเกิดความรักสามัคคีปรองดอง

๒.๓ กรมดุริยางค์ทหารบก สามารถผลิตสื่อบทเพลงโดยให้เข้ากับยุคสมัยของเพลงของปัจจุบัน เพื่อการยอมรับและการเข้าถึงประชาชนพร้อมกับปลูกจิตสำนึกรักชาติ คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีของประชาชนควบคู่ไปด้วย

๒.๔ กรมศรียาญค้ทหารบก สามารถเป็นหน่วยที่ประสานความร่วมมือและให้คำแนะนำ แก่หน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานทางดนตรี เนื่องจากกรมศรียาญค้ทหารบก เป็นสถาบันทาง ดนตรีของรัฐ สามารถขอความร่วมมือในการแสดงดนตรีหรือผลิตสื่อทางดนตรี เพื่อปลูกฝังสำนึกรัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีของคนในชาติได้

๒.๕ การแสดงดนตรีของกรมศรียาญค้ทหารบก อาจไม่ใช้การแสดงดนตรีในรายการ แสดงดนตรี แต่อาจจะแสดงดนตรีในการสอดแทรกกับกิจกรรมอย่างอื่น ซึ่งเป็นการซึ่มซัปลั้่งที่ต้อการ ปลูกฝังให้กับคนในชาติ แต่ทั้งนี้หน่วยงานที่จัดกิจกรรมอาจพิจารณาจัดเป็นกิจกรรมเสริมหรือกิจกรรม บันเทิงก็ได้

วิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของอดีตผู้บัญชากรมศรียาญค้ทหารบก

๑. สถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

อดีตผู้บังคับบัญชากรมศรียาญค้ทหารบกมีความคิดเห็นต่อสถานการณ์ความมั่นคง แห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบันเป็นอิทธิพลจากโลกโซเชียลซึ่งได้นำมาซึ่งความรุนแรง มีการ ทำร้ายกันได้ง่าย และมีการเลียนแบบเกมส์หรือในคลิปที่มาเผยแพร่ในโลกออนไลน์

๒. การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาโดยกรมศรียาญค้ทหารบก

ในอดีตกรมศรียาญค้ทหารบก ได้เคยผลิตสื่อและออกแสดงดนตรีประเภทเพลงปลุกใจ เพื่อการต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์ และเพื่อให้เกิดความรักชาติ ซึ่งลัทธิคอมมิวนิสต์ถือเป็นภัยต่อความ มั่นคงแห่งชาติในอดีต แต่ปัจจุบันไม่มีการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์เช่นในอดีตแล้ว การเสริมสร้าง ความมั่นคงแห่งชาติ จึงควรปรับเปลี่ยนเป็นการสร้างให้เกิดจิตสำนึกในการทำมาตย์ อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมไทยรั้รักสามัคคีรวมถึงเทิดทูนสถาบันซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติ

ปัจจุบันดนตรีมีหลากหลายมากขึ้น การแสดงดนตรีและการผลิตสื่อต้องให้เหมาะกะกับ ยุคสมัย และเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค กรมศรียาญค้ทหารบก อาจจะมีภาพลักษณ์ของดนตรีทหารที่มี ความเข้มแข็งแต่ก็สามารถแสดงดนตรีที่เป็นไปตามยุคสมัยได้ รวมทั้งการแสดงประกอบการแสดง ดนตรีอื่น ๆ

วิเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรี

๑. สถานการณ์ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรีมองว่าความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาได้เริ่มมา มีบทบาทมากขึ้น ทั้งการทดแทนและสนับสนุนการปฏิบัติการทางการทหาร โดยมีผลโดยตรงกับ ทศนคติของประชาชน ในการให้ความร่วมมือกับกองทัพและรัฐบาล

ในด้านปัจจัยที่มีผลต่อความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาผู้วิจัยทั้งสองท่าน ไม่ได้ระบุปัจจัยที่ส่งผลโดยตรง แต่ได้กล่าวถึง การสร้างกิจกรรมสาธารณะที่ใช้ดนตรีเป็นสื่อ เพื่อลด ปัญหาสังคม

ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสองท่านได้ให้ความสำคัญกับการดนตรี และเห็นตรงกันที่ดนตรีเป็น สื่อที่เข้าถึงประชาชนได้ทุกเพศและทุกวัย ถึงแม้จะมีระดับของการรับรู้การสื่อสารที่ไม่เท่ากัน ผู้ให้ สัมภาษณ์ท่านหนึ่งมีความเชื่อมั่นว่าเสียงดนตรีมีอำนาจ สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับสังคมได้

ดังนั้น กรมดุริยางค์ทหารบก จึงมีส่วนอย่างมากที่จะเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคม จิตวิทยานี้

๒. เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสองท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการดนตรี จึงมีมุมมองใน อิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคม แนวทางการเสริมสร้างจึงเป็นในลักษณะงานผลิตดนตรีอย่างไร จึงจะมี ผลในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๒.๑ กรมดุริยางค์ทหารบก ควรจะเป็นสถาบันที่มีเอกลักษณ์ของดนตรีพิธีการ หรือ ดนตรีที่มีความเข้มแข็ง เพื่อปลูกเร้าคนในชาติให้มีทัศนคติในการสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาล ตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๒.๒ ในการผลิตดนตรี ไม่ว่าจะเป็น สื่อทางดนตรีหรือการแสดง กรมดุริยางค์ทหารบก ควรจะนำจุดแข็งของความเป็นนักดนตรีทหาร ที่มีวินัยและความเข้มแข็ง ผสมผสานกับความอ่อนโยน ทางดนตรี สนับสนุนกิจกรรมที่รัฐบาลทำให้ประชาชนเกิดความรักชาติ รู้รักสามัคคี หรือแม้กระทั่งให้ ประชาชนเป็นผู้นำทางความคิด

๒.๓ กิจกรรมที่เป็นการแสดงดนตรีเพียงอย่างเดียวหรือการแสดงคอนเสิร์ต กรมดุริยางค์ทหารบก ควรจัดการแสดงดนตรีให้ผู้แสดงดนตรีได้แสดงฝีมือขั้นสูง โดยไม่ต้องคำนึงถึง ผู้ฟังส่วนใหญ่ว่าจะเข้าถึงหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับการแสดงดนตรีของกรมดุริยางค์ทหารบก ให้เกิดความเชื่อถือต่อผู้ฟังส่วนหนึ่งที่สามารถเข้าถึงดนตรีขั้นสูงได้

๒.๔ กิจกรรมทางดนตรี นอกเหนือจากการแสดงดนตรีและการผลิตสื่อทางดนตรีแล้ว ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่สามารถเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาได้อีก ได้แก่ การสอนดนตรี การจัดการประกวดประพันธ์เพลงที่มีเนื้อหาเสริมสร้างสังคม ฯลฯ ลักษณะเช่นนี้จะทำ ให้เกิดการ ยอมรับในความสามารถทางดนตรีของกรมดุริยางค์ทหารบก ทั้งนี้รวมถึงการรับบุคลากรที่มี ความรู้ความสามารถทางดนตรีเข้าทำงานในหน่วยงาน และผลิตผลงานดนตรีที่ไม่เกี่ยวกับกิจการด้าน การทหาร เป็นผลงานดนตรีในระดับชาติหรือสากล ซึ่งจะทำให้ดนตรีของกรมดุริยางค์ทหารบก มีพลัง อำนาจตามที่ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี ดึงดูดสังคมให้เป็นตามวัตถุประสงค์ของความมั่นคงแห่งชาติได้

วิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของกรมดุริยางค์ทหารบก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรมดุริยางค์ทหารบก รวมทั้งข้อมูลการ ให้สัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ จะพบว่า กรมดุริยางค์ทหารบก มีบทบาทหน้าที่และดำเนินการต่องาน ด้านความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ตามภารกิจหลักของหน่วยอันได้แก่ การแสดงดนตรี และการผลิตสื่อทางดนตรี ในการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลมาตั้งแต่ในอดีต โดยมีการผลิตเพลง ปลูกใจ รักชาติ และการแสดงดนตรีให้กับประชาชนในการต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์ โดยข้อค้นพบนี้ถือ เป็นการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๑

งานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ที่เป็นผลงานการผลิตสื่อทางดนตรีและ การแสดงดนตรีของกรมดุริยางค์ทหารบก สามารถจัดกลุ่มประเภทของผลงานได้ดังนี้

๑. เพลงเทิดพระเกียรติสถาบันกษัตริย์ ได้แก่ เทิดทูนจอมทัพ, จอมทัพไทย, อริยกษัตริย์, ขวัญของชีวิต, ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ฯลฯ

๒. เพลงปลุกใจและเพลงรักชาติ ได้แก่ หนักแผ่นดิน, สุดแผ่นดิน, แทนคุณแผ่นดิน, ทหารแห่งแผ่นดิน ฯลฯ

๓. เพลงที่ให้กำลังใจแก่ประชาชน ได้แก่ ฉันทำได้เพื่อเธอ, เป็นกำลังใจให้เธอ, ประเทศไทยศิวิไลซ์ ฯลฯ

๔. เพลงสนับสนุนนโยบายของรัฐ ได้แก่ คืนความสุขให้ประเทศไทย, เพราะเธอคือประเทศไทย, ค่านิยม ๑๒ ประการ, มั่นคงมั่งคั่งยั่งยืน, คืนรอยยิ้มให้ประเทศไทย, ความหวังความศรัทธา, สะพาน ฯลฯ

๕. การแสดงดนตรีของกองทัพบก (คอนเสิร์ตกองทัพบก) ในปี ๒๕๔๔, ๒๕๕๒ และ ๒๕๕๘

๖. การแสดงดนตรี “รักเพลง รักแผ่นดิน” ตามคำริของ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ผ่านทางมูลนิธิ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ กรมดุริยางค์ทหารบก เพื่อพัฒนาการดนตรี ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ จนถึงปัจจุบัน รวม ๑๐ ครั้ง

ทั้งนี้ ผลงานทางดนตรีตามที่กล่าวมา ถือเป็นงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาลในความรับผิดชอบของกรมดุริยางค์ทหารบก โดยงานดังกล่าวมีทั้งที่ กรมดุริยางค์ทหารบก ได้รับมอบนโยบายจากกองทัพบกหรือที่ได้รับจากรัฐบาลโดยตรง รวมทั้งที่เป็นความริเริ่มของหน่วยเอง โดยผลิตเพลงสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล นอกจากนี้ในส่วนที่ กรมดุริยางค์ทหารบก สนับสนุนให้กับหน่วยทหาร องค์กรและภาคเอกชนต่าง ๆ ในการแสดงดนตรี เพื่อให้ประชาชนในชาติมีความจงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความสามัคคีปรองดอง และเป็นคนดีของสังคม ทั้งนี้ความสำเร็จของงานจะเกิดขึ้นได้นั้น กรมดุริยางค์ทหารบก จะต้องทำให้ประชาชนเกิดความยอมรับ และเข้าถึงประชาชนให้ได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งข้อค้นพบนี้เป็นการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๒

สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยานั้น สามารถสรุปจากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๙ ท่าน จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการทหาร กลุ่มอดีตผู้บังคับบัญชากรมดุริยางค์ทหารบก และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรีของประเทศ สามารถสรุปแนวทางการปฏิบัติของกรมดุริยางค์ทหารบก ได้ดังนี้

๑. แนวทางการดำเนินการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๑.๑ จัดการแสดงดนตรี โดยยึดถือหลักการปฏิบัติดังนี้

๑.๑.๑ ทำให้ผู้รับฟังหรือรับชมการแสดงดนตรี เกิดความสุข ความประทับใจ

๑.๑.๒ พยายามจัดการแสดงดนตรีให้เข้าถึงประชาชนได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย พร้อมสอดแทรกการปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักชาติ จงรักภักดีสถาบัน สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม รวมทั้งให้เกิดความสามัคคีปรองดอง

๑.๒ การผลิตผลงานและสื่อทางดนตรี

๑.๒.๑ ให้มีเนื้อร้องและทำนอง สามารถโน้มน้าวจิตใจของผู้ฟัง ให้เข้าถึงและคล้อยตามบทเพลงได้อย่างแนบเนียน อีกทั้งต้องสามารถเป็นหลักทางด้านการดนตรีที่ตอบสนองต่อนโยบายของรัฐได้ โดยเฉพาะด้านการเมืองการปกครอง ทั้งนี้ อาจจะเป็นความร่วมมือระหว่างกรมดุริยางค์ทหารบก กับ ศิลปิน หรือนักแต่งเพลงจากค่ายเพลงที่มีความชำนาญในการผลิตเพลง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

๑.๒.๒ ผลงานดนตรีของกรมดุริยางค์ทหารบก ที่มีผลโดยตรงในด้านทางการเมือง กรมดุริยางค์ทหารบก จะต้องพิถีพิถันในการผลิตผลงานดนตรีเพื่อสนองต่อนโยบายของรัฐบาล โดยคำนึงให้เกิดความนิยมต่อประชาชนให้มากที่สุด

๑.๓ ผลิตผลงานเพลงต่าง ๆ เพื่อใช้ในพิธีการที่สำคัญของรัฐบาล ประกอบด้วย บทเพลงเทิดพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ บทเพลงส่งเสริมความรักชาติบ้านเมือง โดยให้มีภาพลักษณ์ของความจงรักภักดี และความเข้มแข็งในความเป็นทหาร เนื่องจากความมีภาพลักษณ์ของความเป็นทหาร เป็นจุดแข็งอย่างหนึ่งที่สร้างความศรัทธาเชื่อถือในแนวดนตรีประเภทนี้

๑.๔ ประสานความร่วมมือกับสถาบันทางดนตรีอื่น ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนให้สนองต่อนโยบายของรัฐ ทางด้านความมั่นคง ทั้งในด้านสังคมวัฒนธรรม และความจงรักภักดีต่อสถาบัน โดยเป็นหน่วยแกนนำในการประสานให้สนับสนุนต่อนโยบายของรัฐบาล ทั้งด้านการแสดงดนตรีและการผลิตผลงานและสังคมทางดนตรี โดยผลงานของความร่วมมือนี้จะมีพลังอำนาจในการเข้าถึงจิตใจของประชาชนได้อำนาจมาก เนื่องจากเป็นความร่วมมือในการสร้างผลงานเพลงที่แต่ละสถาบันดนตรีต่างก็มีมวลชนสนับสนุนให้มาร่วมกัน เกิดเป็นพลังอำนาจต่อทัศนคติของประชาชนในประเทศได้

๑.๕ ในฐานะที่ กรมดุริยางค์ทหารบก มีสถาบันการศึกษาเป็นหน่วยรอง คือ โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก ที่มีหลักสูตรผลิตกำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ให้กับกองทัพบก และหลักสูตรพัฒนาความรู้ความสามารถของกำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ตามหลักสูตรตามแนวทางรับราชการ สามารถกำหนดเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของผู้ที่เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก ซึ่งมีความมุ่งหมายในการผลิตกำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ และพัฒนากำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยเอกลักษณ์และอัตลักษณ์จะต้องสื่อทั้งดนตรีและความเข้มแข็งของทหารไว้ด้วยกันอย่างกลมกลืน เพื่อเป็นหลักในการผลิตผลงานทางดนตรีตอบสนองต่อความมั่นคงแห่งชาติได้อย่างต่อเนื่อง

๒. ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการพัฒนาศักยภาพของ กรมดุริยางค์ทหารบก ต่องานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๒.๑ การปรับโครงสร้างของหน่วย

ถึงแม้ กรมดุริยางค์ทหารบก จะได้รับการยกฐานะเป็นกรมฝ่ายกิจการพิเศษ โดยขึ้นตรงต่อส่วนราชการกองทัพบก แต่โครงสร้างภายในหน่วยยังมิได้ถูกปรับเปลี่ยน เพื่อรองรับการดำเนินงานของหน่วยได้อย่างครบถ้วน กล่าวคือ ในอัตรากิจการจัดของส่วนบัญชาการ ยิงขาดฝ่ายอำนวยการ และฝ่ายกิจการพิเศษในบางด้าน สมควรได้รับการปรับให้เป็นมาตรฐานเดียวกับหน่วยระดับกรมอื่น ๆ ที่มีขนาดหน่วยใกล้เคียงกัน รวมทั้งพิจารณาเพิ่มเติมในส่วนของฝ่ายอำนวยการ ดำเนินงานกิจการพลเรือน เพื่อรองรับงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาที่มีในปัจจุบัน และหน่วยรองอาจพิจารณาให้ครอบคลุมต่องานของหน่วยหลัก เช่น ให้มีตอนเรียบเรียงเสียงประสาน ตอนเครื่องเสียง ตอนการแสดง เป็นหน่วยรองของกองดนตรี เป็นต้น

๒.๒ การบรรจุกำลังพลตามอัตรา

เนื่องจากภารกิจหลักของกรมดุริยางค์ทหารบก เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการดนตรีทั้งปวง ทั้งการแสดงดนตรี การผลิตเพลง และการผลิตสื่อพร้อมเพลง เพื่อตอบสนองนโยบายของกองทัพและรัฐบาล การแสดงดนตรีของกรมดุริยางค์ทหารบก จึงมีหลายรูปแบบและความหลากหลาย ซึ่งได้แก่ ดนตรีในสวนพิธีการ ดนตรีในงานเลี้ยงรับรองแขกต่างประเทศ ดนตรีเพื่อปลอบ

ขวัญผู้ประสพภัยธรรมชาติ รวมทั้งดนตรีเพื่อความบันเทิงหรือดนตรีเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ในการแสดงดนตรีนั้น กรมดุริยางค์ทหารบก จะต้องจัดแสดงในรูปแบบของวงดนตรี ซึ่งจะต้องเป็นไปตามหลักวิชาการดนตรี เพื่อให้การปฏิบัติดนตรีตรงตามมาตรฐานและถูกต้องตามหลักวิชาการดนตรี จึงต้องมีความครบถ้วนของผู้ปฏิบัติเครื่องดนตรีพร้อมเครื่องดนตรีตามรูปแบบที่กำหนด โดยเฉพาะวงดนตรีขนาดใหญ่ ซึ่งมีหลายภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ปัจจุบัน กรมดุริยางค์ทหารบก ยังมิได้รับการปรับปรุงอัตรากำลังพลในส่วนของผู้ปฏิบัติ ประกอบกับการบรรจุกำลังพลในอัตราลด จึงทำให้การปฏิบัติภารกิจที่เป็นวงดนตรีขนาดใหญ่ จำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนกำลังพลจากหน่วยดุริยางค์ของมณฑลทหารบกและหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบกมาเพิ่มเติมกำลัง ซึ่งทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหลายประการ จึงสมควรบรรจุกำลังพลให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดวงดนตรีทั้งขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่ และให้มีวงขนาดกลางหรือใหญ่สามารถปฏิบัติภารกิจได้มากกว่า ๑ วง เพื่อปฏิบัติภารกิจได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ในการปรับอัตรากำลังพลนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เคยเป็นอดีตผู้บังคับบัญชาของหน่วย (อดีตผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก) ท่านหนึ่งได้ให้ข้อห่วงใย โดยเห็นว่ากรมดุริยางค์ทหารบก ยังมีความไม่สมบูรณ์เพียงพอในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย จำเป็นต้องได้รับการปรับอัตราให้มีลักษณะเป็นกรมมาตรฐาน และอาจมีรายละเอียดปลีกย่อยที่ต้องเพิ่มเติมจากกรมมาตรฐานทั่วไป เนื่องจากมีเทคนิคการปฏิบัติที่เฉพาะ ปัจจุบันกรมดุริยางค์ทหารบก ได้ดำเนินการเสนอขอปรับปรุงอัตราของหน่วย ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณาตามสายบังคับบัญชาแล้ว

๒.๓ การบรรจุกำลังพลที่มีความรู้และสามารถพิเศษทางดนตรี

การแสดงดนตรีและการผลิตผลงาน รวมทั้งสื่อทางดนตรี ในปัจจุบันมีความหลากหลายของรูปแบบดนตรี รวมทั้งรายละเอียดอื่น ๆ ประกอบการแสดงดนตรี แตกต่างไปจากเดิมมาก องค์ความรู้ทางดนตรีได้พัฒนาขึ้นไปทั้งในระดับสูง และหลากหลายมากขึ้น ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรีท่านหนึ่ง ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า กรมดุริยางค์ทหารบก ควรจะมีบุคลากรในหน่วยที่มีความรู้และความสามารถดนตรีในระดับสูง เพื่อกำหนดทิศทางและรูปแบบของผลงานทางดนตรี ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล อีกทั้งผสมผสานดนตรีแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดดนตรีในรูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเชื่อถือและศรัทธาในผลงานดนตรีของ กรมดุริยางค์ทหารบก เพิ่มมากขึ้น จึงสมควรพิจารณาบรรจุกำลังพลที่มีความรู้และสามารถพิเศษทางดนตรี เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เพิ่มมากขึ้น

๒.๔ การพัฒนาศักยภาพทุกด้านของกรมดุริยางค์ทหารบก

เนื่องจากในระดับกระทรวงกลาโหม ยังไม่มีหน่วยงานทางดนตรีที่มีศักยภาพรองรับการปฏิบัติการแสดงดนตรี การผลิตผลงานและสื่อทางดนตรีได้เทียบเท่า กรมดุริยางค์ทหารบก ผู้เชี่ยวชาญทางการทหารท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่าการสนับสนุนงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาของกรมดุริยางค์ทหารบกนั้น อาจจะเป็นการข้ามระดับการสนับสนุนหลายชั้น หรือหลายระดับ กล่าวคือ กรมดุริยางค์ทหารบก -> กองทัพบก -> กองทัพไทย -> กระทรวงกลาโหม -> รัฐบาล ซึ่งถ้าพิจารณาตามระดับของการให้การสนับสนุนแล้ว ควรพิจารณาศักยภาพของกรมดุริยางค์ทหารบก ให้เกินกว่าระดับกองทัพบก โดยให้ถึงในระดับกระทรวงกลาโหม ประกอบกับให้มีความร่วมมือทางวิชาการด้านดนตรีกับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงทางดนตรี เช่น วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล คณะศิลปกรรมศาสตร์ (ภาควิชาดุริยางคศิลป์ และนาฏยศิลป์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา ฯลฯ หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางดนตรีของ

ประเทศ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สุกรี เจริญสุข, ศาสตราจารย์ ดร.ณัชชา พันธุ์เจริญ, อาจารย์วิรัช อยู่ถาวร, อาจารย์สิทธิชัย เฟ็งเจริญ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้การสนับสนุนงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาของกรมดุริยางค์ทหารบกต่อรัฐบาลเหลือเพียง ๑ ระดับ คือ กระทรวงกลาโหม - -> รัฐบาล

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา โดยกรมดุริยางค์ทหารบก” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่และการดำเนินการของกรมดุริยางค์ทหารบก ต่อทางด้านความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในอดีตที่ผ่านมา ๒) เพื่อวิเคราะห์ถึงงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาลใน ความรับผิดชอบของกรมดุริยางค์ทหารบก และ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความมั่นคง แห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาให้กับรัฐบาล โดยกรมดุริยางค์ทหารบก มีขั้นตอนการดำเนินการ ๓ ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ ๑ การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ เกี่ยวกับโครงสร้างและบทบาทของ กรมดุริยางค์ทหารบกและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดย การวิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากข้อมูลปฐมภูมิ ข้อมูลทุติยภูมิ วิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ หาความสัมพันธ์ด้วยเหตุและผล เพื่อให้ได้แนวทางที่ต้องการ และขั้นตอนที่ ๓ การนำเสนอข้อมูลซึ่งได้จากการศึกษาแนวทางนโยบายด้านความมั่นคงแห่งชาติ ด้านสังคมจิตวิทยาทั้งของรัฐบาลและของกองทัพ ศึกษาโครงสร้างบทบาทหน้าที่และการดำเนินงาน ของกรมดุริยางค์ทหารบก พร้อมทั้งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปลัดกระทรวงกลาโหม รองเสนาธิการทหารบก ด้านงานยุทธการ รองเสนาธิการทหารบก ด้านงานกิจการพลเรือน เจ้ากรมยุทธการทหารบก เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารบก อดีตผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก ศ.ดร.ณัชชา พันธุ์เจริญ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรี) รศ.ดร.สุกรี เจริญสุข (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรี) แล้วนำข้อมูลทั้งหมด ที่รวบรวมได้ มาวิเคราะห์หาแนวทางเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยา โดย กรมดุริยางค์ทหารบกและ แนวทางเสริมศักยภาพของกรมดุริยางค์ทหารบกต่อทางด้านความมั่นคง แห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา แล้วจัดนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนา

สรุป

ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านจิตวิทยา หมายถึง สภาวะทางจิตใจของประชาชนที่มีความรู้สึกลดภัยหรือไว้วางใจต่อการไม่เกิดภัยคุกคามต่อเอกสาร อธิปไตย บุรณภาพแห่งอาณาเขต สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของ ประชาชน หรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเผชิญ สถานการณ์ต่าง ๆ อันเกิด จากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางด้านสังคมจิตวิทยา มีหลายประการ นักการทหาร ระดับสูง ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับความมั่นคงของกองทัพ ตั้งแต่ระดับกระทรวงกลาโหมจนถึง กองทัพบก ได้มองปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความมั่นคงของชาติไว้ ๓ ปัจจัยหลักดังนี้

๑. ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดของความมั่นคงแห่งชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยา การแบ่งฝ่ายจากแนวความคิดและความขัดแย้งทางการเมืองยังคงเป็นปัญหาที่ รัฐบาลพยายามดำเนินการแก้ไขและเสริมสร้างความปรองดอง อย่างต่อเนื่อง

๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งมีผลต่อ ปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม การค้ามนุษย์ การศึกษา เป็นต้น

๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นปัจจัยที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ทำให้มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมได้อย่างแพร่หลายและรวดเร็ว เกิดเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งปัจจัยทางด้านนี้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรี ได้เล็งเห็นว่า กรมดุริยางค์ ทหารบก น่าจะมีส่วนร่วมดำรงเอกลักษณ์วัฒนธรรมของชาติได้ เนื่องจากมีเอกลักษณ์ของความเป็น ทหาร โดยเฉพาะการสร้างผลงานทางดนตรีพิธีการ และดนตรีที่ส่งเสริมให้เกิดความรักชาติ

กรมดุริยางค์ทหารบก เป็นหน่วยขึ้นตรงกองทัพบก มีฐานะเป็นกรมฝ่ายกิจการพิเศษ ในส่วนบัญชาการ มีภารกิจวางแผน อำนวยการ แนะนำ กำกับ การ และดำเนินการเกี่ยวกับ กิจการ ดนตรี การฝึกศึกษา วิทยาการ การพัฒนาการดนตรี และปฏิบัติการแสดงดนตรีของกองทัพบก โดยมี ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญประกอบด้วย พัฒนาวิทยาการดนตรี การประพันธ์ บทเพลง การเรียบเรียงเสียงประสาน ตลอดจนให้คำแนะนำ และเสนอแนะวิทยาการดนตรีแก่ ส่วนราชการในกองทัพบกและส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมายจาก กองทัพบก และปฏิบัติการแสดงดนตรีและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบันเทิงของกองทัพบก และ ปฏิบัติการแสดงดนตรีในงานพระราชพิธีต่าง ๆ รวมทั้งปฏิบัติการแสดงดนตรีเพื่อสนับสนุนหน่วยทหาร และส่วนราชการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบ ซึ่งตามภารกิจและขอบเขตหน้าที่ที่กำหนดไว้นี้ กรมดุริยางค์ ทหารบก เป็นหน่วยผู้ผลิตเพลงและปฏิบัติการการแสดงดนตรีให้กับกองทัพบก ส่วนราชการอื่น ๆ และตามที่ได้รับมอบหมายจากกองทัพบก ถือได้ว่าเป็นบทบาทที่ดำเนินการทางด้านสังคมจิตวิทยาที่ สามารถเข้าถึงประชาชน หรือกลุ่มบุคคลเป้าหมาย ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งของการเสริมสร้างความมั่นคง แห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยานั่นเอง

จากการศึกษาบทบาทหน้าที่และดำเนินการต่อทางด้านความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคม จิตวิทยา พบว่า กรมดุริยางค์ทหารบก มีบทบาทหน้าที่และดำเนินการต่อทางด้านความมั่นคงแห่งชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยา ตามภารกิจหลักของหน่วยอันได้แก่ การแสดงดนตรี และการผลิตสื่อทางดนตรี ในการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลมาตั้งแต่ในอดีต โดยมีการผลิตเพลงปลุกใจ รักชาติ และ การแสดงดนตรีให้กับประชาชนในการต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์

งานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ได้แก่ งานทางด้านดนตรี ทั้งในการแสดงดนตรีและการผลิตสื่อทางดนตรี โดยงานดังกล่าวมีทั้งที่ กรมดุริยางค์ทหารบก ได้รับมอบนโยบายจากกองทัพบกหรือที่ได้รับจากรัฐบาลโดยตรง รวมทั้งที่เป็น ความริเริ่มของหน่วยเอง โดยผลิตเพลงสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล นอกจากนี้ในส่วนที่ กรมดุริยางค์ทหารบก สนับสนุนให้กับหน่วยทหาร องค์กรและภาคเอกชนต่าง ๆ ในการแสดงดนตรี เพื่อให้ประชาชนในชาติมีความจงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความสามัคคี ปรองดอง และเป็นคนดีของสังคม ทั้งนี้ความสำเร็จของงานจะเกิดขึ้นได้นั้น กรมดุริยางค์ทหารบก จะต้องทำให้ประชาชนเกิดความยอมรับ และเข้าถึงประชาชนให้ได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย

แนวทางเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยา โดยกรมดุริยางค์ทหารบก
สรุปแนวทางปฏิบัติได้ดังนี้

1. จัดการแสดงดนตรี (การใช้ดนตรีเป็นสื่อ) โดยให้ผู้รับชมหรือรับฟังการแสดงดนตรี
เกิดความสุขความประทับใจ และเข้าถึงประชาชนได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย พร้อมสอดแทรกอุดมการณ์
ความรักชาติ

2. การผลิตผลงานและสื่อทางดนตรีให้สามารถโน้มน้าวจิตใจของผู้ฟัง ให้เข้าถึงและ
คล้อยตามบทเพลงได้อย่างแนบเนียน อีกทั้งต้องสามารถเป็นหลักทางด้านการดนตรีที่ตอบสนองต่อ
นโยบายของรัฐได้ โดยเฉพาะด้านการเมืองการปกครอง

๓. ผลิตผลงานเพลงต่าง ๆ เพื่อใช้ในพิธีการที่สำคัญของรัฐบาล ประกอบด้วย
บทเพลงเทิดพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์ บทเพลงส่งเสริมความรักชาติบ้านเมือง โดยให้มี
ภาพลักษณ์ของความจงรักภักดี และความเข้มแข็งในความเป็นทหาร

๔. ประสานความร่วมมือกับสถาบันทางดนตรีอื่น ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนให้สนอง
ต่อนโยบายของรัฐ ทางด้านความมั่นคง ทั้งในด้านสังคมวัฒนธรรม และความจงรักภักดีต่อสถาบัน

๕. กำหนดเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของผู้ที่เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก
ซึ่งมีความมุ่งหมายในการผลิตกำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ และพัฒนากำลังพลเหล่าทหารดุริยางค์ให้
สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยเอกลักษณ์และอัตลักษณ์จะต้องสื่อทั้ง
ดนตรีและความเข้มแข็งของทหารไว้ด้วยกันอย่างกลมกลืน เพื่อเป็นหลักในการผลิตผลงานทางดนตรี
ตอบสนองต่อความมั่นคงแห่งชาติได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการพัฒนาศักยภาพของกรมดุริยางค์ทหารบก ต่อ
งานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา สรุปได้ดังนี้

๑. การปรับโครงสร้างของหน่วย เพื่อให้สามารถรองรับการปฏิบัติภารกิจในความเป็น
หน่วยระดับกรมได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยเป็นมาตรฐานเดียวกับหน่วยระดับกรมอื่น ๆ
ที่มีขนาดหน่วยใกล้เคียงกัน รวมทั้งอาจจะพิจารณาเพิ่มเติมในส่วนของ ฝ่ายอำนวยการดำเนินงาน
กิจการพลเรือน เพื่อรองรับงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาที่มีในปัจจุบันด้วย

๒. การบรรจุกำลังพลให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดวงดนตรี ตั้งแต่ขนาด เล็ก-กลาง-ใหญ่
และให้สามารถปฏิบัติภารกิจเป็นวงขนาดใหญ่ได้มากกว่า 1 วง เพื่อปฏิบัติภารกิจได้อย่างทั่วถึง
และมีประสิทธิภาพ

๓. การบรรจุกำลังพลที่มีความสามารถพิเศษทางดนตรี เนื่องจากปัจจุบัน
องค์ความรู้ทางดนตรีได้พัฒนาไปมาก มีหลายแขนงวิชา และต่างก็มีองค์ความรู้หรือเทคนิคเฉพาะใน
แต่ละแขนงวิชา กรมดุริยางค์ทหารบก จึงต้องมีบุคลากรที่มีความสามารถทางดนตรีเฉพาะด้าน
เพื่อการจัดแสดงดนตรี หรือผลิตผลงานดนตรีให้เกิดความหลากหลาย และถูกต้องตามมาตรฐาน

๔. การพัฒนา กรมดุริยางค์ทหารบก ให้มีศักยภาพมากกว่าศักยภาพที่จะรองรับการปฏิบัติ
ภารกิจสนับสนุนกองทัพบก เนื่องจากในระดับกระทรวงกลาโหม ยังไม่มีหน่วยงานทางดนตรีที่มี
ศักยภาพเพียงพอในการปฏิบัติภารกิจแสดงดนตรี การผลิตผลงาน และสื่อทางดนตรีได้เทียบเท่า
กรมดุริยางค์ทหารบก ดังนั้นจึงสมควรพัฒนาศักยภาพ กรมดุริยางค์ทหารบก ให้มีศักยภาพเพียงพอใน
การรองรับการปฏิบัติภารกิจดนตรีให้ถึงในระดับกระทรวงกลาโหม ประกอบกับให้มีความร่วมมือทาง
วิชาการด้านดนตรีกับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงทางดนตรี เช่น วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

มหาวิทยาลัยมหิดล คณะศิลปกรรมศาสตร์ (ภาควิชาดุริยางคศิลป์ และนาฏยศิลป์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันดนตรีกัลยาณวิวัฒนา ฯลฯ หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางดนตรีของประเทศ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สุกรี เจริญสุข, ศาสตราจารย์ ดร.ณัชชา พันธุ์เจริญ, อาจารย์วิรัช อยู่ถาวร, อาจารย์สิทธิชัย เฟ็งเจริญ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้การสนับสนุนงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาต่อรัฐบาลได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

อนึ่ง งานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาที่ กรมดุริยางค์ทหารบกปฏิบัติด้วยงานด้านดนตรีนั้น มิได้ระบุไว้ในภารกิจของหน่วย โดยภารกิจของหน่วยได้กล่าวถึงภารกิจปฏิบัติการแสดงดนตรี ประกอบด้วย งานพระราชพิธีต่าง ๆ ปฏิบัติการแสดงดนตรี เพื่อสนับสนุนหน่วยทหารของกองทัพบก และส่วนราชการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบ โดยงานด้านความมั่นคงแห่งชาตินี้ น่าจะแฝงอยู่ในงานสนับสนุนกองทัพบกและส่วนราชการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบ อาจจะมีพิจารณาระบุให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการดนตรีอย่างหนึ่งที่ชัดเจนในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

ควรกำหนดหน้าที่หรือภารกิจการปฏิบัติการแสดงดนตรีสำหรับการสนับสนุนงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาของกรมดุริยางค์ทหารบกไว้ในอัตราเฉพาะกิจ (อฉก.4800) ของหน่วยเนื่องจากการปฏิบัติที่มีความสำคัญต่อชาติบ้านเมืองในปัจจุบันและอนาคต และกรมดุริยางค์ทหารบกเป็นหน่วยที่มีขีดความสามารถ มีศักยภาพในการดำเนินการในด้านการแสดงดนตรีและผลิตสื่อทางดนตรี รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนภารกิจความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาในระดับกองทัพบกขึ้นไป

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ

2.1 ควรปรับโครงสร้างอัตราการจัดกำลังพลและสิ่งอุปกรณ์ของกรมดุริยางค์ทหารบกให้สามารถรองรับภารกิจ สำหรับการสนับสนุนงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การปรับอัตรากำลังพลที่บรรจุในอัตราลดระดับ 2 เป็นอัตราลดระดับ 1 หรืออัตราเต็ม การเพิ่มอัตรานายทหารกิจการพลเรือน การเพิ่มหมวดการแสดงเพื่อให้สามารถบรรจุผู้ออกแบบการแสดงและนักแสดงได้ เป็นต้น

2.2 เพิ่มเติมวิชาความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ กรมดุริยางค์ทหารบก ในการศึกษาของหลักสูตรนักเรียนดุริยางค์ทหารบก และหลักสูตรตามแนวทางรับราชการ เพื่อเป็นการปรับพื้นฐานความรู้ให้สามารถปฏิบัติการกิจด้านนี้ได้ในระดับหนึ่ง และเป็นระบบแนวคิดเดียวกัน

2.3 กองทัพบก ควรกำหนดโควตาการศึกษาให้กับ นายทหารสัญญาบัตรของกรมดุริยางค์ทหารบก เข้ารับการศึกษาในสถาบันที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา เช่น สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง (สจว.) เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษามาพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก และพัฒนาการปฏิบัติงานของกรมดุริยางค์ทหารบก ให้สามารถรองรับภารกิจของความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาได้อย่างเป็นระบบ มีศักยภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำกรวิจัยในครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ของหน่วยทหารอื่น ๆ เช่น กองพันปฏิบัติการจิตวิทยา หน่วยทหารพัฒนา หน่วยทหารช่าง หน่วยบริการทางการแพทย์ ฯลฯ เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำขีดความสามารถและศักยภาพของหน่วยนั้น ๆ มาบูรณาการสนับสนุนภารกิจของ กรมดุริยางค์ทหารบก ในลักษณะการประสานสอดคล้องสำหรับการปฏิบัติการกิจการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ให้กับรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

เชษฐา ยารสเอก. เชษฐาหาเรื่อง...มาแต่งเพลง. กรุงเทพฯ : เนชั่นบุ๊คส์, ๒๕๔๘

ยุคติ มุกดาวิจิตร. เรื่องผู้คนดนตรีชีวิตเล่ม ๒ เสียงของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, ๒๕๕๓

สุกรี เจริญสุข. จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ. กรุงเทพฯ : เรือนแก้ว, ๒๕๓๒

สุกรี เจริญสุข. ดนตรีเพื่อพัฒนาศักยภาพของสมอง. นครปฐม : วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๗

เสาวนีย์ สังข์โสภณ. ดนตรีเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์, ๒๕๔๑

วิทยานิพนธ์ เอกสารวิจัย

ณัฐวิพงศ์ โพธิ์ทองนาค, พลตรี. “แนวทางพัฒนาศักยภาพเหล่าทหารดุริยางค์เพื่อการยกระดับ กองดุริยางค์ทหารบก”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๕.

ภาวิณี ปุณณกันต์. “บทเพลงปลุกใจ กลยุทธ์ในการเสริมสร้างอุดมการณ์รักชาติ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๓

วรรณลดา พิรุณสาร. “การสื่อความหมายในเพลงปลุกใจเหล่าทัพ”. วิทยานิพนธ์ปรัชญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวาทวิทยา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

ฤดีชนก รพีพันธุ์. “ละครหลวงวิจิตร”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานาฏศิลป์ไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

ศุภชัย โพธิ์ทองนาค, พันเอก. “การพัฒนาศักยภาพกองดุริยางค์ทหารบก เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ของกองทัพ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๔๒.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กรมดุริยางค์ทหารบก. “อัตราเฉพาะกิจ หมายเลข ๔๘๐๐ กรมดุริยางค์ทหารบก”. คำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๖/๕๘. ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘

กรมดุริยางค์ทหารบก. “เอกสารประกอบการบรรยายสรุปในโอกาสผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก(๑) ตรวจเยี่ยมกรมดุริยางค์ทหารบก”. ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

กฤตวิทย์ ภูมิถาวร. “เอกสารประกอบการสัมมนาดนตรีในประเทศไทย”. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๗

พีระชัย ลีสมบูรณ์ผล. “รายงานการวิจัยเรื่องการฟังเพลงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูมิภาค ตะวันตก”. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ๒๕๔๗.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ป้องกันราชอาณาจักร, วิทยาลัย. “คู่มือใช้เป็นแนวทางในการศึกษาตามหลักสูตรของวิทยาลัยป้องกันประเทศ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://www.thaindcong/images/sub_1317847833/008%20Security.pdf

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. “นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๔”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.nsc.go.th/Download1/policy58.pdf>

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. “พระราชบัญญัติความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๒๙”. (ออนไลน์).
เข้าถึงได้จาก : [http://www.nsc.go.th/Download1/พระราชบัญญัติสภาความมั่นคง
แห่งชาติ2559.pdf](http://www.nsc.go.th/Download1/พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ2559.pdf)

ภาษาต่างประเทศ

Armed Forces, U.S. “National Security”. Available : http://en.wikipedia.org/wiki/National_security.

Hanif, Catatan Si. “Ketahanan Nasional Indonesia”. Available : [http://haryhanif.
blogspot.com/2015/05/hetahanan-nasional-indonesia.html](http://haryhanif.blogspot.com/2015/05/hetahanan-nasional-indonesia.html)

ภาคผนวก

ผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา โดยกรมดุริยางค์ทหารบก
(ผู้กำหนดนโยบาย)

๑. ชื่อ.....สกุล.....
ตำแหน่ง.....

๒. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ
ปีที่รับตำแหน่ง.....รวม.....ปี

๓. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๓.๑ สถานการณ์ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ในอดีตและปัจจุบัน มีความแตกต่างกัน
อย่างไร มีพัฒนาการเป็นเช่นไร.....
.....
.....

๓.๒ อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาใน
ปัจจุบัน และส่งผลอย่างไรบ้าง.....
.....
.....

๓.๓ ตามที่หน่วย กรมดุริยางค์ทหารบก เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อกองทัพบก จะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้าง
ความมั่นคงของชาติตามปัจจัยสำคัญ ในข้อ ๓.๒ ได้อย่างไร และมีส่วนที่ควรจะมาสนับสนุนเพิ่มเติม
อย่างไร.....
.....
.....

๔. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ
.....
.....
.....

ผนวก ข

แบบสัมภาษณ์

(อดีตผู้บังคับบัญชาหน่วย กรมศุลกากรทหารบก)

๑. ชื่อ.....สกุล.....

๒. ประสบการณ์ในการบังคับบัญชาหน่วย กรมศุลกากรทหารบก

๒.๑ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน่วย ตั้งแต่ปี.....ถึง.....รวม.....ปี

๒.๒ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บังคับบัญชาหน่วย ตั้งแต่ปี.....ถึง.....รวม.....ปี

๓. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๓.๑ สถานการณ์ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ในอดีตและปัจจุบัน มีความแตกต่างกันอย่างไร มีพัฒนาการเป็นเช่นไร.....

.....
.....
.....

๓.๒ อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบัน และส่งผลอย่างไรบ้าง.....

.....
.....
.....

๓.๓ ภารกิจ พันธกิจ การจัด ของกรมศุลกากรทหารบก มีส่วนเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาอย่างไร

๓.๓.๑ สมัยที่ท่านดำรงตำแหน่ง ผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก.....

.....
.....
.....

๓.๓.๒ สมัยปัจจุบันที่ กองดุริยางค์ทหารบก ได้รับการยกฐานะเป็น กรมดุริยางค์ทหารบก.....

.....
.....
.....

๔. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

.....
.....

ผนวก ค

แบบสัมภาษณ์
(ผู้ทรงคุณวุฒิด้านดนตรี)

๑. ชื่อ.....สกุล.....
ตำแหน่ง.....

๒. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการด้านดนตรี รวม.....ปี

๓. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา

๓.๑ สถานการณ์ ความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา ในอดีตและปัจจุบัน มีความแตกต่างกันอย่างไร มีพัฒนาการเป็นเช่นไร.....

.....
.....
.....

๓.๒ อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการด้านความมั่นคงแห่งชาติ ทางด้านสังคมจิตวิทยาในปัจจุบัน และส่งผลอย่างไรบ้าง.....

.....
.....

๓.๓ ท่านคิดว่า การดนตรีมีส่วนในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ตามข้อ ๓.๒ หรือไม่ อย่างไร

.....
.....

๓.๔ ในฐานะที่ กรมดุริยางค์ทหารบก เป็นหน่วยงานด้านดนตรีของกองทัพบก มีส่วนใดบ้างที่เป็นจุดแข็ง/จุดอ่อน ที่ต่างกับสถาบันดนตรีอื่น ซึ่งในส่วนที่เป็นจุดแข็งจะนำมาเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาอย่างไร และในส่วนที่เป็นจุดอ่อนควรได้รับการปรับปรุงอย่างไร หรือเสริมเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อให้การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยามีคุณภาพและประสิทธิภาพมากที่สุด.....

.....
.....

๔. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

.....
.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อภาษาไทย พลตรี กฤษดา สาริกา
ชื่อภาษาอังกฤษ MAJ.GEN.KRITSADA SARIKA
วัน เดือน ปีเกิด ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

การศึกษา

หลักสูตรก่อนเข้ารับราชการ

- พ.ศ.๒๕๑๙ มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนครสวรรค์
- พ.ศ.๒๕๒๒ นักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร
- พ.ศ.๒๕๒๗ วิทยาศาสตร์บัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

หลักสูตรหลังเข้ารับราชการ

- พ.ศ.๒๕๓๖ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ ๗๑
- พ.ศ.๒๕๔๗ วิทยาลัยเสนาธิการทหาร รุ่นที่ ๔๖
- พ.ศ.๒๕๔๙ การศึกษามหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง) มหาวิทยาลัยบูรพา

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ.๒๕๒๗ - ๒๕๓๐ ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๓
- พ.ศ.๒๕๓๑ - ๒๕๓๓ ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๓
- พ.ศ.๒๕๓๔ - ๒๕๓๕ นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารราบที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๓
- พ.ศ.๒๕๓๗ - ๒๕๓๙ ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกำลังพล กองพลทหารราบที่ ๓
- พ.ศ.๒๕๓๙ - ๒๕๔๐ หัวหน้าฝ่ายกำลังพล กองพลทหารราบที่ ๓
- พ.ศ.๒๕๔๐ - ๒๕๔๑ ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๑๓
- พ.ศ.๒๕๔๑ - ๒๕๔๔ ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ ๑ กรมทหารราบที่ ๓ ในพระองค์ฯ
- พ.ศ.๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ รองเสนาธิการกรมทหารราบที่ ๘
- พ.ศ.๒๕๔๗ - ๒๕๔๘ ประจำสำนักงานเลขานุการกองทัพบก
- พ.ศ.๒๕๔๘ - ๒๕๕๓ รองผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก
- พ.ศ.๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ ผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก

ตำแหน่งปัจจุบัน เจ้ากรมดุริยางค์ทหารบก

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยา
โดยกรมศรียาangkัทหารบก

ผู้วิจัย พลตรี กฤษดา สาริกา หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 59

ตำแหน่ง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่รัฐบาลได้ประกาศนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2558-2564 เพื่อเป็นทิศทาง

โดยมุ่งแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อแกนหลักของประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญในการรักษาและธำรงไว้ซึ่ง

แวดล้อมที่สันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ตลอดจนมุ่งส่งเสริมความมั่นคงการป้องกัน

ระหว่างประเทศ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรี และประธานสภาความมั่นคง
แห่งชาติได้ลำดับความสำคัญ เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายมีทิศทางชัดเจนไว้ 2 ส่วน คือ ส่วนแรก
เป็นนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ และส่วนที่สอง เป็นนโยบายความมั่นคง

16

1)

2)

3)

4)

5)

6)

7)

8)

9)

10)

	11)		
12)		13)	
	14)		15)
	16)		
3	(1 3)		
13	(4 16)		

จากการประกาศนโยบายความมั่นคงแห่งชาติตามทีกล่าวมานั้น

นเกี่ยวข้องกับทุกนโยบาย ทั้งนโยบายเสริมสร้างความมั่นคง

ดำเนินงานเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ

ตาม พระราชบัญญัติ จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551 ได้กำหนดภารกิจของกองทัพไทยในมาตรา 8 ไว้ 5 ประการหลัก ได้แก่ 1) การป้องกันประเทศ 2) การรักษาความมั่นคงภายใน 3) การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ 4) การพัฒนาประเทศ และ 5) ภารกิจอื่นที่ไม่ใช่สงคราม (Military Operation Other Than War: MOOTW)

(Humanitarian Assistance and Disaster Relief: HADR)

(United Nations Peace Keeping Operations)

การต่อต้านการก่อการร้าย อีกทั้งในมาตรา 19 ได้กำหนดให้กองทัพบก

องกระทรวงกลาโหม ซึ่งคือการพิทักษ์รักษาเอกราชอธิปไตยความมั่นคงของรัฐสถาบัน

(.4800)

ขอขอบคุณที่รับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

/

หน้าที่อยู่ 3 สถานะ ไ

()

หรือที่รู้จักกันในนามความขัดแย้งระหว่างฝ่ายเสือเหลืองและฝ่ายเสือแดง สร้างความบอบช้ำให้กับ

เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำ

(เจ้ากรรมดุริยางค์ทหารบก) เล็งเห็นการปฏิบัติการกิจที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งกรรมดุริยางค์ทหารบก

"

"

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่และการดำเนินการ
2. เพื่อวิเคราะห์ถึงงานความมั่นคงแห่งชาติ
- 3.

ขอบเขตของการวิจัย

1.
 - 1.1
 - 1.2 ศึกษาทางด้านความมั่นคงของชาติด้านสังคมจิตวิทยาที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาล
 - 1.3
2.

ภาษณ์เชิงลึก ต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จำนวน 9 ท่าน

 - 2.1 ปลัดกระทรวงกลาโหม
 - 2.2 รองเสนาธิการทหารบก ด้านงานยุทธการ
 - 2.3
 - 2.4
 - 2.5
 - 2.6
 - 2.7 อดีตผู้บังคับกองคริยวงศ์ทหารบก
 - 2.8 . . ()
 - 2.9 รศ.ดร.สุกรี เจริญสุข (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการดนตรี)

3.

. .59 - . .60

วิธีดำเนินการวิจัย

1.

1.1

1.2

9

2.

(Context Analysis)

เพื่อให้ได้แนวทางที่ต้องการ

3.

ผลการวิจัย

3

1. ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่และการดำเนินการของ

2.

2

งานทางด้านดนตรี ทั้งในการแสดงดนตรีและการผลิตสื่อทางดนตรี

3. ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความมั่นคง

3.1 ()

3.2

3.3 ผลิตผลงานเพลงต่าง ๆ เพื่อใช้ในพิธีการที่สำคัญของรัฐบาล ประกอบด้วย

3.4

3.5

ผลงานทางดนตรีตอบสนองต่อความมั่นคงแห่งชาติได้อย่างต่อเนื่อง

4.

4.1

:

เพื่อรองรับงานความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมจิตวิทยาที่มีในปัจจุบัน

4.2

:

- -

1

4.3 การบรรจุกำลังพลที่มีความสามารถพิเศษทางดนตรี เนื่องจากปัจจุบัน

4.4

(

)

หน่วยทหารของกองทัพบก และส่วนราชการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบ โดยงานด้านความมั่นคง
แห่งชาตินี้ น่าจะแฝงอยู่ในงานสนับสนุนกองทัพบกและส่วนราชการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบ อาจจะ

ข้อเสนอแนะ

- 1.

(.4800)

2.

2.1

ผลที่บรรลุในอัตราระดับ 2

1

2.2 เพิ่มเติมวิชาความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสัง

หลักสูตรตามแนวทางรับราชการ เพื่อเป็นการปรับพื้นฐานความรู้ให้สามารถปฏิบัติการกิจด้านนี้

2.3

(.)

3.